

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2022. GODINE

SADRŽAJ:	STRANA
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 – 3
BILANS USPEHA	4
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	5
BILANS STANJA	6
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	7 – 8
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	9 – 10
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	11 – 171
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA NLB KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja **NLB Komercijalne banke AD Beograd** (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan **31. decembar 2022. godine**, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2022. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Finansijski izveštaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine su bili predmet revizije drugog revizora koji je dana 4. marta 2022. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju, ali ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Republike Srbije.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izveštajima sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Republike Srbije u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahteva bi moglo uticati na prosuđivanja doneta na osnovu ovih ostalih informacija.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke (nastavak)

Na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocenimo, izveštavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izveštajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim izveštajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumevanja Banke stečenih u reviziji, izvestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i Odbora za reviziju za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja (nastavak)

- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju Banke u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizorskim nalazima, uključujući i nalaze u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

U Beogradu, 14. marta 2023. godine

Nikola Ribar
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

BILANS USPEHA

Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.- 31.12.2022.	1.1.- 31.12.2021.
Prihodi od kamata	3c; 8	17,059,851	13,103,701
Rashodi od kamata	3c; 8	(878,203)	(958,592)
Neto prihod po osnovu kamata		16,181,648	12,145,109
Prihodi od naknada i provizija	3d; 9	10,361,846	7,647,524
Rashodi naknada i provizija	3d; 9	(2,473,158)	(1,910,160)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		7,888,688	5,737,364
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3e; 10	49,594	4,823
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3f; 11	(97,644)	197,243
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3b; 12	26,606	53,070
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3j; 13	(772,148)	15,772
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3j; 14	86,194	-
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	15	(42,232)	563
Ostali poslovni prihodi	3g; 16	348,234	211,190
Ukupan neto poslovni prihod		23,668,940	18,365,134
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3r; 17	(5,637,711)	(4,961,166)
Troškovi amortizacije	3h; 3i; 3lj; 18	(1,193,441)	(912,825)
Ostali prihodi	19	1,524,613	587,010
Ostali rashodi	20	(9,417,214)	(9,614,769)
Dobitak pre oporezivanja		8,945,187	3,463,384
Porez na dobitak	3i; 21.1	(515,282)	-
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3i; 21.1	130,194	348,040
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3i; 21.1	(189,331)	(165,725)
Dobitak nakon oporezivanja		8,370,768	3,645,699
Rezultat perioda - dobitak		8,370,768	3,645,699

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Dejan Janjatović Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

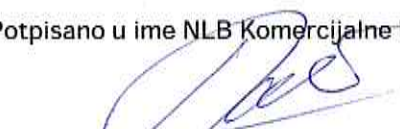
Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.- 31.12.2022.	1.1.- 31.12.2021.
DOBITAK PERIODA		8,370,768	3,645,699
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	21.5	511,664	-
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	21.5	(32,118)	-
Aktuarski dobici / (gubici)	21.5	53,810	(137,159)
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	21.5	10,837	146,991
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	21.5	(345)	-
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	21.5	(6,982,227)	(3,147,675)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	21.5	1,047,386	498,239
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	21.5	(75,627)	(22,049)
Ukupan negativan ostali rezultat perioda		<u>(5,466,620)</u>	<u>(2,661,653)</u>
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		<u>2,904,148</u>	<u>984,046</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	31.12.2022.	31.12.2021.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3k; 22	81,479,333	82,055,481
Potraživanja po osnovu derivata	23	49,551	-
Hartije od vrednosti	3j; 24	119,663,655	149,588,755
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3j; 25	22,791,264	29,114,381
Kredit i potraživanja od komitenata	3j; 26	303,225,048	209,044,942
Investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	27	-	1,488,063
Investicije u zavisna društva	28	140,000	140,000
Nematerijalna imovina	3lj; 29	616,756	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	3h; 3i; 30	9,829,945	8,755,659
Investicione nekretnine	3m; 31	2,208,624	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	3i; 21.1	-	18,911
Odložena poreska sredstva	3i; 21.4	1,477,737	509,242
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	32	1,275,205	101,614
Ostala sredstva	3j; 33	5,557,741	5,430,725
Ukupno aktiva		548,314,859	489,440,405
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	23	10,509	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	34	16,996,266	2,134,969
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	35	430,460,258	403,286,418
Subordinirane obaveze	36	1,770,725	-
Rezervisanja	3p; 3r; 37	5,052,271	4,233,853
Tekuće poreske obaveze	3i; 21.1	496,371	-
Ostale obaveze	38	5,727,036	4,142,443
Ukupno obaveze		460,513,436	413,797,683
Kapital			
Aksijski kapital	3t; 39	45,859,620	40,034,550
Dobitak	3t; 39	21,361,103	9,573,620
Rezerve	3t; 39	20,580,700	26,034,552
Ukupno kapital		87,801,423	75,642,722
Ukupno pasiva		548,314,859	489,440,405

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Dejan Janjatović Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

fy

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Sopstvene akcije	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizaci one rezerve - potražni saldo	Revaloriza cione rezerve - dugovni saldo	Dobitak	Ukupno
	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomen a 39)	(napomena 39)	(napomena 39)
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	17,191,466	-	22,843,084	22,147,207	6,585,755	-	5,893,027	74,660,539
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	17,191,466	-	22,843,084	22,147,207	6,585,755	-	5,893,027	74,660,539
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-	-	-	(2,698,410)	-	-	(2,698,410)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	3,645,699	3,645,699
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	-	34,894	34,894
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	-	-	34,894	34,894
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	17,191,466	-	22,843,084	22,147,207	3,887,345	-	9,573,620	75,642,722

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU (NASTAVAK)

Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Sopstvene akcije	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizaci one rezerve - potražni saldo	Revalorizaci one rezerve - dugovni saldo	Dobitak	Ukupno
	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)	(napomena 39)
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	17,191,466	-	22,843,084	22,147,207	3,887,345	-	9,573,620	75,642,722
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	17,191,466	-	22,843,084	22,147,207	3,887,345	-	9,573,620	75,642,722
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-	-	-	(3,887,345)	(1,566,507)	-	(5,453,852)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	8,370,768	8,370,768
Transakcije s vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu – povećanje	1,658,430	487,054	4,166,640	-	-	-	1,970,923	8,283,047
Transakcije s vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu – smanjenje	-	(487,054)	-	-	-	-	(1,748,041)	(2,235,095)
Ostalo – povećanje	-	-	-	-	-	-	3,193,833	3,193,833
Ukupne transakcije s vlasnicima	1,658,430	-	4,166,640	-	-	-	3,416,715	9,241,785
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	18,849,896	-	27,009,724	22,147,207	-	(1,566,507)	21,361,103	87,801,423

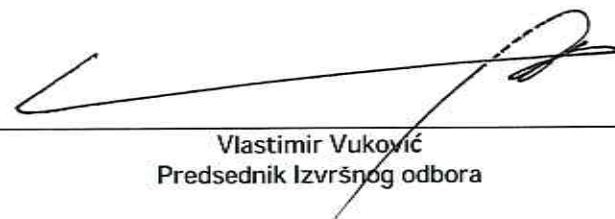
Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	1.1.-31.12.2022.	1.1.-31.12.2021.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	30,791,942	25,421,639
Prilivi od kamata	18,543,410	14,888,804
Prilivi od naknada	10,647,686	7,728,413
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1,587,450	2,788,527
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	13,396	15,895
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(17,467,814)	(15,843,705)
Odlivi po osnovu kamata	(901,494)	(911,886)
Odlivi po osnovu naknada	(2,398,294)	(1,911,192)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(5,322,285)	(5,001,342)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(1,213,041)	(991,483)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(7,632,700)	(7,027,802)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	13,324,128	9,577,934
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	14,337	35,222,874
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	14,337	7,865,437
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	-	27,357,437
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(66,196,072)	(26,994,912)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(44,005,627)	(26,994,912)
Smanjenja depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(22,190,445)	-
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(52,857,607)	17,805,896
Plaćeni porez na dobit	(11,914)	(6,674)
Isplaćene dividende	(9,091)	(94,154)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti posle poreza	(52,878,612)	17,705,068

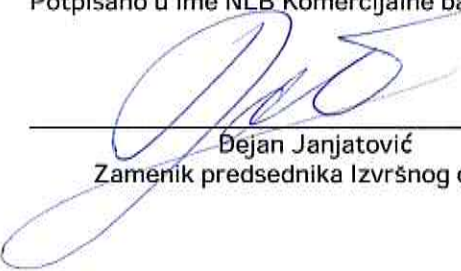
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (NASTAVAK)
 Za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
 (U hiljadama dinara)

	<u>1.1.-31.12.2022.</u>	<u>1.1.-31.12.2021.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	60,538,498	35,172,283
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	47,418,333	32,585,411
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	1,445,831	2,586,872
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	972,231	-
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	10,702,103	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(22,303,760)	(42,979,990)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(20,154,701)	(39,769,940)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	(71)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(2,149,059)	(3,209,979)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>38,234,738</u>	<u>(7,807,707)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	325,846,383	329,732,785
Prilivi po osnovu uzetih kredita	323,800,808	329,732,785
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	2,045,575	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(324,977,220)	(331,360,368)
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	(2,235,096)	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(322,352,587)	(330,992,412)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(389,537)	(367,956)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>869,163</u>	<u>(1,627,583)</u>
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	417,191,160	425,549,581
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(430,965,871)	(417,279,803)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	<u>(13,774,711)</u>	<u>8,269,778</u>
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	60,638,037	51,637,298
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	1,904,350	1,329,954
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(1,440,014)	(598,993)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	<u>47,327,662</u>	<u>60,638,037</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Đejan Janjatović
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

 Vlastimir Vuković
 Predsednik Izvršnog odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE

NLB Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana je u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine.

NLB d.d. Ljubljana je vlasnik 100% običnih i preferencijalnih akcija odnosno vlasnik 100% kapitala Banke od 13. jula 2022. godine.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu običnih akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana, okončan je proces prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83.23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija koje su bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik (akcionar) Banke sa pravom upravljanja.

NLB d.d. Ljubljana je 11.03.2021. godine objavila Ponudu za preuzimanje preostalih običnih i celokupne emisije preferencijalnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd od manjinskih akcionara. Dodatnom kupovinom običnih akcija na Berzi, do kraja aprila 2021. godine, NLB d.d. je povećala svoje učešće u običnim (upravljачkim) akcijama Komercijalne banke a.d. Beograd na 88.28%, a kroz ponudu je stečeno takođe i 57,250 preferencijalnih akcija, odnosno 15.33% preferencijalnih akcija, čime se postiglo učešće u ukupnom kapitalu Banke od 86.69%.

Na sednici Skupštine Banke održanoj 23. decembra 2021. godine doneta je Odluka o prihvatanju pripajanja NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d. Beograd. Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 37318/2022 od 29. aprila 2022. godine registrovana je statusna promena pripajanja NLB banke a.d. Beograd kao društva prenosioca, koje je brisano iz registra privrednih društava usled statusne promene, i Komercijalne banke a.d. Beograd, kao društva sticaoca. Na istoj sednici Skupštine banke doneta je i Odluka o promeni poslovnog imena banke. Novo poslovno ime Komercijalne banke AD Beograd je NLB Komercijalna banka AD Beograd. Ova Odluka se primenjuje danom registracije statusne promene u Registru privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre.

Pri sprovođenju postupka statusne promene pripajanja, Komercijalna banka a.d. Beograd je bila u obavezi da izvrši otkup običnih akcija od nesaglasnih akcionara, saldiran 8. marta 2022. godine, u skladu sa članom 474. i 475. Zakona o privrednim društvima. Otkupljene 487,054 sopstvene akcije, odnosno 2,89% sopstvenih akcija, stečene od nesaglasnih akcionara u skladu sa odredbama Zakona o bankama („Sl. glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) Komercijalna banka a.d. Beograd je bila dužna da otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja ili da ih povuče i poništi na teret svog akcionarskog kapitala. Na osnovu Odluke Skupštine Banke broj 196/4, 18. aprila 2022. godine objavljena je Ponuda o prodaji (otuđenju) svih sopstvenih akcija, koja je trajala do 20. maja 2022. godine, odnosno, paralelno sa procesom integracije i novom emisijom običnih akcija.

Komercijalna banka a.d. Beograd, kao društvo sticalac, izvršila je novu emisiju 1,658,430 običnih akcija, nominalne vrednosti 1,000.00, radi zamene običnih akcija NLB banke a.d. Beograd, kao društva prenosioca, koje su 29. aprila na dan registracije pripajanja, u celosti dodeljene akcionarima NLB d.d. Ljubljana kao jedinim akcionarima Banke prenosioca koja prestaje pripajanjem. NLB d.d. Ljubljana je time povećala svoje učešće u običnim (upravljачkim) akcijama NLB Komercijalne banke AD Beograd na 89.33%, a učešće u ukupnom kapitalu Banke na 87.86%.

NLB d.d. Ljubljana je pravom preče kupovine otkupila 442,799 sopstvenih akcija 23. maja 2022. godine, na osnovu objavljene Ponude o prodaji (otuđenju) sopstvenih akcija shodno članu 287. i 288. Zakona o privrednim društvima, i time povećala svoje učešće u običnim (upravljачkim) akcijama Banke na 91.73%, a učešće u ukupnom kapitalu Banke na 90.21%.

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE (nastavak)

Preostalih 31,994 sopstvene akcije, NLB d.d. je otkupila u julu 2022. godine na osnovu sprovedenog prinudnog otkupa svih preostalih, običnih i preferencijalnih, akcija u posedu manjinskih akcionara u skladu sa članovima 515. do 521. Zakona o privrednim društvima (prelazak preko 90% osnovnog kapitala i preko 90% običnih akcija sa pravom glasa) i Odluke Skupštine Banke od 29. juna 2022. godine, čime je NLB d.d. Ljubljana stekla 100% vlasništvo u običnim (upravljачkim) akcijama, kao i 100% učešće u ukupnom kapitalu Banke.

Banka je registrovana za obavljanje kreditnih, depozitnih i garancijskih poslova, kao i za obavljanje poslova platnog prometa, u zemlji i inostranstvu.

Na dan 31. decembar 2022. godine, Banku čine centrala u Beogradu u ulici Svetog Save br. 14, 4 regiona, 1 filijala i 180 ekspozitura na teritoriji Srbije (31. decembra 2021. godine: centrala u Beogradu, 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 1 filijala i 190 ekspozitura na teritoriji Srbije).

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala 2,503 zaposlenih (31. decembra 2021. godine: 2,372 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100001931.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2022. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2.2., a Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu postali efektivni, obelodanjeni su u napomeni 2.3.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“ br. 93/2020).

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala Računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. Računovodstveni metod korišćen za spajanje banaka obelodanjen je u napomeni 3(z).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2022. godine:

- MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune)

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:

- MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune) ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez menjanja računovodstvenih zahteva za poslovne kombinacije.
- MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune) zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u bilansu uspeha.
- MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune) navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor štetan.
- Godišnja poboljšanja 2018-2020 dovode do manjih izmena u MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primeri za MSFI 16 Lizing.

Banka je procenila da pomenute izmene nemaju materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje.

- MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)
Izmena se primenjuje na godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, uključujući i finansijske izveštaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmenio uslove praktičnih izuzetaka od zahteva MSFI 16 koji zakupcima obezbeđuje oslobađanje od primene smernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posledica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primenu praktičnog izuzetka. Banka je procenila da pomenute izmene nemaju materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- MRS 1 Presentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj iz prakse 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)

Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene daju smernice o primeni koncepta procene materijalnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmene MRS 1 zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primeri su dodati u Izveštaj iz prakse kako bi pomogli u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: Definicija računovodstvenih procena (Dopune)
Izmene stupaju na snagu za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu i primenjuju se na promene u računovodstvenim politikama i promene računovodstvenih procena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet nesigurnosti pri odmeravanju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promene u računovodstvenim procenama i kako se one razlikuju od promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)
Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene sužavaju obim i daju dalju pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmene i dopune pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)
Izmene i dopune su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, i obavezu da se primenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izveštajnog perioda, da namera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Takođe, izmene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili pre datuma izveštavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna obelodanjivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MSFI 16 Lizing: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog lizinga (Dopune)
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahteve koje prodavac-zakupac koristi u odmeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne menja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga. Konkretno, prodavac-zakupac određuje „lizing plaćanja” ili „revidirana lizing plaćanja” na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava. Primena ovih zahteva ne sprečava prodavca-zakupca da prizna, u bilansu uspeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa delimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Prodavac-zakupac primenjuje izmenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene nakon datuma početne primene, što je početak godišnjeg izveštajnog perioda u kojem je entitet prvi put primenio MSFI 16. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva
Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2.4. Uporedni podaci

Za sve iznose koji su dati u finansijskim izveštajima tekućeg perioda prezentuju se uporedne informacije o prethodnom periodu, osim kada standardi ili tumačenja dozvoljavaju ili zahtevaju drugačije.

U skladu sa relevantnom regulativom i odabranim metodom spajanja banaka, prikazani uporedni podaci se odnose samo na iznose preuzete iz pojedinačnih finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d. Beograd (kao što je obelodanjeno u napomeni 3(z)).

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene u sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja su navedene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka ima kontrolu nad sledećim pravnim licem, čija konsolidacija nije izvršena u ovim finansijskim izveštajima:

Pravno lice	<u>Učešće u kapitalu</u>
Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd	100%

U novembru 2022. godine Banka je izvršila prodaju 23.97% vlasništva NLB banke a.d. Podgorica.

Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i obelodanjuju.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna i pridružena lica se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za gubitke od obezvređenja.

(b) Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, koje su iskazane po nabavnoj vrednosti, preračunate su u dinare prema srednjem kursu koji je važio na dan bilansa. Kursne razlike nastale kao rezultat preračuna deviznih pozicija iskazane su u okviru bilansa uspeha. Nemonetarne pozicije aktive koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti u stranoj valuti preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, su obelodanjeni u napomeni 44.

(c) Kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope – naknade za obradu zahteva za odobravanje kredita kao i naknade za aneksiranje.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Kamata (nastavak)

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane vrši se po neto principu, umanjenjem bruto obračunate kamate za iznos ispravke vrednosti, odnosno za iznos koji je izvesno da se neće naplatiti.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane koji pripadaju nivou obezvređenja 3, po neto principu, sprovodi se primenom alternativnog unwinding koncepta. Kada finansijsko sredstvo postane značajno kreditno obezvređeno, od momenta inicijalnog priznavanja, tada dospeva u nivo obezvređenja 3, a prihodi od kamate se računaju primenom alternativnog koncepta unwinding – IRC metode umanjenjem obračunatih prihoda od kamate sa njima pripadajućim rashodima od ispravki vrednosti, priznatih u tekućoj godini, pri čemu se potraživanja od kamata priznaju po bruto principu.

(d) Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i iskazani su u okviru prihoda i rashoda od kamata.

Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga. Prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Kada se usluga pruža tokom vremena naknade se razgraničavaju i srazmerni deo priznaje se kao prihod perioda.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(e) Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti: derivata, promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(f) Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti odnose se na finansijska sredstva i obaveze iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fer vrednost kroz ostali rezultat.

(g) Dividende

Prihodi po osnovu dividendi se priznaju u momentu kada je utvrđeno pravo banke na isplatu i kada je verovatan priliv ekonomskih koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije ostali poslovni prihodi.

(h) Lizing

Na početku ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži lizing komponentu ili predstavlja lizing. Tačnije, analizira se da li ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja odvojivih sredstava tokom definisanog vremenskog perioda, u zamenu za naknadu.

Banka kao zakupac

Banka primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe, osim za kratkoročni zakup i zakup sredstava male vrednosti. Banka priznaje lizing obaveze za plaćanje zakupa i pravo na korišćenje koje predstavlja pravo na korišćenje osnovnih sredstava.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing (nastavak)

(i) Pravo na korišćenje sredstava

Banka priznaje pravo na korišćenje imovine na dan početka zakupa (tj. na datum kada je imovina dostupna za upotrebu). Pravo na korišćenje imovine vrednuje se u visini nabavne vrednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja, i prilagođava se bilo kojem naknadnom merenju obaveza po osnovu lizinga. Nabavna vrednost prava na korišćenje sredstava uključuje iznos priznatih lizing obaveza, inicijalnih direktnih troškova i lizing plaćanja izvršenih na dan ili pre datuma početka, umanjene za primljene podsticaje za zakup.

Pravo na korišćenje sredstava amortizuje se proporcionalno, na period trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine.

Lizing sredstva amortizovana su primenom stope u rasponu od 85.71% do 6.70% na godišnjem nivou u zavisnosti od ugovorenog prava korišćenja sredstva.

(ii) Obaveze po osnovu lizinga

Na dan početka zakupa, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga, merene po sadašnjoj vrednosti lizing plaćanja koja treba da se izvrše tokom trajanja zakupa. Lizing plaćanja uključuju fiksne isplate, umanjene za sva potraživanja po osnovu podsticaja za zakup, varijabilne isplate zakupa koje zavise od indeksa ili stope, i za iznose za koje se očekuje da će biti sigurno plaćeni za rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja takođe uključuju cenu izvršenja kupovne opcije za koju je razumno očekivano da će se izvršiti od strane Banke i plaćanje penala za raskid ugovora, ako je opcija raskida koju Banka može da iskoristi u toku trajanja ugovora.

Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope priznaju se kao rashodi u periodu u kom su nastali događaji ili uslovi koji dovode do plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrednosti lizing plaćanja, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan priznavanja lizinga, jer implicitna kamatna stopa za lizing nije lako utvrdiva. Nakon datuma početka, iznos lizing obaveza se povećava za obračunatu kamatu za protekli period i umanjuje se za izvršena lizing plaćanja. Pored toga, knjigovodstvena vrednost lizing obaveza se ponovo meri ako postoji modifikacija ugovora, promena trajanja zakupa, promena plaćanja zakupa (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja zakupa) ili promena u proceni opcije za kupovinu osnovnog sredstva koje je predmet zakupa.

U periodu januar - decembar 2022. godine inkrementalna stopa zaduženja kretala se u rasponu od 0.3400% do 5.2700% za EUR odnosno 2.75100% do 7.4400% za RSD (2021. godina: 0.4748% do 2.4310% za EUR odnosno 1.4690% do 4.7848% za RSD).

(iii) Kratkoročni zakupi i zakupi sredstava male vrednosti

Banka primenjuje izuzeće od priznavanja kratkoročnog zakupa za svoje kratkoročne zakupe mašina i opreme (tj. one zakupe koji imaju rok trajanja kraći od 12 meseci od datuma početka i ne sadrže opciju kupovine). Takođe se primenjuje izuzeće od priznavanja za zakup sredstava male vrednosti na zakup kancelarijske opreme i poslovnog prostora za postavljanje bankomata. Lizing plaćanja kod kratkoročnih zakupa i zakupa sredstava male vrednosti priznaju se kao rashod, proporcionalno u toku perioda trajanja zakupa.

Banka kao davalac zakupa

Zakupi u kojima Banka ne prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom, klasifikuju se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u toku trajanja ugovora i evidentiraju se kao prihodi u bilansu uspeha, zbog svoje operativne prirode. Inicijalni direktni troškovi nastali u pregovaranju i uređivanju operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenoj vrednosti sredstva datih u zakup i priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihodi od zakupa.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) *Poreski rashodi*

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) *Tekući porez na dobit*

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu poreza na dobit za obračunski period, uz korišćenje poreskih stopa važećih ili koje će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodne godine.

(ii) *Odloženi porezi*

Odloženi porezi se utvrđuju u odnosu na privremene razlike nastale između knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u finansijskim izveštajima i vrednosti imovine i obaveza za poreske svrhe. Prilikom određivanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na izveštajni datum.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se netiraju ukoliko postoji zakonsko pravo da se netiraju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se odnose na porez na dobitak koji je nametnula ista poreska vlast istom poreskom obvezniku ili različitim poreskim obveznicima koji nameravaju da ili izmire tekuće poreske obaveze i sredstva na neto osnovi ili da istovremeno ostvare sredstva i izmire obaveze u svakom budućem periodu u kom se očekuje izmirenje ili povraćaj značajnih iznosa odloženih poreskih obaveza ili sredstava.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se do iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

(iii) *Ostali porezi i doprinosi*

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze i doprinose, kao što su: porez na dodatu vrednost, porez na imovinu, doprinose na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u "Ostale rashode".

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ - klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9

Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo je svako sredstvo koje je:

- Gotovina;
- instrument kapitala drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za primanje gotovine ili nekog drugog finansijskog sredstva od drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za razmenu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim pravnim licem, pod uslovima koji su potencijalno povoljni;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je nederivatni, a za koji Banka jeste ili može biti u obavezi da primi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je derivatni, a koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu;
- da razmeni finansijske instrumente sa drugim pravnim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Pravila procenjivanja finansijskih instrumenata

Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 definiše kriterijume za klasifikaciju finansijskih sredstava, osim vlasničkih instrumenata i derivata, koji se zasnivaju na proceni poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornim karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se zasniva na primeni odgovarajućeg poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i ispunjenosti testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Ispunjenost testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova podrazumeva da se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamata na preostalu glavicu (SPPI kriterijum).

Finansijska sredstva se mogu klasifikovati u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku (AC)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa gubicima i dobitcima reklasifikovanim u bilans uspeha - „recycling“ (FVOCI) po prestanku priznavanja
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat bez reklasifikovanja gubitaka i dobitaka u bilans uspeha (FVOCI)

U skladu sa klasifikacijom sredstava iz prethodnog stava, Banka kategorizuje sve plasmane iz svog portfolia koji se odnose na:

- Kredite i potraživanja kao nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Banka ne namerava da proda u kratkom roku,
- HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha koje predstavljaju instrumente stečene u svrhu ostvarivanja dobiti po osnovu fluktuacije cena i marže.
- Hartije od vrednosti, koje obuhvataju dužničke hartije od vrednosti i vlasničke hartije od vrednosti (instrumente kapitala):
 - Dužničke hartije od vrednosti uključuju obveznice i prenosive sekjuritizovane instrumente duga, državne zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, sertifikate o depozitu, bankarske akcepte, subordinirane obveznice i druge slične dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na finansijskim tržištima.
 - Vlasničke hartije od vrednosti uključuju akcije koje predstavljaju udeo u kapitalu akcionarskog društva i zamenljive obveznice koje imaju, pod uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju, daju pravo na zamenu za obične akcije društva. Vlasničke hartije od vrednosti (instrumenti kapitala) su svi oblici učešća u kapitalu pravnih lica za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.
 - Investicije u zavisna pravna lica koja obezbeđuju kontrolu, odnosno preko 50% upravljačkih prava i investicije u pridružena pravna lica koja obezbeđuju od 20% do 50% upravljačkih prava
- Finansijske derivate koji obuhvataju forward i swap transakcije.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ - klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9
(nastavak)

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

U skladu sa MSFI 9 finansijska sredstva se klasifikuju: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL), fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Vlasnički instrumenti, u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine mogu se klasifikovati kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, bez naknadnog reklasifikovanja dobitaka i gubitaka kroz Bilans uspeha.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Dužnički instrumenti se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko su ispunjeni sledeći kriterijumi i isti nisu naznačeni kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Naknadno, dobiti ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9
(nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Finansijske obaveze

Nakon početnog merenja, finansijske obaveze se naknadno mere po amortizovanom trošku. Amortizovani trošak izračunava se uzimajući u obzir diskont ili premiju na finansijske obaveze i troškove koji su sastavni deo EKS-a.

Banka nema finansijske obaveze koje se procenjuju kao FVTPL.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obezvređenje se zasniva na konceptu budućeg očekivanog gubitka („expected credit loss „ECL, eng.) kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Obračun troškova obezvređenja za očekivene gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, uključujući i neopozive obaveze i izdate garancije. Troškovi obezvređenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9
(nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Nivo 1

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9. U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti.

Nivo 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici Banke, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se docnja od 31 do 90 dana, restrukturiranje klijenta, klijenti na watch listi.

Nivo 3

Finansijski instrumenti su uključeni u Nivo 3 u slučaju kada postoji objektivni dokaz obezvređenja uz uvođenje višestrukih scenaria naplate. Za materijalno značajne plasmane iz Nivoa 3 obračun obezvređenja se vrši na individualnoj osnovi.

Banka je u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uključila i informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara za naredne tri godine, a za koje je utvrđena statistički značajna zavisnost. Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

„POCI“

Sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja („POCI“) su finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena u inicijalnom priznavanju. „POCI“ imovina evidentira se po fer vrednosti pri prvobitnom priznavanju, a prihod od kamata se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene EKS. Obračunata ispravka vrednosti se priznaje ili oslobađa samo u onoj meri u kojoj se naknadno promene očekivani kreditni gubici.

Otpis

Predmet otpisa su potraživanja koja Banka nije uspela da naplati i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9
(nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

(i) Prestanak priznavanja

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada ugovorna prava nad gotovinskim tokovima vezanim za sredstvo isteknu, ili kada Banka transakcijom prenese sva suštinska prava i koristi vezane za vlasništvo nad finansijskim sredstvom ili ako transakcijom Banka niti prenese niti zadrži sva suštinska prava vezana za vlasništvo, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svo vlasništvo nad prenesenim finansijskim sredstvom koje ispunjava uslove za prestanak priznavanja koje je Banka stvorila ili zadržava priznaje se kao zasebno sredstvo ili obaveza u izveštaju o finansijskoj poziciji. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti (ili knjigovodstvene vrednosti dela sredstva koji je prenet) i zbira primljene nadoknade (uključujući nova sredstva koja su nabavljena umanjena za nove preuzete obaveze), kao i zbirni dobiti ili gubici koji su prethodno priznati u izveštaju o ukupnom rezultatu, priznaju se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije po kojima vrši prenos sredstava priznatih u svom bilansu stanja, mada zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako se svi ili suštinski svi rizici i koristi zadržavaju, onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, transakcije ponovnog otkupa.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Banka vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada se obaveza ispuni, otkaže ili istekne. Kada se postojeća finansijska obaveza zameni drugom od istog zajmodavca pod bitno drugačijim uslovima ili su uslovi postojeće obaveze bitno izmenjeni, takva zamena ili modifikacija tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i plaćene naknade priznaje se u bilansu uspeha.

(ii) Modifikacija

Modifikacije finansijskih sredstava koje ne dovode do prestanak priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

Saglasno MSFI 9 Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. Efekat se priznaje na poziciji prihod / rashod po osnovu umanjnja/povećanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

(iii) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu Banke sličnih transakcija, kao što su to transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

Računovodstvene politike za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka opisane su u Napomeni 4. Upravljanje rizikom, 4.1. Kreditni rizik - MSFI 9 Finansijski instrumenti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Gotovina i gotovinski ekvivalenti*

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva kod centralnih banaka kojima se može neograničeno raspolagati i visoko likvidnu finansijsku aktivu sa izvornim dospećem kraćim od 3 meseca, malim rizikom promene vrednosti, a koja se koriste od strane Banke za upravljanje kratkoročnom likvidnošću.

Novčana sredstva se vode po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(l) *Nekretnine i oprema*

(i) *Priznavanje i vrednovanje*

Početno merenje nekretnine i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja, oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne akumulirane gubitke usled smanjenja vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjjenja vrednosti. Revalorizacija se vrši dovoljno redovno, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za isto sredstvo. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se u celosti prenosi na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine odnosno njenog otuđenja. Revalorizaciona rezerva se može preneti u neraspoređeni dobitak i dok se sredstvo koristi u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrednosti sredstva i amortizacije na osnovu prvobitne nabavne vrednosti sredstva. Prenosjenje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspeha.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između vrednosti ostvarene njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) *Naknadni troškovi*

Troškovi zamene sastavnog dela nekog osnovnog sredstva priznaju se kao deo knjigovodstvene vrednosti tog osnovnog sredstva ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sastavnim delom priliti u Banku i ako se cena koštanja tog dela može pouzdano izmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog dela se isknjižava. Troškovi redovnog servisiranja nekretnine i opreme se priznaju u bilansu uspeha kada nastanu.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(I) *Nekretnine i oprema (nastavak)*

(iii) *Amortizacija*

Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nepokretnosti, postrojenja i opreme, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom ugovorenog perioda trajanja lizinga ili korisnog veka sredstva, u zavisnosti koji je period kraći.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	Procenjen koristan vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	40	2,5%
Kompjuterska oprema	4	25.00%
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	4,58 -20	5-25%
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.1 -14.11	6.70 – 92.31%

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Troškovi održavanja sredstava se priznaju u bilansu uspeha za period u kome nastanu.

(Ij) *Nematerijalna ulaganja*

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati povećane buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi od 3 do 10 godina, odnosno amortizacione stope se kreću u rasponu od 10.00% do 33.33%.

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

(m) *Investicione nekretnine*

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe, a ne za prodaju u redovnom toku poslovanja ili za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe.

Inicijalno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupoprodajnu cenu i sve izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicionih nekretnina se vrši po metodu fer vrednosti. Fer vrednost je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstava ili platila za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) *Obezvredjenje nefinansijskih sredstava*

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava se analizira na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje pokazatelji koji ukazuju da je došlo do njihovog obezvređenja. U slučaju da se utvrdi da postoje određeni pokazatelji obezvređenja, utvrđuje se nadoknadiva vrednost sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ako knjigovodstvena vrednost sredstva prevazilazi njegovu procenjenu nadoknadivu vrednost.

Nadoknadiva vrednost sredstva se utvrđuje kao vrednost koja je veća od upotrebne vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti. Za potrebe utvrđivanja upotrebne vrednosti, procenjeni budući novčani prilivi po osnovu sredstva se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, kao i rizika specifičnih za sredstvo.

Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje u slučaju kada je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti i priznaje u okviru rezultata perioda.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za amortizaciju sredstva, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(o) *Depoziti, krediti i subordinirane obaveze*

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovorenih uslova za konkretni instrument.

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za sve direktne transakcione troškove, dok se njihovo naknadno vrednovanje vrši po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) *Rezervisanja*

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje se očekuje da će doći do odliva resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje putem diskontovanja očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, tamo gde je to odgovarajuće, rizika specifičnih za obavezu.

(r) *Beneficije zaposlenih*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazane na dan 31. decembar 2022. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki obelodanjenih u napomeni 37(b).

(s) *Finansijske garancije*

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se Banka obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog budućeg plaćanja (kada je plaćanje po osnovu garancije verovatno). Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki.

(t) *Kapital i rezerve*

Kapital Banke obuhvata osnivačke akcije, akcije narednih emisija, emisionu premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti, akumulirani rezultat i dobitak tekuće godine.

Kapital Banke formiran je iz uloženi sredstava osnivača Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena naknada, uključujući sve direktno pripisane dodatne troškove, odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima, sve dok se akcije ne ponište ili otuđe. Ako se takve akcije kasnije prodaju, sve primljene naknade, bez direktno pripisanih dodatnih troškova transakcije, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(u) Izveštavanje po segmentima

Segment poslovanja je deo Banke koji se bavi poslovnim aktivnostima iz kojih se mogu ostvariti prihodi i nastati troškovi, čiji poslovni rezultat redovno kontroliše menadžment Banke (kao glavni operativni donosilac odluka), kako bi donosio odluke o alokaciji resursa po segmentima i ocenjivao njihove rezultate. Za segmente poslovanja Banke su dostupne zasebne finansijske informacije.

U skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 8 - Segmenti poslovanja, Banka obelodanjuje i informacije o poslovanju segmenata, i na taj način korisnicima informacija pruža dodatne informacije o prihodima i rashodima koji se ostvaruju iz ključnih poslovnih aktivnosti.

Prilikom utvrđivanja segmenata korišćeni su:

- a) različiti proizvodi i usluge koji segmenti nude;
- b) odvojeno upravljanje segmentima i
- v) struktura internog izveštavanja

(v) Poslovne kombinacije entiteta pod zajedničkom kontrolom

Kao što je obelodanjeno u napomeni 1 uz finansijske izveštaje, na sednici Skupštine Komercijalne banke a.d., Beograd održanoj 23. decembra 2021. godine doneta je odluka o pripajanju NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d., Beograd. Statusna promena pripajanja NLB banke a.d., Beograd je tehnički sprovedena 30. aprila 2022. godine i registrovana je kod Agencije za privredne registre.

Poslovna kombinacija pod zajedničkom kontrolom se odnosi na kombinaciju entiteta koji su pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre i nakon poslovne kombinacije, i ta kontrola nije prolazna.

Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovne kombinacije pod zajedničkom kontrolom, Banka je u skladu sa MRS 8 izabrala da se transakcija spajanja evidentira metodom knjigovodstvene vrednosti (na engleskom jeziku: pooling of interest method), bez izmena uporednih podataka i bilansa uspeha.

Spajanje po knjigovodstvenim vrednostima iz pojedinačnih finansijskih izveštaja banke koja je preuzete i banke koja preuzima je utvrđeno kao relevantno imajući u vidu sledeće činjenice:

- Banke nameravaju da nastave sa zajedničkim poslovanjem u okviru NLB Grupe u Srbiji;
- Ovakva politika je usklađena sa sličnim politikama u okviru NLB Grupe;
- Vremenski period od trenutka ulaska u zajedničku grupu do trenutka spajanja.

Primena metode računovodstvene vrednosti je sledeća:

- imovina i obaveze entiteta koji se pripaja priznaju se po knjigovodstvenim vrednostima iskazanim u poslovnim knjigama (finansijskim izveštajima) entiteta koji se pripaja na dan statusne promene;
- nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Goodwill se ne priznaje kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/emitovanih akcija i priznate neto imovine entiteta koji se pripaja priznaje se u okviru kapitala;
- Uporedni podaci se ne prepravljaju.

S obzirom da su obe banke pre spajanja bile pod zajedničkom kontrolom NLB d.d., nije izvršeno spajanje bilansa uspeha, već je rezultat NLB banke a.d. Beograd za 4 meseca 2022. godine uključen u neraspoređenu dobit spojene Banke prema prikazanim efektima u napomeni 39.23

Uporedni podaci se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2021. godine, bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o novčanim tokovima i izveštaja o promenama na kapitalu za period od 01. januara do 31. decembra 2021. godine bivše Komercijalne banke a.d. Beograd.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je inkorporiran u sve poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil banke uvek bude u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Srazmeran je obimu i složenosti poslovanja Banke. Sam proces upravljanja rizicima obuhvata identifikaciju, merenje, procenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena.

Suštinski principi upravljanja rizicima definisani su u Strategiji upravljanja rizicima, dok su detaljna pravila, ograničenja i nadležnosti definisani internim aktima kao što su politike, metodologije i ostalim internim aktima kojim se uređuje upravljanje rizicima. Strategijom upravljanja rizicima je obezbeđeno jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima na dugoročnoj osnovi i definisan je odnos Banke prema rizicima kojima je izložena ili može biti izložena. Strategija upravljanja rizicima usaglašena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke, odnosno sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja, kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Banka je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnim rizicima, riziku ulaganja, riziku koncentracije izloženosti, riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja Banke.

Banka se vodi glavnim principima upravljanja rizicima tako što u svom poslovanju:

- uzima u obzir glavni koncept rizičnog apetita i limite definisane u rizičnom apetitu Banke;
- uključuje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju predupiranja rizika koje nose volatilne izloženosti sa potencijalno negativnim ishodom;
- primenjuje diverzifikaciju kako bi izbegla koncentraciju na nivou portfolija;
- uključuje i optimalno koristi kapital i upravlja njegovom alokacijom kroz biznis segmente;
- kreira adekvatno izbalansiranu rizikom ponderisanu (prilagođenu) cenu;
- obezbeđuje sveukupnu usklađenost poslovanja kroz interna akta/dokumenta;
- obezbeđuje adekvatan sistem internih kontrola zasnovan na modelu „tri linije odbrane“.

Jedan od ključnih procesa koji Banka sprovodi u okviru procesa upravljanja rizicima je i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. Rezultati ICAAP-a se uključuju u proces donošenja kako strateških tako i operativnih odluka.

Banka je uspostavila okvir za upravljanje rizičnim apetitom (eng. Risk Appetite Framework) kojim se definiše nivo rizika koji je banka spremna da prihvati. Sklonost ka rizicima predstavlja za Banku prihvatljivu strukturu i nivo rizika koje ona namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva. Okvir za upravljanje rizičnim apetitom uključuje Izjavu o rizičnom apetitu (RAS), limite za pojedinačne rizike, kao i prava i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje rizičnim apetitom.

U toku 2020. godine, Banka je postala članica NLB Grupe i do kraja 2022. godine uskladila sistem upravljanja rizicima sa standardima koje propisuje matična banka.

Nadležnosti

Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije (preuzimanja rizika). Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa. Banka je formirala Sektor za upravljanje rizicima koji odgovara direktno Izvršnom odboru i koji čine 4 odeljenja: odeljenje za kontrolu rizika; odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom; odeljenje za upravljanje tržišnim, operativnim i rizikom likvidnosti i odeljenje za prediktivne analize i modeliranje rizika.

Upravni odbor i Izvršni odbor Banke su odgovorni za uspostavljanje adekvatnog sistema za upravljanje rizicima i njegovu doslednu primenu u praksi.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Upravni odbor usvaja strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke; razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, kao i izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke; usvaja tromesečne i godišnje izveštaje Izvršnog odbora Banke o poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima; usvaja Plan oporavka Banke; i drugo.

Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke; sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima; analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i drugo.

Odbor praćenje poslovanja (odbor za reviziju) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje; analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima, kao i postupanjima sa problematičnim potraživanjima u okvirima utvrđenim aktima Banke, analizira izloženost Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Banke.

Funkcija upravljanja rizicima definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Banke.

Sektor za finansijska tržišta je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i u upravljanje aktivom i pasivom Banke. Takođe, učestvuje i u upravljanju tržišnim rizicima kojima je banka izložena u svom poslovanju..

Funkcija unutrašnje revizije je odgovorna za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja odgovorna je za identifikaciju, praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banke, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Banka daje veliki značaj kulturi rizika i unapređivanju svesti zaposlenih o svim relevantnim rizicima u Banci. Kultura rizika se sprovodi na sveobuhvatan način na svim nivoima, što znači da su svi zaposleni koji su uključeni u proces donošenja odluka, upravljanja i praćenja rizika potpuno svesni svoje odgovornosti u procesu upravljanja rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2022. godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika - neizvesnost u pogledu dinamike oporavka ekonomije od krize izazvane pandemijom korona virusom; neizvesnost od posledica eskalacije geopolitičkih tenzija i konflikta u Ukrajini; jačanje inflatornih pritisaka na globalnom nivou i uticaj na kretanje domaće inflacije; pooštavanje monetarne politike vodećih centralnih banaka i rast kamatnih stopa; sporiji oporavak međunarodnih tržišta kapitala; potencijalni rast problematičnih plasmana; rast cena nepokretnosti u uslovima globalnog porasta cena na ovom tržištu; uticaj klimatskih promena na privredu i poslednično na finansijski sektor.

Prema izveštaju NBS o makroekonomskim kretanjima u Srbiji iz januara 2023. godine, Covid 19 i konflikt u Ukrajini imaju manje posledice na Srbiju u poređenju sa većinom evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture ekonomije. Stabilnost bankarskog sektora je sačuvana i dodatno ojačana.

Vezano za pandemiju izazvanu korona virusom, Narodna banka Srbije i Ministarstvo finansija su tokom 2020. godine doneli, a Banka primenila, niz privremenih mera i olakšica u cilju ublažavanja efekata na finansijske pokazatelje. U toku 2022. godine kao i u periodu koji sledi, Banka sa posebnom pažnjom prati dalji potencijalni rast problematičnih plasmana kao materijalizacije kreditnog rizika nakon postepenog ukidanja navedenih mera.

Sa prvim naznakama potencijalne eskalacije u Ukrajini, Banka je uvela dodatni monitoring potencijalnih efekata na svoje poslovanje, sproveda detaljnu analizu portfolija i svojih najznačajnijih klijenata. Sa aspekta kreditnog rizika, direktni uticaj na kvalitet portfolija i povećanje kreditnog rizika sagledan je kroz analizu korporativnih klijenata u vlasništvu ruskih, beloruskih i ukrajinskih entiteta, kao i značajnosti navedenih tržišta na najznačajnije klijente. Na portfoliju najznačajnijih klijenata sagledana je povezanost sa izloženim tržištima, kao i korporativni klijenti koji su vlasništvu entiteta iz Rusije ili Ukrajine, a rezultat je pokazao relativno nisku izloženost i uticaj na ukupni portfolio Banke praveći komparaciju sa bankarskim tržištem. Za identifikovane klijente sagledana je buduća strategija. Dodato, sagledan je i segment fizičkih lica koji su zaposleni u navedenim kompanijama.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2022. godine sproveda važne korake vezano za uvođenje i upravljanje ESG (Environmental, social, and governance) temom. U toku 2022. godine u Banci je: formiran Sustainability tim; identifikovani su glavni sektori uključeni u aktivnosti tima i definisani su ciljevi i opseg rada; implementirane nove risk procedure u delu ESG analize rizika; formirani novi ESG proizvodi; postavljen sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou banke i na nivou portfolija; održane obuke za više od 700 zaposlenih sa ciljem podizanja svesti o značaju ove teme.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka ima definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica, odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana. Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa posebnim ovlašćenjima iz Funkcije upravljanja rizicima, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor. Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom

Rizičnim apetitom i sistemom internih limita Banka je definisala set pokazatelja koji se odnose na kvalitet portfolija i praćenje kreditnog rizika. Poštovanje definisanih limita proverava se na mesečnom nivou, a svi limiti se proveravaju najmanje jednom godišnje prilikom pripreme Izjave o rizičnom apetitu.

U skladu sa obimom, vrstom i složenosti poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanja rizičnim apetitima i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.

Rejting sistem je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, rejting sistem služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezbeđenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju. U sklopu procesa harmonizacije sistema upravljanja rizicima Banke sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, tokom 2021. kao i na dan 31.12.2022. godine je započet i proces usklađivanja internog rejting sistema, koji će biti predmet dodatnih unapređenja i u narednom periodu.

Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

S obzirom da je Banka postala članica NLB Grupe krajem 2020. godine, u narednom periodu izvršiće se dodatna usklađivanja procesa odobrenja plasmana sa uspostavljenim sistemom na nivou bankarske Grupe.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije,
- Diversifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite. Banka prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, vrednosti predviđenim Biznis planom Banke, i redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisane istih u slučaju promene faktora rizika.

Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine, propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019., preko 7 godina u 2020. i od 2021. preko 6 godina.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka osim bilansne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Banka kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI¹ kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

S obzirom da je Banka postala članica NLB Grupe krajem godine, tokom 2021. godine započet je proces usklađivanja metodologija obezvređenja sa uspostavljenim pravilima na nivou bankarske Grupe, a i u 2022. godini je nastavljeno sa harmonizacijom.

U 2021. godini, usklađene su vrednosti haircut-a za pojedinačno obezvređenje plasmana, promenjen je prag materijalne značajnosti za obezvređenje NPE klijenata fizičkih lica (povećan je prag sa RSD 2,5 miliona na EUR 50.000), izmenjen je obračun obezvređenja za plasmane koji imaju obezbeđenje garanciju Republike Srbije, izmenjen PD za obračun obezvređenja HoV Republike Srbije i promenjena je formula za primenu LGD.

Takođe, koriste se mesečni PD parametri umesto godišnjeg, uzimajući u obzir izloženost po mesečnim amortizacionim planovima, uključen je uticaj makroekonomskih varijabli na vrednosti LGD secured i LGD unsecured. Tokom 2022. godine, usklađen je obračun i primena LGD unsecured i LGD secured sa NLB Grupom. Navedeni proces usklađivanja Metodologije za obezvređenje, nastaviće se i u 2023. godini.

Poslovni model Banke u delu kreditiranja privrede i stanovništva, kao i korporativnih obveznica opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Banka opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, troška kreditnog rizika, administrativni troškovi i profitna marža.

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Banka obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

Banka prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se kontinuirano prate i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategorije Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Banka je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list klijenti, pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja (promena ocene rejtinga), kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok klijenti iz nivoa 3, uz ispunjenje kriterijuma materijalne značajnosti, se obezvređuju pojedinačno. NPL klijenti koji se nalaze u nivou 3, a imaju manje materijalno značajnu izloženost, obezvređuju se na grupnoj osnovi uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera Standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije rizičnih plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na Standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Pod problematičnim potraživanjima podrazumevaju se sva potraživanja koja kasne u izmirivanju obaveza preko 90 dana, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, potraživanja kod kojih je na osnovu finansijskog stanja procenjeno da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite (bez obzira da li kasni u izmirivanju obaveza), potraživanja za koja je utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi. Problematičnim se smatraju i potraživanja po osnovu: prestanka evidentiranja prihoda od kamata, provizija i naknada u bilansu uspeha, specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti, značajnog gubitka koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja, restrukturiranja potraživanja izvršenog usled finansijskih teškoća dužnika, kao i podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom. Banka je u poslednjem kvartalu 2021. godine, kod fizičkih lica uvela dva nova kriterijuma (preminuo i ostao bez posla) za status default-a (stage 3 i NPL status), za plasmane koji ne kasne preko 90 dana. Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ukoliko je jedno potraživanje klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirlivanja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,
- Banka aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Banke (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI²“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Oni u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Banka uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva. Prilikom svake promene kreditnih uslova, kod plasmana koji nisu u statusu problematičnih (PL) klijenata, kao i kod loših (NPL) klijenata, Banka izračunava 10% test u cilju utvrđivanja da li se radi o značajnoj ili manje značajnoj modifikaciji.

Banka u svom sistemu evidentira svaku modifikaciju sredstva, bez obzira da li se radi o manje značajnoj ili značajnoj modifikaciji, i bez obzira da li je modifikacija nastala zbog promene tržišnih uslova kod dobrih (PL) klijenata ili je nastala zbog problema u poslovanju loših (NPL) klijenata.

² Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja (nastavak)

Banka redovno prati preduzete mere za restrukturiranje rizičnih plasmana i kontroliše pravovremenost preduzimanja ovih mera. Praćenje preduzetih mera, odnosno realizacija istih, kao što je npr. izmirenje dospelih obaveza, vrši se na dnevnom nivou. Monitoring poslovanja restrukturiranih klijenata obavlja se redovno na svakih 6 meseci, ili češće u slučaju potrebe. Analiza finansijskih izveštaja, analiza zaduženosti, provera adekvatnosti obezbeđenja, kao i monitoring sveukupnog poslovanja, strategija prema dužnicima predstavljaju ključne tačke pomenutog monitoringa.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja Banka nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikuje u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- nije utvrđen iznos obezvređenja za restrukturirano potraživanje i nije nastupio status neizmirenja obaveza;
- u poslednjih 12 meseci izvršene su uplate blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate;
- na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ocenjeno je da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Rizik promene kvaliteta aktive

Tokom 2021. godine je započet proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji je nastavljen i u 2022. godini, a biće dodatnih unapređenja i u 2023. godini. Kvalitet aktive Banke se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima definisanim internim sistemom rejtinga. Interni sistem rejtinga se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim parametrima za određivanje rejtinga dužnika. Rejting skala sadrži pet kategorija rizika, koje su podeljene na 19 podkategorija. Različite izloženosti prema istom dužniku opredeljuju istu kategoriju rejtinga, bez obzira na specifičnosti različitih vrsta kredita.

Banka koristi različite rejting modele za kreditni rizik u zavisnosti od vrste klijenata. Izračunavanje rejtinga vrši se na mesečnom nivou na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih parametara i blagovremenosti u izmirivanju obaveza. Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti u prihvatljiv je za Banku, povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju određene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom.

Banka se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

Rizik promene vrednosti aktive – umanjenje imovine

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora, drugo restrukturiranje i drugo.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja (nastavak)

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava. Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

Prag materijalne značajnosti Banka određuje na osnovu analize vrednosne strukture portfolija po vrstama klijenata i proizvoda.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Pojedinačno procenjivanje

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch list procesu informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolateralala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Za grupu manje materijalnih potraživanja koja se nalaze i nivou 3, prilikom obračuna obezvređenja koristi se takođe više scenarija naplate, koja se primenjuju sa određenim verovatnoćama, gde su te verovatnoće izračunate na osnovu statističkih modela koristeći istorijske podatke o naplati.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje

Obezvredjenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svodjenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Metodologija za obezvređenje je značajno promenjena i umesto pristupa realizovanog gubitka u skladu sa MRS 39, primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

Prilikom integracije, uzeto je u obzir predhodno ponašanje klijenata u obe banke, i posledično procenjeni nivo za određene klijente je u nekim slučajevima promenjen u odnosu na nivo rizika koji su imali u predhodnom periodu.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 – Krediti kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 – Krediti kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka će obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličanih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta. Pored kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma za razvrstavanje u nivo 2, usled uslova izazvanih Rusko Ukrajinskom krizom, energetsom krizom, Banka je jedan deo ugroženog portfolija reklasifikovala u stage 2.. Navedeno je sprovedeno kroz analizu strukture portfolija po delatnostima, kao i analizom pojedinačnih klijenata pravnih lica.

Na dan 31.12.2022. godine, Banka je nastavila sa odobravanjem olakšica klijentima koji su pogođeni pandemijom COVID- 19 u skladu sa Odlukom NBS (moratorijum 3) i u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srbije (Garantna šema 1 i 2), kao i moratorijum za poljoprivrednike i pravna lica koja se bave poljoprivredom, otkupom i skladištenjem voća u cilju ublažavanja posledice klimackih nepogoda (suše) tokom 2022. godine.

Banka razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Identifikovanje značajnog pogoršanja kreditnog rizika bazira se na definisanim kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima (kao što su signali ranog upozorenja, docnji preko 30 dana i slično).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Banka obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na Bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektor privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a. Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Banka procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Banka je još uvek izložena. Banka na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva. U sektoru privrede, PD se obračunava po vrstama lica (velika preduzeća, srednja preduzeća, mala preduzeća...), a u sektoru stanovništva po vrstama proizvoda (stambeni krediti, gotovinski krediti, poljoprivredni krediti...).

U delu portfolia fizičkih lica i poljoprivrednih klijenata, imajući u vidu različit nivo rizika portfolia dve banke, pre spajanja, u parametre kreditnog rizika uključen nivo rizika obe banke, kroz istoriske matrice migracije, kako ne bi došlo do podcenjenosti očekivanih gubitaka.

Nakon obračuna istorijskih PD-jeva, Banka uključuje i *forward looking* komponentu kroz Beta faktor koji predstavlja uticaj kretanja makroekonomskih varijabli (kretanje društvenog proizvoda, nezaposlenosti, stope inflacije, industrijske proizvodnje...) na budući PD. Beta faktor se izračunava pomoću statističkih i ekonometrijskih modela.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Za potrebe uključivanja *forward looking* komponente, Banka u obračun vrednosti Beta faktora uključuje tri različita scenarija kretanja makroekonomskih varijabli (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

U 2022. godine makroekonomske varijable koje imaju najveći uticaj na kretanje *forward looking* PD i LGD su projektovana stopa inflacije i vrednost GDP. Projektovane vrednosti navedenih varijabli su se pogoršavale tokom 2022. godine (izvor Narodna banka Srbije) i s tim u vezi Banka je izvršila prilagođavanja svog modela, tako što je značajno povećala verovatnoću pesimističkog scenario, smanjila realistički scenario a optimizam je u potpunosti isključila, a sve u cilju anticipiranja povećanog stepena kreditnog rizika zbog pogoršanog makroekonomskog okruženja. U skladu sa navedenim, Banka je povećala grupni obračun ispravke vrednosti. Uticaj Ukrajinsko Ruske krize nije bio značajan na poslovanje Banka tokom 2022. godine jer je Banka na vreme preduzela sve mere zaštite od rizika i zbog navedenog, Banka nije imala dodatna izdvajanja u delu ispravki vednosti.

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

Prilikom definisanja makroekonomskih pretpostavki Banka koristi set različitih relevantnih eksternih izvora, ali i interne procene. U cilju određivanja učešća svakog od scenarija za potrebe obračuna obezvređenja sagledavana su pozitivna i negativna kretanja u prethodnom periodu (kvartalno) svakog od varijabli za koje je utvrđeno da su statistički značajna.

Realni rast bruto domaćeg proizvoda, prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku u 2022. godini iznosio je 2.5 %, čemu je značajno doprinelo usporavanje kvartalnog rasta tokom druge polovine godine. Posmatrano po delatnostima, usporavanju rasta ekonomije negativno su doprinela poljoprivreda i građevinarstvo.

Fizički obim poljoprivredne proizvodnje je tokom 2022. opao za 8%, dok je vrednost izvedenih građevinskih radova smanjena za 11.8% u odnosu na prethodnu godinu. Sa druge strane, sektor usluga je ostvario je značajan rast, prvenstveno u okviru usluga smeštaja i ishrane (40.6%) i broja noćenja turista (37.5%).

Na osnovu projekcije Narodne Banke Srbije, u 2023. godini očekuje se rast ekonomske aktivnosti od oko 2.5% prema poslednjim raspoloživim podacima, što je blisko ekonomskom rastu ostvarenom u prethodnoj godini. Industrijska proizvodnja prozvodnja u Republici Srbiji u 2022. godine veća je za 1.5% u odnosu na 2021. godinu, pri čemu je ostvaren realni rast preradivačke industrije 1.7% .

Prema podacima Nacionalne Službe za zapošljavanje, broj nezaposlenih lica je tokom 2022. godine beležio kontinuirani pad u odnosu na isti period prethodne godine, nastavljajući započet trend pada od druge polovine 2021. godine. U decembru 2022. godine u odnosu na decembar 2021. broj nezaposlenih lica smanjen je za 50,412, odnosno 10.6%. Stopa nezaposlenosti, prema Anketi o Radnoj Snazi, iznosila je 9.8% u četvrtom tromesečju 2021. godine, što je za 0.9 p.p. niže u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom 2023. se očekuje usporavanje započetog oporavka na tržištu rada iz prethodne godine.

Međugodišnja inflacija je u decembru 2023. u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila 15.1%. Snažniji rast međugodišnje inflacije tokom 2022. godine, započet od avgusta 2021, je rezultat dominantno rasta cene energenata usled krize u Ukrajini, kao i rasta cene hrane usled visokih svetskih cena hrane, rasta troškova proizvodnje i negativnih efekata suše. baze iz prethodne godine i značajnog rasta cene nafte usled oporavka od pandemije ali i delom rasta cene primarnih poljoprivrednih proizvoda. Tokom poslednjeg tromesečja 2022. godine beleži se usporavanje rasta

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

potrošačkih cena delimično uzrokovano smanjenjem cene energenata na domaćem tržištu usled pada svetske cene nafte krajem godine. Tokom 2023. se očekuje usporavanje rasta međugodišnje inflacije .

BELIBOR (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) je referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na Panelu banaka, na srpskom međubankarskom tržištu. Iako tokom 2021. godine Narodna banka Srbije nije menjala referentnu kamatnu stopu, stepen ekspanzivnosti monetarne politike smanjuje se od oktobra 2021. godine, povećavanjem prosečne ponderisane kamatne stope na reverznim repo aukcijama kojima se na nedelju dana povlače viškovi likvidnosti iz bankarskog sistema. Ciklus zaoštavanja monetarne politike rastom referentne kamatne stope, započeo je u aprilu njenim ukupnim povećanjem u 2022. za 4 p.p. sa 1% na 5%.

Restriktivnija monetarna politika imala je uticaj na kretanje BELIBOR stope koja od oktobra ispoljava kontinuirani rast. Očekuje se dalje zaoštavanje monetarnih uslova, odnosno nastavak rasta BELIBOR stope.

EURIBOR (EURIBOR – Euro Interbank Offered Rate) stopa je već od prvog tromesečja 2022. beležila rast volatilnosti u odnosu na 2022. godinu odražavajući očekivanja tržišnih učesnika o zaoštavanju monetarne politike Evropske Centralne Banke. Kao odgovor na visoke inflatorne pritiske, Evropska centralna banka započela je ciklus povećanja referentnih kamatnih stopa od jula 2022. godine, od kada su kumulativno povećane za 250 b.p, odnosno ostvaren je rast stope na depozitne olakšice sa -0,50% na 2%. Od početka marta 2023. pa nadalje, portfolio programa kupovine aktive (APP) će opadati merljivim i predvidljivim tempom, pošto Evrosistem neće reinvestirati sve otplate glavnice iz hartija od vrednosti koje dospevaju. Buduće kretanje EURIBOR-a najvećim delom zavisice od politike Evropske centralne banke u narednom periodu, odnosno od nastavka normalizacije kamatnih stopa Evropske centralne banke. Prema tržišnim učesnicima, očekuje se dalji rast EURIBOR stope tokom 2023. Detaljno se prikazuju makroekonomski faktori koji su pokazali statistički zasnovane veze sa stopama neizmirenja obaveza, a posledično i sa očekivanim kreditnim gubicima sa projektovanim vrednostima korišćenim u svakom od tri scenarija (realistični, pesimistični i optimistični).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2022. godine za ECL scenario

Makroekonomski faktor	Scenarija	2022.	2023.	2024.
Bruto Domaći Proizvod (%)	Optimistični scenario	4.8	6.5	5.0
	Realistični scenario	3.6	4.1	3.8
	Pesimistični scenario	1.6	1.6	2.8
Medugodišnja Inflacija (%)	Optimistični scenario	8.5	3.9	3.2
	Realistični scenario	8.8	4.5	3.8
	Pesimistični scenario	10.2	7.3	7.1
Šestomesečni Euribor (%)	Optimistični scenario	1.4	2.5	3.0
	Realistični scenario	1.0	1.8	1.8
	Pesimistični scenario	1.7	2.8	2.8

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2021. godine za ECL scenario

Makroekonomski faktor	Scenarija	2022.	2023.	2024.
Bruto Domaći Proizvod (%)	Optimistični scenario	5.6	5.9	5.9
	Realistični scenario	4.7	4.5	3.9
	Pesimistični scenario	3.0	1.9	1.0
Medugodišnja Inflacija (%)	Optimistični scenario	3.6	3.7	4.0
	Realistični scenario	2.7	2.6	2.6
	Pesimistični scenario	1.5	1.0	0.6
Šestomesečni Euribor (%)	Optimistični scenario	9.4	6.8	5.1
	Realistični scenario	9.5	7.4	6.0
	Pesimistični scenario	9.9	8.5	8.1

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Banka koristi jednogodišnje PD-jeve preračunate na mesečnom nivou za prvih 12 meseci, koji predstavljaju proizvod istorijskog PD i Beta faktora izračunatog za prvu godinu.

Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Banka koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između $t+1$ i t , gde t predstavlja vremenski period od jedne godine koji se svode na mesečni nivo. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

Vrednosti parametra PD ažuriraju se jednom godišnje, a po potrebi i češće.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (nastavak)

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Banka u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti.

Počev od 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. godine, Banka je u obračun LGD unsecured i LGD secured uključila i uticaj makroekonomskih faktora u naredne tri godine, izumajući u obzir tri scenarija (optimističan, realističan i pesimističan).

U delu portfolia stanovništva, imajući u vidu različit nivo rizika portfolia dve banke, pre spajanja, u parametre kreditnog rizika uključen nivo rizika obe banke, kroz istoriske matrice migracije, kako ne bi došlo do podcenjenosti očekivanih gubitaka.

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - DF u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Banke. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Banka koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (nastavak)

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na definisane procene koje se baziraju na procenama eksternih rejting agencija.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Vrednosti godišnje stope PD koje se koriste u obračunu obezvređenja HOV i finansijskih institucija svode se na mesečne.

Za LGD unsecured parametar koristi vrednost propisanu za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, u skladu sa bazelskim standardima. LGD secured (ako postoji sredstvo obezbeđenja) koristi se na isti način kao kod privrede i stanovništva.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivo 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje CCF. Zbog toga, Banka koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Banka ugovorila безусловnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Banka ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Banka koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolaterala), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, Banka obezbeđuje stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Korektivni faktor (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenu tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Banka obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala. Za nerizične plasmane (standard klijente) koji se nalaze u nivou 1 i klijente koji se nalaze na Watch listi – nivo 2, hipoteke na stambenim i poslovnim nepokretnostima procenjuju se najmanje jednom u tri godine, od strane ovlašćenog procenjivača. Za rizične plasmane (NPL) koji se nalaze u nivou 3, hipoteke na stambenim objektima se procenjuju najmanje jednom u tri godine, hipoteke na poslovnim objektima (poslovni prostori, lokali, skladišta, građevinsko zemljište sa i bez građevinske dozvole, poljoprivredno zemljište, ostalo) najmanje jednom u 18 meseci, a hipoteke na industrijskim objektima procenjuju se minimum jednom godišnje (12 meseci), od strane ovlašćenog procenjivača. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi za sve plasmane.

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz portfolija Banke sa kretanjima vrednosti na tržištu Republike Srbije (realizovana prodaja, ponuda i tražnja) po regionima propisanim u katalogu kolaterala, korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Banka sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Banka prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Ukupna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2022. i 31. decembar 2021. godine, prikazana je u sledećem pregledu, bez uzimanja u obzir bilo kakvog kolaterala ili neke druge kreditne zaštite. Navedene vrednosti iskazane su u bruto i neto knjigovodstvenom iznosu (posle efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja).

*Ukupna izloženost
 kreditnom riziku*

U hiljadama dinara

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	<u>569,024,151</u>	<u>548,314,859</u>	<u>509,774,490</u>	<u>489,440,405</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81,510,076	81,479,333	82,055,481	82,055,481
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	22,808,827	22,791,264	29,135,282	29,114,381
Kreditni i potraživanja od komitenata	312,097,192	303,225,048	218,173,938	209,044,942
Finansijska sredstva (hartije od vrednosti i derivati)	119,756,711	119,713,206	149,596,997	149,588,755
Ostala sredstva	6,604,242	5,557,741	6,584,298	5,430,725
Nemonetarna imovina	<u>26,247,103</u>	<u>15,548,267</u>	<u>24,228,494</u>	<u>14,206,121</u>
II. Vanbilansne stavke	<u>125,474,904</u>	<u>124,833,098</u>	<u>61,730,331</u>	<u>61,521,512</u>
Plative garancije	13,522,866	13,289,670	7,400,757	7,331,131
Činidbene garancije	24,376,716	24,181,542	10,882,641	10,832,350
Preuzete neiskorišćene obaveze i druge stavke po osnovu kojih može doći do plaćanja	87,533,635	87,338,160	43,413,347	43,344,379
Ostalo	<u>41,687</u>	<u>23,726</u>	<u>33,586</u>	<u>13,652</u>
Ukupno (I+II)	<u><u>694,499,055</u></u>	<u><u>673,147,957</u></u>	<u><u>571,504,821</u></u>	<u><u>550,961,917</u></u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2022. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2021.	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938
Nova potraživanja	92,357,329	1,281,156	238,205	93,876,690
Efekat pripajanja NLB banke a.d Beograd	41,635,935	1,741,304	1,098,506	44,475,745
Smanjenje/Otplata potraživanja	(26,945,137)	(878,841)	(2,204,405)	(30,028,383)
Druge promene izloženosti	(13,332,760)	1,861,461	(2,929,500)	(14,400,799)
Prelazak u nivo 1	-	(3,019,740)	(301,971)	(3,321,711)
Prelazak u nivo 2	(9,569,625)	-	(58,904)	(9,628,529)
Prelazak u nivo 3	(1,404,769)	(424,533)	-	(1,829,302)
Prelazak iz drugih nivoa	3,321,711	9,628,529	1,829,303	14,779,543
31.12.2022.	286,009,218	16,602,918	9,485,056	312,097,192

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2022. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2021.	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995
Nova potraživanja	1,184,932	83,743	873,348	2,142,023
Efekat pripajanja NLB banke a.d Beograd	342,144	69,878	655,354	1,067,376
Smanjenje/Otplata potraživanja	(202,956)	(17,474)	(1,673,256)	(1,893,686)
Druge promene izloženosti	(827,778)	236,495	(981,281)	(1,572,564)
Prelazak u nivo 1	-	(68,575)	(201,674)	(270,249)
Prelazak u nivo 2	(256,315)	-	(38,334)	(294,649)
Prelazak u nivo 3	(37,562)	(11,445)	-	(49,007)
Prelazak iz drugih nivoa	270,249	294,649	49,007	613,905
31.12.2022.	2,058,835	883,136	5,930,173	8,872,144

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31.12.2022. godine tranzicije izloženosti po nivoima su posledice redovnih poslovnih promena:

- tranzicija u nivo 1 iz nivoa 2 i 3, posledica je poboljšanja performansi i finansijskih pokazatelja kod privrednih klijenata (prelazak iz nivoa 2 u 1), kao i izmirenja dospelih obaveza delimično ili u celosti (smanjenje docnje). Druge promene u nivou 1 se odnose na smanjenje angažovanja kod već postojećih klijenata, redovna otplata;
- tranzicija u nivo 2 iz nivoa 1, najviše je posledica pogoršanja poslovanja kod pojedinih klijenata u sektoru privrede i prelazak na Watch list
- tranzicija u nivo 3 iz nivoa 1 i 2, je posledica povećanja rizičnosti klijenata, najvećim delom kod privrede usled finansijskih poteškoća, drugo restrukturiranje, kao i kod fizičkih lica usled docnje i flega preminuo i ostao bez poslovanja i poljoprivrede. Druge promene u nivou 3 se odnose na smanjenje potraživanja, najvećim delom kao posledica prebacivanja 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i regulisanja rizičnih potraživanja (naplatom iz kolaterala i redovnog poslovanja klijenata). Tokom godine, potraživanja iz nivoa 1 su se nalazila u nivou 2 pre nego što su prešla u nivo 3;
- povećanje ispravki vrednosti u nivou 1, najviše se odnosi na novoodobrene plasmane. Povećanje ispravki u nivou 2, najvećim delom se odnose na novomigrirane klijente u stage 2, kod koji je nakon migracije urađeno restrukturiranje (produžen rok kredita) koje je dodatno uticalo na povećanje ispravke vrednosti;
- Smanjenje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 3, posledica je naplate kod već postojećih NPL klijenata što je prikazano u drugim promenama, dok se smanjenje ispravki u nivou 3 na poziciji Smanjenje/otplata potraživanja, odnosi na 100% otpisana potraživanja koja su prebačena u vanbilansnu evidenciju. Povećanje ispravki vrednosti u nivou 3 u novim potraživanjima, odnosi se na povećanje ispravki vrednosti kod migriranih NPL NLB klijenata usled primene zajedničke Metodologije za obezvređenje plasmana.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	U hiljadama dinara	
								Ukupna ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	70,994,073	350,454	743,207	72,087,734	39,942	1,082	462,584	503,608	71,584,126
Gotovinski	60,127,218	863,264	1,518,561	62,509,043	509,905	24,500	906,077	1,440,482	61,068,561
Poljoprivreda	22,876,654	845,528	256,902	23,979,084	337,065	62,694	146,424	546,183	23,432,901
Ostalo	3,888,884	60,333	201,555	4,150,772	23,162	1,845	164,026	189,033	3,961,739
Mikro biznis	13,320,229	859,124	336,209	14,515,562	240,368	15,177	148,195	403,740	14,111,822
Ukupno stanovništvo	<u>171,207,058</u>	<u>2,978,703</u>	<u>3,056,434</u>	<u>177,242,195</u>	<u>1,150,442</u>	<u>105,298</u>	<u>1,827,306</u>	<u>3,083,046</u>	<u>174,159,149</u>
Velika preduzeća	43,449,829	4,090,061	2,298,110	49,838,000	230,559	178,378	1,354,786	1,763,723	48,074,277
Srednja preduzeća	32,114,390	935,421	258,029	33,307,840	291,135	7,398	184,106	482,639	32,825,201
Mala preduzeća	9,195,130	99,134	474,436	9,768,700	120,358	1,271	211,188	332,817	9,435,883
Država	29,077,428	8,499,599	1,855,500	39,432,527	257,418	590,791	814,435	1,662,644	37,769,883
Ostalo	965,383	-	1,542,547	2,507,930	8,923	-	1,538,352	1,547,275	960,655
Privredni klijenti	<u>114,802,160</u>	<u>13,624,215</u>	<u>6,428,622</u>	<u>134,854,997</u>	<u>908,393</u>	<u>777,838</u>	<u>4,102,867</u>	<u>5,789,098</u>	<u>129,065,899</u>
Ukupno	<u>286,009,218</u>	<u>16,602,918</u>	<u>9,485,056</u>	<u>312,097,192</u>	<u>2,058,835</u>	<u>883,136</u>	<u>5,930,173</u>	<u>8,872,144</u>	<u>303,225,048</u>
Potraživanja od banaka	<u>22,808,827</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>22,808,827</u>	<u>17,563</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>17,563</u>	<u>22,791,264</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2021	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	U hiljadama dinara	
								Ukupna ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	51,717,845	281,167	882,434	52,881,446	39,662	1,980	551,661	593,303	52,288,143
Gotovinski	39,752,894	307,923	556,759	40,617,576	227,845	16,431	440,670	684,946	39,932,630
Poljoprivreda	12,152,637	157,646	263,810	12,574,093	124,004	5,718	171,468	301,190	12,272,903
Ostalo	3,939,523	50,199	199,853	4,189,575	24,832	2,541	180,864	208,237	3,981,338
Mikro biznis	9,305,709	1,379,944	418,004	11,103,657	138,159	24,767	201,411	364,337	10,739,320
Ukupno stanovništvo	116,868,608	2,176,879	2,320,860	121,366,347	554,502	51,437	1,546,074	2,152,013	119,214,334
Velika preduzeća	38,090,634	2,686,374	4,173,753	44,950,761	479,645	181,813	2,746,853	3,408,311	41,542,450
Srednja preduzeća	12,840,354	587,428	249,519	13,677,301	99,912	3,927	160,001	263,840	13,413,461
Mala preduzeća	4,083,048	357,777	498,639	4,939,464	46,513	3,879	160,267	210,659	4,728,805
Država	22,630,517	605,124	3,053,533	26,289,174	300,909	54,809	1,123,741	1,479,459	24,809,715
Ostalo	5,433,373	-	1,517,518	6,950,891	104,640	-	1,510,073	1,614,713	5,336,178
Privredni klijenti	83,077,926	4,236,703	9,492,962	96,807,591	1,031,619	244,428	5,700,935	6,976,982	89,830,609
Ukupno	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995	209,044,943
Potraživanja od banaka	29,135,282	-	-	29,135,282	20,901	-	-	20,901	29,114,381

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promene ispravki vrednosti potraživanja u Bilansu stanja

	31.12.2021.	Povećanje ispravki vrednosti	Ukidanje ispravki vrednosti	Efekat migracije NLB	Druge promene	<i>U hiljadama dinara</i> 31.12.2022.
Ukupno stanovništvo	2,152,013	4,183,042	(3,222,632)	864,531	(893,908)	3,083,046
Privredni klijenti	6,976,982	5,385,186	(4,742,714)	134,068	(1,964,424)	5,789,098
Ukupno	9,128,995	9,568,228	(7,965,346)	998,599	(2,858,332)	8,872,144
Potraživanja od banaka	20,901	29,565	(33,459)	699	(143)	17,563

*Druge promene se odnose na izvršen prenos u celosti obezvređenih potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, kursne razlike i ostale promene.

Problematicni krediti i potraživanja – nivo 3

Problematicni krediti i potraživanja su oni krediti i potraživanja za koje je Banka utvrdila da postoje objektivni dokazi koji ukazuju na obezvređenje i za koje ne očekuje naplatu dospele glavnice i kamate u skladu sa ugovorom o kreditu (obezvređena potraživanja). Procena obezvređenja kod problematicnih potraživanja se vrši za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja ovaveza – default-a, nivo kreditnog rizika 3, ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine. Takođe, u problematicne kredite spadaju i manje materijalno značajni krediti koji se nalaze u nivou 3, a njihovo obezvređenje se radi na grupnoj osnovi u skladu sa zahtevima MSFI 9 standarda.

Neproblematicni krediti i potraživanja – nivo 1 i nivo 2

Za neproblematicna potraživanja nivoa 1 i nivoa 2 (kategorije rejtinga 1, 2, 3 i podkategorija 4), obezvređenje se procenjuje grupno (neobezvređena potraživanja). Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (bonitetne grupe po vrstama klijenata i plasmana), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou.

Obezvređenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2). Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2022	Nivo 1					Nivo 2						
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	70,859,212	134,861	-	-	-	70,994,073	295,017	15,417	33,425	6,595	-	350,454
Gotovinski	55,404,828	4,722,390	-	-	-	60,127,218	306,224	182,538	233,805	140,697	-	863,264
Poljoprivreda	22,162,307	714,347	-	-	-	22,876,654	529,735	172,244	106,908	36,641	-	845,528
Ostalo	3,535,392	353,491	-	-	-	3,888,883	27,325	10,125	14,786	8,097	-	60,333
Mikro biznis	12,177,003	1,143,226	-	-	-	13,320,229	669,382	182,043	7,354	344	-	859,123
Ukupno stanovništvo	164,138,742	7,068,315	-	-	-	171,207,057	1,827,683	562,367	396,278	192,374	-	2,978,702
Velika preduzeća	42,188,105	1,261,725	-	-	-	43,449,830	4,090,061	-	-	-	-	4,090,061
Srednja preduzeća	31,124,971	989,420	-	-	-	32,114,391	681,709	195,627	58,085	-	-	935,421
Mala preduzeća	8,554,350	640,780	-	-	-	9,195,130	78,320	10,792	10,023	-	-	99,135
Država	28,827,250	250,178	-	-	-	29,077,428	8,499,599	-	-	-	-	8,499,599
Ostalo	965,382	-	-	-	-	965,382	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	111,660,058	3,142,103	-	-	-	114,802,161	13,349,689	206,419	68,108	-	-	13,624,216
Ukupno	275,798,800	10,210,418	-	-	-	286,009,218	15,177,372	768,786	464,386	192,374	-	16,602,918
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	5,732,081	22,695	4,528	-	-	5,759,304
Potraživanja od banaka	22,808,827	-	-	-	-	22,808,827	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2021	Nivo 1					Ukupno	Nivo 2					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana		Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	51,575,978	141,867	-	-	-	51,717,845	232,743	3,166	42,530	2,727	-	281,166
Gotovinski	37,047,151	2,705,743	-	-	-	39,752,894	116,090	80,544	69,858	41,432	-	307,924
Poljoprivreda	11,980,655	171,982	-	-	-	12,152,637	94,462	7,358	41,340	14,486	-	157,646
Ostalo	3,628,886	310,637	-	-	-	3,939,523	26,426	8,153	9,760	5,860	-	50,199
Mikro biznis	8,726,237	579,472	-	-	-	9,305,709	1,125,515	191,711	54,256	8,462	-	1,379,944
Ukupno stanovništvo	112,958,907	3,909,701	-	-	-	116,868,608	1,595,236	290,932	217,744	72,967	-	2,176,879
Velika preduzeća	38,087,679	2,955	-	-	-	38,090,634	2,686,374	-	-	-	-	2,686,374
Srednja preduzeća	12,292,788	547,566	-	-	-	12,840,354	526,554	60,874	-	-	-	587,428
Mala preduzeća	3,976,815	106,233	-	-	-	4,083,048	159,628	195,245	2,904	-	-	357,777
Država	22,302,664	327,853	-	-	-	22,630,517	470,690	134,434	-	-	-	605,124
Ostalo	5,433,373	-	-	-	-	5,433,373	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	82,093,319	984,607	-	-	-	83,077,926	3,843,246	390,553	2,904	-	-	4,236,703
Ukupno	195,052,226	4,894,308	-	-	-	199,946,534	5,438,482	681,485	220,648	72,967	-	6,413,582
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	161,980	101,468	1,998	-	-	265,446
Potraživanja od banaka	20,728,515	8,406,767	-	-	-	29,135,282	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

*Kreditni i potraživanja od komitenata po kriterijumu uključivanja u Nivo 2**U hiljadama dinara*

	31.12.2022.					31.12.2021.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	12,416	154,709	61,809	121,520	350,454	60,444	148,789	23,958	47,976	281,167
Gotovinski	67,040	21,786	609,080	165,358	863,264	6,543	-	72,711	228,669	307,923
Poljoprivreda	139,286	42,177	98,558	565,507	845,528	38,434	4,456	73,754	41,002	157,646
Ostalo	4,832	7,305	42,324	5,872	60,333	257	12,880	8,085	28,977	50,199
Mikro biznis	705,898	742	62,893	89,591	859,124	47,102	-	61,518	1,271,324	1,379,944
Ukupno stanovništvo	<u>929,472</u>	<u>226,719</u>	<u>874,664</u>	<u>947,848</u>	<u>2,978,703</u>	<u>152,780</u>	<u>166,125</u>	<u>240,026</u>	<u>1,617,948</u>	<u>2,176,879</u>
Velika preduzeća	-	-	696,180	3,393,881	4,090,061	992,124	-	-	1,694,250	2,686,374
Srednja preduzeća	45,296	51,095	64,747	774,283	935,421	-	-	-	587,428	587,428
Mala preduzeća	24,808	1,753	13,416	59,157	99,134	-	-	162,801	194,976	357,777
Država	14,029	5,479,736	-	3,005,834	8,499,599	22,839	99,321	-	482,964	605,124
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	<u>84,133</u>	<u>5,532,584</u>	<u>774,343</u>	<u>7,233,155</u>	<u>13,624,215</u>	<u>1,014,963</u>	<u>99,321</u>	<u>162,801</u>	<u>2,959,618</u>	<u>4,236,703</u>
Ukupno	<u>1,013,605</u>	<u>5,759,303</u>	<u>1,649,007</u>	<u>8,181,003</u>	<u>16,602,918</u>	<u>1,167,743</u>	<u>265,446</u>	<u>402,827</u>	<u>4,577,566</u>	<u>6,413,582</u>
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ostalo obuhvata tehničke i ekspertske signale (u skladu sa procesom rane identifikacije potencijalno rizičnih izloženosti (Watch list), kao i narušena kreditna sposobnost kod fizičkih lica. Promena rejtinga se odnosi na promenu rejtinga za 3 podkategorije od trenutka odobrenja plasmana, odnosno od 31.03.2021. godine za postojeći portfolio.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Ispravke vrednosti po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

U hiljadama dinara

	31.12.2022.					31.12.2021.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	41	555	393	93	1,082	61	930	895	94	1,980
Gotovinski	1,463	682	14,672	7,683	24,500	103	-	8,303	8,026	16,432
Poljoprivreda	10,960	2,147	4,774	44,813	62,694	400	150	4,298	870	5,718
Ostalo	47	608	894	296	1,845	2	826	1,138	575	2,541
Mikro biznis	12,893	3	1,257	1,024	15,177	308	-	957	23,502	24,767
Ukupno stanovništvo	25,404	3,995	21,990	53,909	105,298	874	1,907	15,590	33,067	51,438
Velika preduzeća	-	-	6,846	171,532	178,378	179,874	-	-	1,940	181,814
Srednja preduzeća	25	1,087	768	5,518	7,398	-	-	-	3,927	3,927
Mala preduzeća	219	10	152	890	1,271	-	-	1,466	2,412	3,878
Država	28	414,058	-	176,705	590,791	379	3,610	-	50,820	54,809
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	272	415,155	7,766	354,645	777,838	180,253	3,610	1,466	59,099	244,428
Ukupno	25,676	419,150	29,756	408,554	883,136	181,127	5,517	17,056	92,166	295,866
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

31.12.2022.	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	220,240	8,452	23,690	38,651	452,174	743,207
Gotovinski	379,503	202,856	61,293	48,657	826,252	1,518,561
Poljoprivreda	80,130	15,096	32,445	2,750	126,481	256,902
Ostalo	20,778	10,597	2,842	2,970	164,368	201,555
Mikro biznis	157,531	32,110	22,492	13,589	110,487	336,209
Ukupno stanovništvo	<u>858,182</u>	<u>269,111</u>	<u>142,762</u>	<u>106,617</u>	<u>1,679,762</u>	<u>3,056,434</u>
Velika preduzeća	894,462	-	-	-	1,403,648	2,298,110
Srednja preduzeća	164,016	-	-	-	94,013	258,029
Mala preduzeća	39,252	10,266	-	2,872	422,046	474,436
Država	1,184,285	531,600	-	-	139,615	1,855,500
Ostalo	226,229	-	-	-	1,316,318	1,542,547
Privredni klijenti	<u>2,508,244</u>	<u>541,866</u>	<u>-</u>	<u>2,872</u>	<u>3,375,640</u>	<u>6,428,622</u>
Ukupno	<u>3,366,426</u>	<u>810,977</u>	<u>142,762</u>	<u>109,489</u>	<u>5,055,402</u>	<u>9,485,056</u>
od čega: restrukturirana	<u>2,205,495</u>	<u>36,012</u>	<u>4,818</u>	<u>6,513</u>	<u>1,353,487</u>	<u>3,606,325</u>
Potraživanja od banaka	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Potraživanja sa docnjom ispod 90 dana koja se nalaze u nivou 3 odnose se na klijente koji imaju finansijske teškoće kao posledica uticaja makroekonomskih faktora (visoke inflacije), energetske krize i rusko-ukrajinske krize koje su uticale na pad poslovne aktivnosti i smanjenje finansijskog potencijala za regulisanje obaveza prema Banci i Banka je procenila da postoji rizik od neizmirenja obaveza do kraja otplate kredita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

31.12.2021.	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	315,972	4,880	23,333	3,818	534,431	882,434
Gotovinski	171,327	63,347	25,558	21,592	274,935	556,759
Poljoprivreda	77,811	5,360	6,503	1,156	172,980	263,810
Ostalo	25,659	4,468	4,417	4,290	161,019	199,853
Mikro biznis	168,389	40,395	4,212	7,866	197,142	418,004
Ukupno stanovništvo	<u>759,158</u>	<u>118,450</u>	<u>64,023</u>	<u>38,722</u>	<u>1,340,507</u>	<u>2,320,860</u>
Velika preduzeća	2,275,290	-	-	-	1,898,463	4,173,753
Srednja preduzeća	141,965	6,860	26,410	-	74,284	249,519
Mala preduzeća	63,314	-	2,286	-	433,039	498,639
Država	2,921,376	-	-	-	132,157	3,053,533
Ostalo	216,895	-	-	-	1,300,623	1,517,518
Privredni klijenti	<u>5,618,840</u>	<u>6,860</u>	<u>28,696</u>	<u>-</u>	<u>3,838,566</u>	<u>9,492,962</u>
Ukupno	<u>6,377,998</u>	<u>125,310</u>	<u>92,719</u>	<u>38,722</u>	<u>5,179,073</u>	<u>11,813,822</u>
od čega: restrukturirana	<u>4,817,948</u>	<u>1,482</u>	<u>31,741</u>	<u>1,049</u>	<u>1,325,318</u>	<u>6,177,538</u>
Potraživanja od banaka	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti nivo 3	U hiljadama dinara	
						Učešće nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja nivo 3
Ukupno stanovništvo	177,242,195	3,083,046	3,056,434	262,302	1,827,306	1.72%	2,356,157
Stambeni	72,087,734	503,607	743,207	63,673	462,584	1.03%	743,138
Gotovinski	62,509,043	1,440,481	1,518,561	145,369	906,077	2.43%	899,326
Poljoprivreda	23,979,084	546,184	256,902	10,865	146,424	1.07%	249,829
Ostalo	4,150,772	189,034	201,555	12,485	164,026	4.86%	23,067
Mikro biznis	14,515,562	403,740	336,209	29,910	148,195	2.32%	440,797
Privredni klijenti	134,854,997	5,789,098	6,428,622	3,344,023	4,102,867	4.77%	4,781,819
Poljoprivreda	5,474,906	47,111	-	-	-	0.00%	-
Prerađivačka industrija	27,058,860	1,580,848	1,928,100	1,817,805	1,199,298	7.13%	1,933,216
Električna energija	13,786,261	608,931	-	-	-	0.00%	-
Građevinarstvo	15,639,737	76,258	22,124	-	17,824	0.14%	24,357
Trgovina na veliko i malo	31,645,876	498,930	320,634	11,907	246,669	1.01%	323,249
Uslužne delatnosti	19,355,794	900,727	1,815,634	1,177,473	709,796	9.38%	1,815,442
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7,212,000	220,955	578,464	283,875	185,581	8.02%	576,177
Ostalo	14,681,563	1,855,338	1,763,666	52,963	1,743,699	12.01%	109,378
Ukupno	312,097,192	8,872,144	9,485,056	3,606,325	5,930,173	3.04%	7,137,976
Potraživanja od banaka	22,808,827	17,563	-	-	-	0.00%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti nivo 3	U hiljadama dinara	
						Učešće nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja nivo 3
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	2,320,860	165,776	1,546,074	1.91%	1,836,069
Stambeni	52,881,446	593,303	882,434	80,414	551,661	1.67%	882,104
Gotovinski	40,617,576	684,946	556,759	9,077	440,670	1.37%	187,051
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	263,810	44,479	171,468	2.10%	253,643
Ostalo	4,189,575	208,237	199,853	10,962	180,864	4.77%	16,532
Mikro biznis	11,103,657	364,337	418,004	20,844	201,411	3.76%	496,739
Privredni klijenti	96,807,591	6,976,982	9,492,962	6,011,762	5,700,935	9.81%	7,844,168
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	15,144	-	2,926	0.48%	30,248
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,183,388	2,108,437	1,271,793	12.98%	2,182,839
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	0.00%	-
Građevinarstvo	15,551,101	693,521	733,092	43,801	613,374	4.71%	738,069
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	83,137	15,912	32,894	0.43%	83,682
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	3,397,515	2,826,685	1,402,480	21.30%	3,407,376
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,184,243	653,950	1,283,501	963,962	629,126	15.68%	1,295,817
Ostalo	12,624,884	1,976,794	1,797,185	52,965	1,748,342	14.24%	106,137
Ukupno	218,173,938	9,128,995	11,813,822	6,177,538	7,247,009	5.41%	9,680,237
Potraživanja od banaka	29,135,282	20,901	-	-	-	0.00%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Promene problematičnih potraživanja

	<i>U hiljadama dinara</i>						
	31.12.2021.	Nova problematična potraživanja - nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - nivo 3	Efekat migracije	Druge promene	31.12.2022.	Neto vrednost na kraju godine
Stambeni	882,434	152,430	(325,432)	68,974	(35,199)	743,207	280,624
Gotovinski	556,758	527,275	(351,358)	831,405	(45,519)	1,518,561	612,484
Poljoprivreda	263,810	161,485	(124,590)	38,358	(82,161)	256,902	110,478
Ostalo	199,854	64,645	(115,392)	41,917	10,531	201,555	37,530
Mikro biznis	418,004	360,753	(223,707)	81,080	(299,921)	336,209	188,014
Ukupno stanovništvo	<u>2,320,860</u>	<u>1,266,588</u>	<u>(1,140,479)</u>	<u>1,061,734</u>	<u>(452,269)</u>	<u>3,056,434</u>	<u>1,229,130</u>
Velika preduzeća	4,173,753	565,439	(1,364,589)	4,228	(1,080,721)	2,298,110	943,324
Srednja preduzeća	249,519	58,743	(27,252)	-	(22,981)	258,029	73,923
Mala preduzeća	498,640	161,112	(31,417)	32,544	(186,443)	474,436	263,248
Država	3,053,533	15,211	-	-	(1,213,244)	1,855,500	1,041,064
Ostalo	1,517,517	415	(1,543)	-	26,158	1,542,547	4,194
Privredni klijenti	<u>9,492,962</u>	<u>800,920</u>	<u>(1,424,801)</u>	<u>36,772</u>	<u>(2,477,231)</u>	<u>6,428,622</u>	<u>2,325,753</u>
Ukupno	<u>11,813,822</u>	<u>2,067,508</u>	<u>(2,565,280)</u>	<u>1,098,506</u>	<u>(2,929,500)</u>	<u>9,485,056</u>	<u>3,554,883</u>
Potraživanja od banaka	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Smanjenje problematičnih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i naplate rizičnih plasmana.

Druge promene se odnose na delimično povećanje / smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2)

U hiljadama dinara

	31.12.2022.				31.12.2021.			
	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3,4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3,4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	71,330,387	14,140	71,344,527	70,145,057	51,980,174	18,838	51,999,012	51,005,399
Gotovinski	60,841,191	149,291	60,990,482	20,648,047	39,991,948	68,870	40,060,818	9,549,530
Poljoprivreda	23,665,822	56,360	23,722,182	23,087,379	12,277,055	33,228	12,310,283	11,877,066
Ostalo	3,940,392	8,823	3,949,215	180,368	3,982,438	7,283	3,989,721	196,778
Mikro biznis	13,326,640	852,713	14,179,353	14,074,765	10,101,387	584,266	10,685,653	10,606,918
Ukupno stanovništvo	173,104,432	1,081,327	174,185,759	128,135,616	118,333,002	712,485	119,045,487	83,235,691
Velika preduzeća	42,505,761	5,034,129	47,539,890	47,546,268	36,644,209	4,132,799	40,777,008	40,842,438
Srednja preduzeća	32,590,676	459,135	33,049,811	33,046,141	13,410,160	17,623	13,427,783	13,414,845
Mala preduzeća	8,872,797	421,467	9,294,264	9,291,048	4,341,002	99,823	4,440,825	4,421,677
Država	24,250,578	13,326,449	37,577,027	23,398,628	18,090,465	5,145,176	23,235,641	21,739,089
Ostalo	190,314	775,070	965,384	593,789	3,523,808	1,909,564	5,433,372	4,222,590
Privredni klijenti	108,410,126	20,016,250	128,426,376	113,875,874	76,009,644	11,304,985	87,314,629	84,640,639
Ukupno	281,514,558	21,097,577	302,612,135	242,011,490	194,342,646	12,017,470	206,360,116	167,876,330
Potraživanja od banaka	22,808,827	-	22,808,827	-	29,135,282	-	29,135,282	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - nivo 2	Restrukturirana potraživanja - nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - nivo 3	U hiljadama dinara	
									Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno										
Stanovništvo	177,242,195	3,083,046	489,021	145,275	226,719	3,996	262,302	141,280	0,28%	411,124
Stambeni	72,087,734	503,607	218,382	38,835	154,709	555	63,673	38,280	0,30%	218,382
Gotovinski	62,509,043	1,440,481	167,155	71,712	21,786	682	145,369	71,030	0,27%	91,349
Poljoprivreda	23,979,084	546,184	53,042	9,353	42,177	2,147	10,865	7,206	0,22%	51,977
Ostalo	4,150,772	189,034	19,790	6,325	7,305	609	12,485	5,717	0,48%	18,764
Mikro biznis	14,515,562	403,740	30,652	19,050	742	3	29,910	19,047	0,21%	30,652
Privredni klijenti	134,854,997	5,789,098	8,876,608	2,095,468	5,532,585	415,155	3,344,023	1,680,312	6,58%	8,876,608
Poljoprivreda	5,474,906	47,111	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	27,058,860	1,580,848	1,817,805	1,122,834	-	-	1,817,805	1,122,834	6,72%	1,817,805
Električna energija	13,786,261	608,931	5,407,363	412,610	5,407,363	412,610	-	-	39,22%	5,407,363
Građevinarstvo	15,639,737	76,258	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	31,645,876	498,930	13,661	10,178	1,753	10	11,907	10,168	0,04%	13,661
Uslužne delatnosti	19,355,794	900,727	1,190,992	471,095	13,520	106	1,177,473	470,989	6,15%	1,190,992
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.212.000	220.955	321.450	34.338	37.575	981	283.875	33.357	4,46%	321,450
Ostalo	14,681,563	1,855,338	125,337	44,413	72,374	1,448	52,963	42,964	0,85%	125,337
Ukupno	312,097,192	8,872,144	9,365,629	2,240,743	5,759,304	419,151	3,606,325	1,821,592	3,00%	9,287,732
Potraživanja od banaka	22,808,827	17,563	-	-	-	-	-	-	0,00%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - nivo 2	Restrukturirana potraživanja - nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - nivo 3	U hiljadama dinara	
									Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	331,901	110,280	166,125	1,907	165,776	108,373	0.27%	322,269
Stambeni	52,881,446	593,304	229,203	51,560	148,789	930	80,414	50,630	0.43%	229,203
Gotovinski	40,617,576	684,946	9,077	6,390	-	-	9,077	6,390	0.02%	1,426
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	48,936	25,828	4,457	150	44,479	25,677	0.39%	48,936
Ostalo	4,189,575	208,236	23,841	10,510	12,879	827	10,962	9,684	0.57%	21,860
Mikro biznis	11,103,657	364,337	20,844	15,992	-	-	20,844	15,992	0.19%	20,844
Privredni klijenti	96,807,591	6,976,982	6,111,083	3,221,939	99,321	3,610	6,011,762	3,218,329	6.31%	6,120,716
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,108,437	1,259,470	-	-	2,108,437	1,259,470	12.53%	2,108,437
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Građevinarstvo	15,551,101	693,521	43,801	30,771	-	-	43,801	30,771	0.28%	43,801
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	15,912	13,588	-	-	15,912	13,588	0.08%	15,912
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	2,826,685	1,319,804	-	-	2,826,685	1,319,804	17.72%	2,826,686
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,184,243	653,950	963,962	553,756	-	-	963,962	553,756	11.78%	963,962
Ostalo	12,624,884	1,976,794	152,286	44,550	99,321	3,610	52,965	40,940	1.20%	161,918
Ukupno	218,173,938	9,128,995	6,442,984	3,332,219	265,446	5,517	6,177,538	3,326,702	2.95%	6,442,985
Potraživanja od banaka	29,135,282	20,901	-	-	-	-	-	-	0.00%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Promene restrukturiranih potraživanja

	<i>U hiljadama dinara</i>						
	31.12.2021.	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Efekat migracije	Druge promene	31.12.2022.	Neto
Stambeni	229,203	26,665	(23,147)	9,079	(23,418)	218,382	179,548
Gotovinski	9,077	160,613	(1,514)	182,443	(183,464)	167,155	95,443
Poljoprivreda	48,936	37,786	(29,360)	27,719	(32,039)	53,042	43,689
Ostalo	23,841	7,495	(5,936)	-	(5,610)	19,790	13,464
Mikro biznis	20,844	9,808	-	21,497	(21,497)	30,652	11,602
Ukupno stanovništvo	331,901	242,367	(59,957)	240,738	(266,028)	489,021	343,746
Velika preduzeća	3,387,553	-	(638,591)	-	(771,929)	1,977,033	902,070
Srednja preduzeća	204,068	60,023	-	37,157	(60,634)	240,613	105,166
Mala preduzeća	67,293	1,753	(67,293)	21,597	(21,597)	1,753	1,743
Država	2,452,169	5,407,363	-	-	(1,202,323)	6,657,209	5,772,162
Privredni klijenti	6,111,083	5,469,139	(705,885)	58,754	(2,056,483)	8,876,608	6,781,141
Ukupno	6,442,984	5,711,506	(765,842)	299,492	(2,322,511)	9,365,629	7,124,886
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

Povećanje restrukturiranih potraživanja posledica je restrukturiranja više klijenata u Sektoru stanovništva koji imaju finansijske teškoće, kao i jednog velikog klijenta u Sektoru privrede kao posledica energetske krize. Smanjenje restrukturiranih potraživanja najviše se odnosi na redovnu otplatu restrukturiranih plasmana.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Mere koje Banka sprovodi prilikom restrukturiranja potraživanja

Banka sprovodi različite mere restrukturiranja u zavisnosti od potreba klijenata, poštujući interes Banke uz sagledavanje kompletne poslovne, finansijske i kolateralne pozicije klijenata.

Mere koje Banka najčešće sprovodi prilikom restrukturiranja plasmana su:

- produženje roka dospeća koje je uglavnom praćeno i korigovanjem kamatne stope koja se usklađuje sa finansijskim položajem klijenata;
- uvođenje grace perioda ili moratorijuma na izmirenje obaveza u određenom roku;
- kapitalizacija docnje, ukoliko postoje dospеле o roku neizmirene obaveze, iste se prilikom sprovođenja restrukturiranja vraćaju u nedospеле obaveze odnosno formira se novo početno stanje potraživanja;
- refinansiranje potraživanja – u opravdanim slučajevima moguće je vršiti refinansiranje potraživanja od ostalih poverilaca u cilju poboljšanja pozicije Banke (kolateralne ili finansijske odobrenjem povoljnijih uslova otplate);
- delimični otpis – u proteklom periodu Banka nije sprovodila delimične otpise prilikom restrukturiranja, a prilikom sagledavanja svakog pojedinačnog zahteva Banka razmatra sve raspoložive modalitete u cilju maksimiziranja naplate;
- konvertovanje duga u kapital – takođe nije vršeno u proteklom periodu.

Navedene mere se mogu realizovati pojedinačno ili sprovođenjem više mera u zavisnosti od svakog pojedinačnog postupka restrukturiranja.

4.1.5. Rizik koncentracije

Banka upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolija. Banka na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Banke i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

31.12.2022.	Neproblematična potraživanja					Problematična potraživanja				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
	Stanovništvo	174,185,759	-	-	-	-	3,056,434	-	-	-
Stambeni	71,344,527	-	-	-	-	743,207	-	-	-	-
Gotovinski	60,990,482	-	-	-	-	1,518,561	-	-	-	-
Poljoprivreda	23,722,182	-	-	-	-	256,902	-	-	-	-
Ostalo	3,949,215	-	-	-	-	201,555	-	-	-	-
Mikro biznis	14,179,353	-	-	-	-	336,209	-	-	-	-
Privredni klijenti	127,651,307	170,448	604,621	-	-	6,428,622	-	-	-	-
Poljoprivreda	5,474,907	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	25,130,760	-	-	-	-	1,928,100	-	-	-	-
Električna energija	13,786,261	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	15,617,613	-	-	-	-	22,124	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	31,325,242	-	-	-	-	320,634	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	17,540,160	-	-	-	-	1,815,634	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,633,536	-	-	-	-	578,464	-	-	-	-
Ostalo	12,142,829	170,448	604,621	-	-	1,763,666	-	-	-	-
Ukupno	301,837,067	170,448	604,621	-	-	9,485,056	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	2,979,420	3,807	31,997	3,487,417	16,306,186	-	-	-	-	-

Ukupna izloženost neproblematičnih potraživanja u Crnoj Gori i BiH nalaze se u nivou 1.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

31.12.2021.	Neproblematična potraživanja					Problematična potraživanja				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Stanovništvo	119,045,487	-	-	-	-	2,320,860	-	-	-	-
Stambeni	51,999,012	-	-	-	-	882,434	-	-	-	-
Gotovinski	40,060,818	-	-	-	-	556,758	-	-	-	-
Poljoprivreda	12,310,283	-	-	-	-	263,810	-	-	-	-
Ostalo	3,989,721	-	-	-	-	199,854	-	-	-	-
Mikro biznis	10,685,653	-	-	-	-	418,004	-	-	-	-
Privredni klijenti	81,878,911	697,393	4,738,325	-	-	9,492,962	-	-	-	-
Poljoprivreda	3,148,348	-	-	-	-	15,144	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	14,638,690	-	-	-	-	2,183,388	-	-	-	-
Električna energija	5,144,496	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Građevinarstvo	14,818,008	-	-	-	-	733,092	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	19,280,169	-	-	-	-	83,137	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	12,556,477	-	-	-	-	3,397,515	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,900,742	-	-	-	-	1,283,501	-	-	-	-
Ostalo	5,391,981	697,393	4,738,325	-	-	1,797,185	-	-	-	-
Ukupno	200,924,398	697,393	4,738,325	-	-	11,813,822	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	9,664,698	2,718	66,022	17,265,585	2,136,259	-	-	-	-	-

U hiljadama dinara

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata po geografskoj koncentraciji izloženosti u Srbiji

	31.12.2022.				31.12.2021.			
	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Ukupno	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Ukupno
Ukupno stanovništvo	<u>51,579,035</u>	<u>62,680,213</u>	<u>62,982,947</u>	<u>177,242,195</u>	<u>30,573,744</u>	<u>43,760,645</u>	<u>47,031,957</u>	<u>121,366,346</u>
Privredni klijenti	<u>16,120,830</u>	<u>80,544,931</u>	<u>37,414,166</u>	<u>134,079,927</u>	<u>22,072,987</u>	<u>41,662,437</u>	<u>27,636,450</u>	<u>91,371,874</u>
Ukupno	<u>67,699,865</u>	<u>143,225,144</u>	<u>100,397,113</u>	<u>311,322,122</u>	<u>52,646,731</u>	<u>85,423,082</u>	<u>74,668,407</u>	<u>212,738,220</u>

U hiljadama dinara

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.6. Hartije od vrednosti

U hiljadama dinara

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Finansijska sredstva:				
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	473,553	473,553	512,823	512,823
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	113,926,141	113,925,796	148,142,030	148,141,448
-po amortizovanoj vrednosti	5,357,017	5,313,857	942,144	934,484
Ukupno	119,756,711	119,713,206	149,596,997	149,588,755

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha odnose se na investicione jedinice Kombank novčanog fonda, koje se vrednuju metodologijom usklađivanja sa tržištem (mark to market).

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu i koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Sastoje se, najvećim delom, od obveznica emitovanih od strane Republike Srbije, jedinica lokalne samouprave i obveznica drugih banaka i država (Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije i Republike Srpske).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na mesečnom nivou se obračunava njihova fer vrednost i to na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market), kao i primenom interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model). Interno razvijeni model za vrednovanje se koristi u slučaju kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija odnosno kada se dostupne cene ne menjaju redovno niti su zabeleženi značajniji obimi trgovanja, a bazira se na roku do dospeća hartije od vrednosti i nivoa bezrizičnih kamatnih stopa.

Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti se odnose na korporativne obveznice, obveznice emitovane od strane Republike Srbije i Republike Švajcarske.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U sledećim pregledima vrednost kolaterala je prikazana prema fer vrednosti kolaterala, tako da je vrednost kolaterala prikazana samo do iznosa bruto plasmana (u slučaju kada vrednost kolaterala prekoračuje iznos kredita). Kada je vrednost kolaterala niža od vrednosti bruto plasmana iskazuje se vrednost kolaterala.

Vrednost kolaterala i garancija primljenih u cilju ublažavanja izloženosti kreditnom riziku koji proizilazi iz plasmana klijentima, prikazan je u sledećem pregledu:

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

31.12.2022.	Nivo 1					Nivo 2					<i>U hiljadama dinara</i>
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	66,365,655	5,785	-	3,423,535	69,794,975	349,483	-	-	599	350,082	
Gotovinski	4,784	779,643	-	19,439,570	20,223,997	-	26,009	-	398,040	424,049	
Poljoprivreda	6,936,705	12,120	1,643	15,314,636	22,265,104	346,927	-	-	475,349	822,276	
Ostalo	78,726	2,594	-	91,035	172,355	642	912	-	6,458	8,012	
Mikro biznis	985,694	823,601	3,644,171	7,232,103	12,685,569	95,897	35,727	530,041	727,530	1,389,195	
Ukupno stanovništvo	74,371,564	1,623,743	3,645,814	45,500,879	125,142,000	792,949	62,648	530,041	1,607,976	2,993,614	
Velika preduzeća	21,475,654	115,328	1,731,780	19,956,548	43,279,310	2,158,118	-	176,897	1,931,943	4,266,958	
Srednja preduzeća	5,123,950	1,142,917	3,923,892	21,693,747	31,884,506	539,390	61,729	226,142	334,374	1,161,635	
Mala preduzeća	1,774,004	429,816	1,900,018	5,026,525	9,130,363	17,094	-	61,552	82,040	160,686	
Država	1,999,814	-	4,559,541	7,497,239	14,056,594	-	-	-	9,342,034	9,342,034	
Ostalo	-	231,623	-	362,166	593,789	-	-	-	-	-	
Privredni klijenti	30,373,422	1,919,684	12,115,231	54,536,225	98,944,562	2,714,602	61,729	464,591	11,690,391	14,931,313	
Ukupno	104,744,986	3,543,427	15,761,045	100,037,104	224,086,562	3,507,551	124,377	994,632	13,298,367	17,924,927	
od čega:											
restrukturirana	-	-	-	-	-	202,438	37,575	-	5,508,176	5,748,189	
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

*Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 3				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	577,369	-	-	165,769	743,138
Gotovinski	2,957	2,068	-	894,301	899,326
Poljoprivreda	161,928	-	-	87,901	249,829
Ostalo	6,045	3,329	-	13,693	23,067
Mikro biznis	82,703	16,273	109,776	232,044	440,796
Ukupno stanovništvo	831,002	21,670	109,776	1,393,708	2,356,156
Velika preduzeća	2,034,206	-	-	257,526	2,291,732
Srednja preduzeća	152,586	-	5,543	103,570	261,699
Mala preduzeća	425,100	4,252	5,064	43,235	477,651
Država	531,512	-	-	1,187,379	1,718,891
Ostalo	31,845	-	-	-	31,845
Privredni klijenti	3,175,249	4,252	10,607	1,591,710	4,781,818
Ukupno	4,006,251	25,922	120,383	2,985,418	7,137,974
od čega: restrukturirana	2,207,749	-	-	1,331,794	3,539,543
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	47,687,370	3,149	-	3,034,485	50,725,004	280,384	-	-	12	280,396
Gotovinski	11,574	483,456	-	8,974,616	9,469,646	-	5,728	-	74,156	79,884
Poljoprivreda	4,814,918	3,225	2,390	6,903,368	11,723,901	98,356	-	-	54,809	153,165
Ostalo	92,136	1,701	-	90,085	183,922	3,602	247	-	9,009	12,858
Mikro biznis	509,859	613,396	5,942,221	1,502,101	8,567,577	287,179	137,312	668,068	946,781	2,039,340
Ukupno stanovništvo	53,115,857	1,104,927	5,944,611	20,504,655	80,670,050	669,521	143,287	668,068	1,084,767	2,565,643
Velika preduzeća	19,426,939	147,041	178,209	18,117,349	37,869,538	2,164,623	-	286,524	521,751	2,972,898
Srednja preduzeća	2,518,415	400,245	3,302,787	6,390,237	12,611,684	226,553	-	234,757	341,852	803,162
Mala preduzeća	543,294	124,816	1,946,794	1,356,364	3,971,267	152,149	366	104,374	193,522	450,411
Država	3,901,029	-	4,096,268	12,295,570	20,292,868	-	-	-	1,446,221	1,446,221
Ostalo	-	-	-	4,222,590	4,222,590	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	26,389,677	672,102	9,524,058	42,382,110	78,967,947	2,543,325	366	625,655	2,503,346	5,672,692
Ukupno	79,505,534	1,777,029	15,468,669	62,886,765	159,637,995	3,212,846	143,653	1,293,723	3,588,113	8,238,335
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	153,587	-	-	110,637	264,224
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 3				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	875,964	-	-	6,140	882,104
Gotovinski	-	5,693	-	181,358	187,051
Poljoprivreda	161,043	-	-	92,600	253,643
Ostalo	565	1,074	-	14,893	16,532
Mikro biznis	124,398	60,000	79,670	232,671	496,739
Ukupno stanovništvo	1,161,970	66,767	79,670	527,662	1,836,069
Velika preduzeća	3,782,867	-	-	325,456	4,108,323
Srednja preduzeća	167,136	-	15,104	80,216	262,456
Mala preduzeća	412,438	-	29,542	75,807	517,787
Država	559,764	-	0	2,361,494	2,921,258
Ostalo	31,845	-	956	1,543	34,344
Privredni klijenti	4,954,050	-	45,602	2,844,516	7,844,168
Ukupno	6,116,020	66,767	125,272	3,372,178	9,680,237
od čega: restrukturirana	3,760,260	-	-	2,418,500	6,178,760
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

Odnos visine kredita i procenjene vrednosti nekretnine koja se drži kao kolateral prati se prema rasponu Loan To Value Ratio – LTV racio.

Pregled kredita i potraživanja obezbeđeni hipotekama prema rasponu LTV racija

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Manje od 50%	23,323,212	18,331,413
50% - 70%	37,615,141	32,360,446
71% - 100%	33,988,402	23,164,003
101% - 150%	12,683,597	6,895,815
Veći od 150%	<u>10,251,799</u>	<u>11,535,393</u>
Ukupna izloženost	<u><u>117,862,151</u></u>	<u><u>92,287,070</u></u>
Prosečni LTV	<u>58.27%</u>	<u>59.78%</u>

4.1.8. Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja

Sredstva obezbeđenja preuzeta od strane Banke u procesu naplate plasmana, prikazana su u narednom pregledu:

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Stambeni objekti</u>	<u>Poslovni objekti</u>	<u>Oprema</u>	<u>Zemljišta i šume</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2021.	<u>53,299</u>	<u>734,623</u>	<u>21,784</u>	<u>126,784</u>	<u>1,940</u>	<u>938,430</u>
Efekti pripajanja NLB banke a.d						
Beograd	<u>104,389</u>	<u>23,437</u>	<u>176</u>	<u>1,455</u>	<u>-</u>	<u>129,457</u>
Sticanje	-	-	-	-	-	-
Prodaja	(8,001)	(234,695)	(1,569)	(1,128)	-	(245,393)
Prenos na osnovna sredstva	-	(31,340)	-	-	-	(31,340)
Ostalo	<u>2,884</u>	<u>17,307</u>	<u>(1,043)</u>	<u>552</u>	<u>-</u>	<u>19,700</u>
31.12.2022.	<u>152,571</u>	<u>509,332</u>	<u>19,348</u>	<u>127,663</u>	<u>1,940</u>	<u>810,854</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnošću (ILAAP), koji se sprovodi najmanje jednom godišnje. Proces interne procene adekvatnosti likvidnosti obezbeđuje sveobuhvatno upravljanje rizikom likvidnosti i uspostavljanje sveobuhvatne interne procene uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne elemente. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije, uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti, kao i upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama. Kvantitativni aspekti ILAAP-a su vezani za kvalitativne elemente uključujući uvid u ispunjenost propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije Banke.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan, zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Tokom 2022. godine Banka je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%) odnosno sa interno definisanog limita. Pokazatelji likvidnosti su ostali u okviru limita i nakon integracije sa NLB Beograd bankom.

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti:

	Pokazatelj Likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti		Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Na dan	2.84	3.88	2.71	3.65	216%	454%
Prosek za period	3.19	4.18	2.98	3.94	289%	601%
Maksimalan za period	3.95	4.68	3.76	4.42	427%	757%
Minimalan za period	2.44	3.51	2.21	3.37	216%	425%

Tokom 2022. godine pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom su se kretali znatno iznad definisanih limita, kao i u okviru definisane tolerancije prema rizicima.

Banka je uspostavila sistem internih limita i Okvir Rizičnog apetita, u skladu sa standardima Grupe za strukturne pokazatelje likvidnosti, kao i sa prirodom poslovanja Banke.

Banka održava stabilnu likvidnu poziciju i dovoljan i adekvatan nivo rezervi likvidnosti. Rezerve likvidnosti su najvećim delom u obliku gotovine i visoko likvidnih dužničkih državnih hartija od vrednosti, koje se mogu u relativno kratkom roku unovčiti. Istovremeno, kontinuirano se prati i održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u slučaju stresa. Pored navedenog, Banka je usklađena sa limitima pokazatelja strukturne likvidnosti, koji su postavljeni u skladu sa Standardima na području upravljanja rizicima u NLB Grupi, a odnose se na minimalni nivo raspoloživih i nezaloženih rezervi likvidnosti. Banka aktivno upravlja i dnevnom likvidnošću, u cilju osiguranja pravovremenog izmirenja dospelih obaveza, uzimajući u obzir normalan tok poslovanja i vanrednu situaciju likvidnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti (nastavak)

Pored toga Banka limitira i usklađuje poslovanje sa limitima definisanim sa aspekta ročnosti po značajnijim valutama, kao i definisanim targetima za diversifikaciju izvora finansiranja. Pokazatelji rizika likvidnosti su ostali u okviru limita i nakon integracije sa NLB bankom Beograd.

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti na dan 31.12.2022. godine:

	Limiti	31.12.2022.	31.12.2021.
NSFR	Min 110%	180%	221%
Nezaložene rezerve likvidnosti	Min 15%	29%	39%
Pokazatelj samofiniranja - LTD ratio	Max 105%	70%	52%
Učešće depozita nebankarskog sektora u ukupnim obavezama (bez kapitala)	Min 65%	94%	97%
Jak stres test – 3 meseca	Min 100%	337%	186%

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2022. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81,479,333	-	-	-	-	81,479,333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,015,827	17,422	79,065	2,678,950	-	22,791,264
Kredit i potraživanja od Komitenata	9,658,345	18,490,970	74,586,870	131,439,224	69,049,639	303,225,048
Finansijska sredstva (HoV)	26,103,285	4,027,562	13,868,214	66,975,615	8,738,530	119,713,206
Ostala sredstva	1,140,012	685,994	82,138	-	217,815	2,125,959
Ukupno	138,396,802	23,221,948	88,616,287	201,093,789	78,005,984	529,334,810
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14,388,280	632,444	1,029,182	946,360	-	16,996,266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	363,535,647	7,473,297	40,755,074	17,541,227	1,155,013	430,460,258
Subordinarne obaveze	-	-	-	-	1,770,725	1,770,725
Ostale obaveze	2,650,257	434,634	251,880	737,862	22,793	4,097,426
Ukupno	380,574,184	8,540,375	42,036,136	19,225,449	2,948,531	453,324,675
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2022. godine	(242,177,382)	14,681,573	46,580,151	181,868,340	75,057,453	76,010,135
Na dan 31.12.2021. godine	(219,674,524)	10,977,518	41,467,282	169,860,159	61,208,777	63,839,212

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembra 2021. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,135,567	5,235,112	2,800,000	2,943,702	-	29,114,381
Kredit i potraživanja od Komitenata	7,287,184	9,769,465	47,487,657	96,892,497	47,608,139	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	14,337,691	3,799,363	22,784,256	93,961,416	14,706,029	149,588,755
Ostala sredstva	1,333,996	581,039	60,532	-	-	1,975,567
Ukupno	<u>123,149,919</u>	<u>19,384,979</u>	<u>73,132,445</u>	<u>193,797,615</u>	<u>62,314,168</u>	<u>471,779,126</u>
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,942,883	34,864	156,887	335	-	2,134,969
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	339,785,262	8,048,414	31,098,419	23,275,420	1,078,903	403,286,418
Ostale obaveze	1,096,298	324,183	409,857	661,701	26,488	2,518,527
Ukupno	<u>342,824,443</u>	<u>8,407,461</u>	<u>31,665,163</u>	<u>23,937,456</u>	<u>1,105,391</u>	<u>407,939,914</u>
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2021. godine	<u>(219,674,524)</u>	<u>10,977,518</u>	<u>41,467,282</u>	<u>169,860,159</u>	<u>61,208,777</u>	<u>63,839,212</u>
Na dan 31.12.2020. godine	<u>(199,526,987)</u>	<u>1,422,262</u>	<u>14,387,186</u>	<u>177,323,899</u>	<u>69,330,711</u>	<u>62,937,071</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, uz konzervativnu pretpostavku da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

Banka redovno sprovodi proces stresnog testiranja rizika likvidnosti kao i obrnuti stres test likvidnosti.

Rezultati stres testa pokazuju koliko vremena je Banka spremna da „preživi“ date pretpostavke stresnog scenarija. Na osnovu rezultata stres testa utvrđuje se da li Banka ima dovoljno likvidnih sredstava da preživi tri meseca jakog stresa.

Obrnuti stres test (reverse stres test) pruža dodatni uvid u rizičnu poziciju Banke pronalazeći scenarija koja potencijalno mogu dovesti Banku do problema i na osnovu kojih Banka može da utvrdi svoje slabosti. Takođe može da utiče i na buduće poslovne odluke Banke.

Banka redovno testira i Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveze koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2022. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81,479,333	-	-	-	-	81,479,333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,026,069	17,903	80,562	2,679,279	-	22,803,813
Kredit i potraživanja od Komitenata	10,923,158	20,814,047	82,926,874	152,340,373	84,806,955	351,811,407
Finansijska sredstva (HoV)	28,241,733	4,520,295	15,215,676	72,798,992	9,188,663	129,965,359
Ostala sredstva	1,140,012	685,994	82,138	-	217,815	2,125,959
Ukupno	141,810,305	26,038,239	98,305,250	227,818,644	94,213,433	588,185,871
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14,395,438	647,883	1,067,033	968,588	-	17,078,942
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	363,570,981	7,519,068	41,436,621	18,262,528	1,298,001	432,087,199
Subordinarne obaveze	-	-	115,565	262,600	1,874,275	2,252,440
Ostale obaveze	2,651,705	437,404	262,636	759,626	25,844	4,137,215
Ukupno	380,618,124	8,604,355	42,881,855	20,253,342	3,198,120	455,555,796
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2022. godine	(238,807,819)	17,433,884	55,423,395	207,565,302	91,015,313	132,630,075
Na dan 31.12.2021. godine	(217,856,991)	12,598,136	47,963,024	187,966,285	71,196,628	101,867,082

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembra 2021. godine

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<i>U hiljadama dinara</i> <u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih rganizacija	18,136,822	5,255,559	2,818,901	2,943,702	-	29,154,984
Kredit i potraživanja od komitenata	7,914,657	11,068,727	52,804,620	110,754,388	57,928,176	240,470,568
Finansijska sredstva (HOV)	15,561,200	4,132,881	24,129,766	99,141,702	14,546,201	157,511,750
Ostala sredstva	1,333,996	581,039	60,532	-	-	1,975,567
Ukupno	125,002,156	21,038,206	79,813,819	212,839,792	72,474,377	511,168,350
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,943,052	35,138	157,494	335	-	2,136,019
Deponentima	339,818,887	8,079,011	31,276,800	24,198,252	1,248,498	404,621,448
Ostale obaveze	1,097,208	325,921	416,501	674,920	29,251	2,543,801
Ukupno	342,859,147	8,440,070	31,850,795	24,873,507	1,277,749	409,301,268
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2021. godine	<u>(217,856,991)</u>	<u>12,598,136</u>	<u>47,963,024</u>	<u>187,966,285</u>	<u>71,196,628</u>	<u>101,867,082</u>
Na dan 31.12.2020. godine	<u>(198,953,604)</u>	<u>2,660,351</u>	<u>19,641,867</u>	<u>192,899,076</u>	<u>81,751,466</u>	<u>97,999,156</u>

Nediskontovani novčani tokovi koji proističu iz pozicija monetarne aktive i pasive obuhvataju buduće novčane tokove po osnovu bilansnih pozicija i budućih kamata.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Banka je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki, koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

4.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat kao i na ekonomsku vrednost Banke, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažodno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati šok kamatnih stopa (pozitivni i negativni pomaci kamatnih stopa na referentnim krivama prinosa) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Analiza osetljivosti;
- Analiza baznog rizika;
- Analiza kredit spred rizika – uticaj osetljivosti promene kreditnog spreda na portfolio hartija od vrednosti.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limiti izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjeno izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa. Interni limiti postavljeni su u okviru rizičnog apetita a odnose se na pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala, pokazatelj kreditnog spreda na portfoliju hartija od vrednosti i pokazatelj kamatnog prihoda.

Tokom 2022. godine pokazatelji kamatnog rizika su se kretali u okviru interno definisanih limita. Pokazatelji kamatnog rizika su ostali u okviru limita i nakon integracije sa NLB bankom a.d. Beograd.

Usklađenost sa interno definisanim limitima kamatnog rizika na kraju izveštajnog perioda:

	Limiti	31.12.2022.	31.12.2021.
Pokazatelj kreditnog spreda na portfoliju HoV	8%	3.34%	5.37%
Pokazatelj kamatnog prihoda (NII)	3.5%	1.73%	1.24%

Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala (EVE):

	31.12.2022.	31.12.2021.
Na dan	1.88%	2.69%
Prosek za period	2.73%	2.77%
Maksimalan za period	4.05%	3.13%
Minimalan za period	1.63%	1.44%
Limit	8%	8%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31.12.2022. godine

Izloženost kamatnom riziku može se sagledati i na osnovu Izveštaja o GAP-u kamatnog rizika monetarne aktive i pasive:

	<i>U hiljadama dinara</i>							
	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	25,452,632	-	-	-	-	25,452,632	56,026,701	81,479,333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,975,522	17,422	79,065	49,635	-	22,121,644	669,620	22,791,264
Kredit i potraživanja od komitenata	109,507,311	52,751,057	89,709,605	46,924,660	3,182,033	302,074,666	1,150,382	303,225,048
Finansijska sredstva (HoV)	26,053,735	3,828,689	13,568,733	66,950,813	8,738,530	119,140,500	572,706	119,713,206
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2,125,959	2,125,959
Ukupno	182,989,200	56,597,168	103,357,403	113,925,108	11,920,563	468,789,442	60,545,368	529,334,810
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14,388,093	631,844	1,779,346	195,296	-	16,994,579	1,687	16,996,266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	364,035,604	7,057,087	39,002,107	17,299,520	1,132,123	428,526,441	1,933,817	430,460,258
Subordinirane obaveze	-	-	1,770,725	-	-	1,770,725	-	1,770,725
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	4,097,426	4,097,426
Ukupno	378,423,697	7,688,931	42,552,178	17,494,816	1,132,123	447,291,745	6,032,930	453,324,675
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2022. godine	<u>(195,434,497)</u>	<u>48,908,237</u>	<u>60,805,225</u>	<u>96,430,292</u>	<u>10,788,440</u>	<u>21,497,697</u>	<u>54,512,438</u>	<u>76,010,135</u>
31. decembar 2021. godine	<u>(190,838,228)</u>	<u>22,073,400</u>	<u>47,519,020</u>	<u>114,005,982</u>	<u>15,664,511</u>	<u>8,424,685</u>	<u>55,414,527</u>	<u>63,839,212</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31.12.2021. godine

	Do 1 meseca	1-3 meseca meseca	3-12 meseci	1-5 godina godina	Preko 5 godina	Ukupno kamatonosno	U hiljadama dinara	
							Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	25,209,646	-	-	-	-	25,209,646	56,845,835	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,079,269	5,235,112	2,800,000	-	-	29,114,381	-	29,114,381
Kredit i potraživanja od komitenata	91,730,632	20,754,905	51,424,776	43,137,734	1,996,895	209,044,942	-	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	13,824,868	3,799,363	22,784,256	93,866,822	14,706,029	148,981,338	607,417	149,588,755
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	1,975,567	1,975,567
Ukupno	151,844,415	29,789,380	77,009,032	137,004,556	16,702,924	412,350,307	59,428,819	471,779,126
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	2,133,493	-	-	-	-	2,133,493	1,476	2,134,969
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	340,549,150	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	401,792,129	1,494,289	403,286,418
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	2,518,527	2,518,527
Ukupno	342,682,643	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	403,925,622	4,014,292	407,939,914
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2021. godine	(190,838,228)	22,073,400	47,519,020	114,005,982	15,664,511	8,424,685	55,414,527	63,839,212
31. decembar 2020. godine	(186,026,874)	12,523,922	28,407,641	134,961,865	24,958,589	14,825,143	48,111,928	62,937,071

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope ili preostalom periodu do dospeća, u zavisnosti od toga koji period je kraći. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja pruža dobar preduslov za postojanje sa zahtevanim finansijskim rezultatom uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Rizik od promene kamatnih stopa

Pored praćenja kamatnog gema, upravljanje kamatnim rizikom podrazumeva i praćenje osetljivosti aktive i pasive Banke na različita scenarija promene kamatne stope. Banka redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje procene uticaja promene ključnih faktora na kamatni rizik Banke.

U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertske procene. Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju i štednje stanovništva primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija.

Osnovna scenarija za stresno testiranje pokazatelja ekonomske vrednosti kapitala obuhvataju: standardni šok – paralelno pomeranje krive prinosa za +/- 400 bps za RSD i +/-200 bps za ostale valute, rotaciju krive kao i rast / pad kratkoročne krive.

U modeliranju scenarija za stresno testiranje pokazatelja kamatnog prihoda koriste se pretpostavke u delu promene krivi prinosa na bazi istorijskih serija proseka tromesečnih razlika između tržišnih i primenjenih kamatnih stopa kao i scenario paralelnog pomeranja krive prinosa za 100 baznih poena za valutu RSD, odnosno 50 baznih poena za valute EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, posmatrano u periodu do godinu dana.

Analiza osetljivosti Banke, odnosno uticaj na finansijski rezultat na povećanje i smanjenje kamatne stope, uz pretpostavku simetričnih kretanja i konstantne finansijske pozicije, data je u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Paralelno povećanje od 100/50 b.p.	Paralelno smanjenje od 100/50 b.p.
2022.		
Na dan 31. decembra	1,228,103	(1,228,103)
2021.		
Na dan 31. decembra	812,124	(812,124)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analiza i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- Stress test;
- backtesting.

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke kroz postavljanje sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika u toku dana omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovedu organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja i sprovodi se na dnevnom nivou.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim limitom deviznog rizika, koji predstavlja odnos zbira otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu i regulatornog kapitala.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembra:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ukupna rizična devizna pozicija	1,918,071	1,306,182
Pokazatelj deviznog rizika	2.63%	2.00%
Regulatorno propisan limit	20%	20%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2022. godine

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	U hiljadama dinara	
									Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	44,292,736	777,504	3,458,922	663,482	49,192,644	-	-	-	32,286,689	81,479,333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	7,731,316	1,428,564	775,250	600,956	10,536,086	167,859	-	-	12,087,319	22,791,264
Kredit i potraživanja od komitenata	2,279,601	651	-	-	2,280,252	206,880,568	41,538	-	94,022,690	303,225,048
Finansijska sredstva (HoV)	34,906,975	7,556,107	2,262,133	-	44,725,215	24,309	-	-	74,963,682	119,713,206
Ostala sredstva	722,309	2,175,174	910	88	2,898,481	437	-	19	-772,979	2,125,958
Ukupno	89,932,937	11,938,000	6,497,215	1,264,526	109,632,678	207,073,173	41,538	19	212,587,401	529,334,809
Depoziti i ostale obaveze prema bankama dr, fin, institucijama i centralnoj banci	13,322,439	254,231	152,412	41,328	13,770,410	79	-	-	3,225,777	16,996,266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	268,863,426	12,793,172	9,564,476	4,309,939	295,531,013	622,679	-	-	134,306,566	430,460,258
Subordinirane obaveze	1,774,311	-	-	-	1,774,311	-	-	-	-3,586	1,770,725
Ostale obaveze	370,541	90,118	6,157	15,228	482,044	839,403	-	-	2,775,979	4,097,426
Ukupno	284,330,717	13,137,521	9,723,045	4,366,495	311,557,778	1,462,161	-	-	140,304,736	453,324,675
Neto devizna pozicija 31.12.2022. godine	(194,397,780)	(1,199,521)	(3,225,830)	(3,101,969)	(201,925,100)	205,611,012	41,538	19	72,282,665	76,010,134
Neto devizna pozicija 31.12.2021. godine	(135,862,749)	1,049,027	(54,033)	57,692	(134,810,063)	137,668,770	-	47,704	60,932,801	63,839,212

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2021. godine

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	43,703,757	210,126	8,007,477	620,924	52,542,284	-	-	-	29,513,197	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,242,500	2,097,905	450,110	3,077,949	20,868,464	-	-	-	8,245,917	29,114,381
Kredit i potraživanja od komitenata	6,910,244	1,138	-	-	6,911,382	138,770,935	-	47,704	63,314,921	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	53,487,754	8,162,770	1,760,642	-	63,411,166	40,600	-	-	86,136,989	149,588,755
Ostala sredstva	612,254	2,136,748	894	119	2,750,015	-	-	-	(774,448)	1,975,567
Ukupno	119,956,509	12,608,687	10,219,123	3,698,992	146,483,311	138,811,535	-	47,704	186,436,576	471,779,126
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr, fin, institucijama i centralnoj banci	970,794	192,765	140,395	29,461	1,333,415	1,352	-	-	800,202	2,134,969
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	254,535,330	11,217,791	10,127,893	3,596,891	279,477,905	336,019	-	-	123,472,494	403,286,418
Ostale obaveze	313,134	149,104	4,868	14,948	482,054	805,394	-	-	1,231,079	2,518,527
Ukupno	255,819,258	11,559,660	10,273,156	3,641,300	281,293,374	1,142,765	-	-	125,503,775	407,939,914
Neto devizna pozicija 31.12.2021.	(135,862,749)	1,049,027	(54,033)	57,692	(134,810,063)	137,668,770	-	47,704	60,932,801	63,839,212

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled desetodnevnog VaR-a

Banka vrši i stresno testiranje deviznog rizika kojim se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i / ili promene više finansijskih varijabli na finansijski rezultat, kapital i pokazatelj deviznog rizika.

VaR označava najveći mogući gubitak u portfoliju Banke tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja. Banka izračunava jednodnevni i desetodnevni VaR, sa intervalom poverenja od 99%, na deviznim pozicijama (devizni VaR). Banka izračunava VaR primenom autoregresivnog-heteroskedastičnog modela GARCH, za koji nije tražila odobrenje Narodne banke Srbije, u cilju procene regulatornih kapitalnih zahteva za devizni rizik.

Devizni VaR se računa na pozicijama u stranoj valutu, kao i na dinarskim pozicijama indeksiranim valutnom klauzulom koje su sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Pregled desetodnevnog VaR-a sa intervalom poverenja od 99% za 31.12.2022. i 31.12.2021. godinu je prikazan kao što sledi:

U hiljadama dinara

	<u>Na dan</u>	<u>Prosek</u>	<u>Maksimalan</u>	<u>Minimalan</u>
31.12.2022. Devizni rizik	<u>3,985</u>	<u>1,709</u>	<u>11,473</u>	<u>111</u>
31.12.2021. Devizni rizik	<u>17,267</u>	<u>752</u>	<u>17,267</u>	<u>43</u>

4.4. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od gubitka koji nastaje usled nedostataka ili grešaka kod funkcionisanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni uključuje pravni rizik, ali ne i strateški i reputacioni rizik. Međutim, zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi s fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenta i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Operativni rizik (nastavak)

Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakom organizacionom delu Banke imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika, Organizacioni deo Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i Odboru za operativne rizike.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i / ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika Banke. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju veću izloženost u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i operativnih rizika kroz proaktivno sagledavanje faktora rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i služi kao osnova za donošenje dopunskih odluka, kojima bi se poboljšao postojeći profil operativne rizičnosti i približio ciljnom profilu. Postojeći profil identifikovanih operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru određenih procesa od strane organizacionih oblika, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. Postojeći profil operativnih rizika uključuje operativne rizike koje staratelji operativnih rizika (osobe koje su odgovorne za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni), vide u okviru svojih organizacionih oblika ili izvan njih.

U periodu od 1.1. – 31.12.2022. godine Banka je izvršila redovno usklađivanje internih akata koji definišu sveobuhvatan proces upravljanja operativnim rizicima sa standardima NLB Grupe.

Banka ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacioni oblici Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju, Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Banka je usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

4.5. Rizici ulaganja Banke

Rizik ulaganja Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.6. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom kretala se u okviru propisanih limita.

4.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Banka definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

4.8. Klimatski rizici

Klimatske promene predstavljaju jedan od najznačajnijih izazova sa kojima se čovečanstvo susreće. Ekstremni događaji povezani sa klimatskim uslovima (suše, poplave, zemljotresi, rastuća koncentracija gasova staklene bašte u atmosferi, i dr.) dovode ne samo da negativnih efekata na ekosistem već predstavljaju i neposrednu pretnju po finansijsku stabilnost. Zbog toga, tema vezana za životnu sredinu i socijalno upravljanje postaje sve važnija za finansijski sektor.

Klimatske promene stvaraju kako fizički rizik koji proizilazi iz prirodnih opasnosti, tako i tranzicioni rizik koji potiče od ekonomske transformacije ili bilo koje promene koja zahteva drastično smanjenje ili eliminaciju gasova sa efektom staklene bašte. Efikasno suočavanje sa uzrocima klimatskih promena zahteva kolektivne napore i sveobuhvatan i sistematski pristup.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.8. Klimatski rizici (nastavak)

Banka je orijentisana ka održivom finansiranju, poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u obezbeđivanju finansijskih proizvoda i usluga, razvija aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava. Usvajanjem Politike i Procedure o zaštiti životne i društvene sredine, definisala je standarde za identifikovanje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja plasmana.

Tokom 2022. godine vezno za upravljanje ESG rizicima, u Banci je određeno ESMS lice, formiran Sustainability tim sa definisanim nadležnostima i opsegom rada, uspostavljen ESG kao deo riska, biznisa i internih operacija, razvijen sistem praćenja ESG indikatora, razvijeno izveštavanje, uspostavljen Sustainability Committee, sprovedene obuke zaposlenih.

Banka je implementirala procedure za procenu ESG rizika u procesu odobrenja plasmana pravnim licima i sprovodi klasifikaciju po različitim nivoima navedenog rizika. Takođe procenjuje i usaglašenost poslovanja klijenata sa regulativom iz ove oblasti.

Banka teži finansiranju projekata i instrumenata koji podstiču održivost.

Procenjuje se da klimatski rizici postaju sve prisutniji i Banka preduzima aktivnosti u cilju uspostavljanja adekvatnog sistema upravljanja ovim rizicima.

Klimatski rizici mogu uticati na očekivane kreditne gubitke (ECL) - klijenti koji su izloženi klimatskim rizicima mogu zbog toga imati pogoršanje kreditne sposobnosti što može dovesti do porasta očekivanih kreditnih gubitaka. S obzirom na strukturu bančinog portfolija, geografsku i sektorsku, razmatraju se uticaji klimatskih promena na portfolio. Imajući u vidu da je jedan od najznačajnijih fizičkih klimatskih rizika u našoj zemlji suša, Banka posebno analizira i prati ovaj rizik. Radi se analiza za najznačajnije regione i vrste prinosa ali Banka ne očekuje značajan uticaj materijalizacije klimatskih rizika na očekivane kreditne gubitke za sada.

Takođe, i na procenu fer vrednosti instrumenata, klimatski rizici mogu da utiču ali Banka je procenila da isti nisu značajno uticali i da ih za sada nije potrebno dodatno izolovati s obzirom da se fer vrednost već procenjuje na bazi tržišnih informacija i da su učesnici na tržištu već uzeli u obzir navedeno prilikom određivanja cene imovine ili obaveza, u skladu sa MSFI 13 merenjem fer vrednosti.

Prepoznajući važnost odgovornog poslovanja definisan je postupak za rešavanje i davanje odgovora na prigovore / žalbe po osnovu direktnog ili indirektnog uticaja poslovanja i aktivnosti Banke na životnu i društvenu sredinu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9 Fer vrednost finansijske aktive i pasive

4.9.1. Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

U hiljadama dinara

	31.12.2022.					31.12.2021.				
	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81,479,333	81,479,333	81,479,333	-	-	82,055,482	82,055,482	82,055,482	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	22,791,264	22,791,264	22,791,264	-	-	29,114,381	29,114,381	29,114,381	-	-
Dati kredit i plasmani klijentima	303,225,048	295,339,367	-	-	295,339,367	209,044,943	208,948,338	-	-	208,948,338
Ostala sredstva	5,557,741	5,557,741	5,557,741	-	-	5,430,723	5,430,723	5,430,723	-	-
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanom trošku	5,313,857	4,969,065	4,088,377	-	880,688	934,484	934,484	-	-	934,484
Finansijska pasiva										
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	16,996,266	16,578,252	-	-	16,578,252	2,134,969	2,134,969	1,705,139	-	429,830
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	430,460,258	430,092,377	-	-	430,092,377	403,286,418	403,239,009	-	-	403,239,009
Subordinirane obaveze	1,770,725	1,770,725	-	-	1,770,725	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	5,727,036	5,727,036	-	-	4,097,426	4,142,443	4,142,443	-	-	4,142,443

Obračunata fer vrednosti datih kredita i plasmana klijentima bazira se na aktuelnim nivoima kamatnih stopa, a kojim je respektovana promena trenda na tržištu i efekata inicijalnog priznavanja portfolija Banke od strane matične Banke

Obračun fer vrednosti primljenih depozita obračunat je u skladu sa prosečnim kamatnim stopama na depozite objavljenim na sajtu NBS na dan 31.12.2022. godine.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

4.9.2. Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

Aktiva	31.12.2022.				31.12.2021.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u dinarima)	473,553	-	-	473,553	512,823	-	-	512,823
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	-	73,611,302	-	73,611,302	-	84,689,682	-	84,689,682
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	13,194,187	27,095,998	24,309	40,314,494	23,033,402	40,377,764	40,600	63,451,766
Ukupno	13,667,740	100,707,300	24,309	114,399,349	23,546,225	125,067,446	40,600	148,654,271

U nivo 1 raspoređuju se finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze (obveznice Republike Srbije i Republike Srpske kojima se trguje na međunarodnom tržištu, Republika Slovenija, USA), dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice RS u RSD i EUR). U slučaju neraspolaganja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

4.9.2. Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

Fer vrednost aktive za koju ne postoje direktne informacije o trgovanju se raspoređuje u nivo 3 (municipalne obveznice).

Tokom 2022. godine jedna od dve municipalne obveznice je naplaćena, tako da je iznos raspoređen u nivou 3 dodatno smanjen i nematerijalan je, tako da je kretanje pod uticajem obračuna kamate i dospeća.

Transferi nivoa: Fondovi	Transferi nivoa: Dužničke hartije od vrednosti
<i>iz nivoa 1 u nivo 3</i> fond prestane da objavljuje informacije o vrednosti investicione jedinice	<i>iz nivoa 1 u nivo 2</i> kotirane cene (neprilagođene) na aktivnim tržištima ne postoje ili nema trgovanja duže od 1 mesec
<i>iz nivoa 3 u nivo 1</i> fond počinje da objavljuje informacije o vrednosti investicione jedinice	<i>iz nivoa 1 u nivo 3 i/ili iz nivoa 2 u nivo 3</i> kotirane cene (neprilagođene) na aktivnim tržištima ne postoje ili nema trgovanja duže od 1 mesec, ne postoje transakcije srodnih hartija na primarnom/sekundarnom tržištu <i>iz nivoa 2 u nivo 1 i/ili iz nivoa 3 u nivo 1</i> kotirane cene (neprilagođene) na aktivnim tržištima postoje <i>iz nivoa 3 u nivo 2</i> postoje transakcije srodnih hartija na primarnom/sekundarnom tržištu

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je usklađen sa Bazel III standardima.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Banke i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja / isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka), rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima, rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja i propisanih stopa kapitalnog zahteva za svaku poslovnu liniju.

Adekvatnost kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje i u svakom trenutku ih održava na nivoima koji nisu niži od propisanih:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke na nivou većem od 4.5% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke na nivou većem od 6% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala; i
- pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala banke većem od 8% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala.

U odnosu na kraj prethodne godine promena pokazatelja adekvatnosti kapitala je pod uticajem integracije, odnosno spajanja portfolija dve banke, rasta kreditne aktivnosti, efekata promene opšteg nivoa kamatnih stopa na fair vrednost hartija od vrednosti vrednovanih po fair vrednosti kroz ostali rezultat i slično. Prilikom obračuna regulatornog kapitala, Banka je primenila odredbe Odluke o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke u skladu sa kojom je umanjeno negativni efekat promene fair vrednosti hartija od vrednosti Republike Srbije.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pokazatelj adekvatnosti kapitala	U hiljadama dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital	71,726,681	66,069,102
Osnovni akcijski kapital	71,353,171	65,695,592
Dodatni osnovni kapital	373,510	373,510
Dopunski kapital	1,759,836	-
Odbitne stavke od kapitala	(638,355)	(713,172)
Kapital	72,848,163	65,355,930
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	252,278,987	194,363,632
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	41,635,311	34,534,805
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	1,918,170	-
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	24.91%	28.55%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	24.30%	28.55%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	24.17%	28.39%

Na dan 31.12.2022. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije.

Banka Strategijom i Planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Na dan 31.12.2022. godine Banka je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Plan upravljanja kapitalom, kao deo sistema upravljanja kapitalom, sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarivanje;
- opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornosti za taj proces;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- alokaciju kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovnih aktivnosti, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, kao i Planom za upravljanje kapitalom.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
 - regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala;
 - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
 - redovno praćenje internih kapitalnih zahteva i limita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Uticaj rusko-ukrajinske krize

Dodatni pritisak na makroekonomska kretanja izazvala je eskalacija situacije u Ukrajini, pojačavajući neizvesnost u vezi mogućnosti snabdevanja i cene nafte i prirodnog gasa. Navedeni kratkoročni poremećaji i dugoročna neizvesnost imaju dodatni efekat na rast inflacije u svim razvijenim ekonomijama sveta, što se prenelo i na finansijska tržišta.

Sa prvim naznakama potencijalne eskalacije u Ukrajini, Banka je uvela dodatni monitoring potencijalnih efekata na svoje poslovanje i sprovela detaljnu analizu portfolija i svojih najznačajnijih klijenata.

Neizvesnost prouzrokovana situacijom u Ukrajini uticala je na ponašanje klijenata bankarskih usluga na tržištu, pre svega fizičkih lica, u vidu povećanih zahteva za deviznim sredstvima. Intervencijama Narodne banke Srbije stabilnost deviznog kursa dinara je očuvana a kratkotrajna povećana tražnja se vratila u zonu redovnog poslovanja. Tokom celog perioda povećanih zahteva klijenata, kontinuirano je funkcionisao tim za monitoring čime se bilo obezbedilo nesmetano servisiranje svih zahteva klijenata.

Sa aspekta kreditnog rizika, direktni uticaj na kvalitet portfolija i povećanje kreditnog rizika sagledan je kroz analizu korporativnih klijenata u vlasništvu ruskih, beloruskih i ukrajinskih entiteta, kao i značajnosti navedenih tržišta na najznačajnije klijente. Na portfoliju najznačajnijih klijenata sagledana je povezanost sa izloženim tržištima, kao i korporativni klijenti koji su vlasništvu entiteta iz Rusije ili Ukrajine, a rezultat je pokazao relativno nisku izloženost i uticaj na ukupni portfolio Banke praveći komparaciju sa bankarskim tržištem. Za identifikovane klijente sagledana je buduća strategija. Dodato, sagledan je i segment fizičkih lica koji su zaposleni u navedenim kompanijama.

Indirektne efekte je teško sagledati u ovom trenutku imajući u vidu da su visoko korelisani sa trajanjem i daljim razvojem situacije.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA

Rukovodstvo koristi pretpostavke i procene koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza u toku izveštajnog perioda. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima uz primenu koncepta očekivanog kreditnog gubitka.

Ključni izvori neizvesnosti kod procena

Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredjenje sredstava koja se procenjuju metodom amortizovanog troška se utvrđuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j).

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbedenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredjenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbedjenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje

Banka procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza – default-a, odnosno plasmane koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Banci, vrši se nova procena obezvređenja plasmana.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatra se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch procesu, informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika, izveštajima sa sastanaka koji su održani sa dužnikom, izveštajima o obavljenom monitoringu kolaterala klijenata, izveštajima o prinudnoj naplati i danima blokade, izveštajima o kreditima u docnji i drugim informacijama kojima Banka raspolaže.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine za određene slučajeve. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje / sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski / sudski / stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Grupno procenjivanje

Obezvredjenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja ili koji nisu pojedinačno materijalno značajni a u statusu su default-a i za plasmane kod kojih obračunom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja, kao i po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

Obezvređenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2).

Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda, finansijske institucije i izloženosti prema državama.

Obezvređenje kredita umanjuje vrednost kredita i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze. Utvrđivanje verovatnog gubitka Banka vrši i za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje nije ugovorila bezuslovno i bez prethodne najave, mogućnost otkaza ugovorene obaveze. Prilikom obračuna rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza, Banka koristi faktor konverzije (CCF) kojim se koriguje knjigovodstvena vrednost neiskorišćenih preuzetih obaveza.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata predstavlja iznose po kojima se sredstva mogu razmeniti ili obaveze izmiriti između upućenih, voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

Banka vrši vrednovanje finansijskih instrumenata po:

- fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa priznavanjem „recycling“ ili bez priznavanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva i obaveze klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha se, u postupku naknadnog vrednovanja mere po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Dobici / gubici koji proističu od promene fer vrednosti ovih finansijskih instrumenata, njihovi prihodi od dividendi, kao i kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha. Ne sprovodi se test na potencijalno obezvređenje ovih finansijskih instrumenata.

Nakon početnog priznavanja, instrumenti kapitala naknadno se odmeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cenu. Instrumenti kapitala koji imaju kotiranu tržišnu cenu odmeravaju se po tržišnoj vrednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu odmeravaju se korišćenjem tehnika procene, pri čemu se kombinuje više raspoloživih pristupa i tehnika za merenje fer vrednosti.

Investicije u instrumente kapitala koji se ne drže radi trgovanja i koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se mere, u postupku naknadnog vrednovanja, po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Uz izuzetak primljenih dividendi koji se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobiti i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, se priznaju u ostalom rezultatu, preko kapitala.

Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha, iako se kumulirani dobiti ili gubici mogu transferisati unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Investicije u dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se, nakon inicijalnog priznavanja, vrednuju na sledeći način:

- a. dobiti / gubici od obezvređenja, koji se izvode iz iste metodologije, koja se primenjuje i za finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti, priznaju se u bilansu uspeha;
- b. dobiti/gubici od kursnih razlika, se priznaju u bilansu uspeha;
- c. prihodi od kamata, koji se računaju primenom metoda efektivne kamate, se priznaju u bilansu uspeha;
- d. dobiti / gubici od promene fer vrednosti se priznaju kroz ostali ukupni rezultat;
- e. u slučaju izvršene modifikacije, dobiti / gubici od modifikacije se priznaju u bilansu uspeha; i
- f. u slučaju prestanka priznavanja, kumulativni dobiti / gubici prethodno priznati kroz ostali ukupni rezultat se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspeha, kao prilagođavanje usled reklasifikacije.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

Finansijski derivati naknadno se preračunavaju po tržišnoj vrednosti. Tržišne vrednosti finansijskih derivata se dobijaju na osnovu različitih tehnika procene, uključujući diskontovanje novčanih tokova. Promena vrednosti finansijskih derivata se računovodstveno iskazuje u okviru pasive, odnosno aktive i bilansa uspeha.

Promene fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti vrši se u slučaju:

- promena u fer vrednosti koja je posledica promene sopstvenog kreditnog rizika obaveze iskazuje se u ostalom rezultatu; a
- preostali iznos promene fer vrednosti obaveze se iskazuje u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja i derivati, posle početnog priznavanja i odmeravanja, vrednuju se po fer vrednosti.

Promena fer vrednosti finansijske obaveze koja se drži radi trgovanja, uključuje se u prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastali.

Ukoliko Banka izmiruje svoje obaveze prema poveriocima i zaposlenima gotovinom koja se utvrđuje u odnosu na cenu akcija ili ima opciju da se opredeli između ova dva načina izmirenja obaveze, vrednovanje takvih transakcija se vrši u skladu sa relevantnim MSFI.

Koncept fer vrednosti

Prilikom merenja fer vrednosti Banka se opredeljuje za pristup / tehnike koje treba da maksimiziraju upotrebu relevantnih javno dostupnih podataka (engl. „observable inputs“), a da minimiziraju korišćenje podataka koji nisu javno dostupni (engl. „unobservable inputs“).

Na raspolaganju su 3 pristupa za merenje fer vrednosti:

- tržišni pristup;
- prihodni pristup;
- troškovni pristup.

Banka vrši utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa. Kad god je moguće Banka vrši merenje fer vrednosti upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije po tržišnim uslovima (finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja).

U suprotnom dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice Republike Srbije u RSD i EUR). U slučaju neraspologanja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, fer vrednost se određuje upotrebom interno razvijenih modela. Interno razvijeni modeli uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (primarno i sekundarno trgovanje), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski istii druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju kao određujuće za cenu, u skladu sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata. Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Metode procene se podešavaju i testira njihova ispravnost upotrebom cena iz uočljivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih uočljivih tržišnih podataka.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena, osim ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim uočljivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije varijable uključuju samo podatke koji su uočljivi na tržištu. Kada cena ostvarena u transakciji daje najbolji dokaz fer vrednosti prilikom inicijalnog priznavanja, finansijski instrumenti se inicijalno mere po ceni transakcije i sve razlike između te cene i vrednosti koja je inicijalno ustanovljena metodom procene se naknadno iskazuju u bilansu uspeha, u zavisnosti od pojedinačnih činjenica i okolnosti transakcije, ali ne kasnije od momenta kada je procena podržana uočljivim tržišnim podacima ili kada je transakcija zaključena.

Sve razlike između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i iznosa koji može da zavisi od neuočljivih parametara priznaju se u okviru bilansa uspeha bez odlaganja, ali se priznaju tokom veka trajanja instrumenta na odgovarajući način ili prilikom njihovog otkupa, prenosa ili otuđenja, ili kada fer vrednost postane uočljiva. Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata i priznavanje efekata procene se sprovodi na osnovu odredbi Metodologije Vrednovanje hartija od vrednosti.

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Banka ima tri operativna segmenta – profitna centra, koji predstavljaju strateške organizacione delove Banke i njihovo poslovanje je predmet izveštavanja po segmentima.

U nastavku je prikazan pregled operativnih segmenata sa aktivnostima svakog od operativnih segmenata:

- poslovi sa pravnim licima: uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima pravnim licima osim banaka;
- poslovi sa stanovništvom: uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima fizičkim licima, mikroklijentima, preduzetnicima i poljoprivrednicima;
- investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje: uključuje poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima kao i transakcije sa bankama.

Značajan uticaj na poslovanje Banke u 2022. godini imali su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u ukupnom iznosu 1,040,215 hiljada dinara i rashodi rezervisanja za otpremnine po programima u iznosu 541,324 hiljade dinara.

Prilikom izrade izveštaja po segmentima operativni troškovi poslovanja se dele na direktne operativne troškove (direktno pod kontrolom segmenata poslovanja ili su direktno povezani sa poslovanjem segmenata) i indirektno operativne troškove (visina ovih troškova nije pod direktnom kontrolom segmenata ili ne postoji direktna veza sa poslovanjem segmenata).

Svaki segment poslovanja se zadužuje direktnim operativnim troškovima koji se odnose na taj segment kao i delom indirektnih operativnih troškova (raspodela ovih troškova na segmente se vrši primenom odgovarajućih ključeva koji se koriste za alokaciju troškova troškovnih centara na profitne centre).

Direktni operativni troškovi na nivou Banke iznose 8,877,671 hiljadu dinara i čine 64% ukupnih operativnih troškova. Direktni operativni troškovi se najvećim delom sastoje od troškova koji su direktno povezani sa poslovanjem segmenata (zarade, troškovi zakupa, troškovi amortizacije, marketinga i drugi troškovi), a u manjem delu čine ih i troškovi koji se na segmente alociraju na bazi odluke menadžmenta.

Na segment poslova sa stanovništvom odnosi se iznos od 6,707,434 hiljade dinara direktnih operativnih troškova (76% ukupnih direktnih operativnih troškova), što je posledica velike poslovne mreže i broja zaposlenih radnika na poslovima sa stanovništvom.

U skladu sa prethodno navedenim, Banka je u poslovnoj 2022. godini ostvarila dobitak pre poreza u iznosu od 8,945,187 hiljada dinara.

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2022. godinu je prikazan u nastavku:

	Poslovi sa stanovništvom	Poslovi sa pravnim licima	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje	Ostalo	Ukupno
Prihodi i rashodi					
Prihodi od kamata	9,763,922	3,556,245	3,739,684	-	17,059,851
Rashodi od kamata	(423,884)	(113,520)	(321,015)	(19,784)	(878,203)
Neto prihod po osnovu kamata	9,340,038	3,442,725	3,418,669	(19,784)	16,181,648
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5,818,215	1,244,030	826,443	-	7,888,688
Rezultat pre ispravki vrednosti	15,158,253	4,686,755	4,245,112	(19,784)	24,070,336
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(569,019)	(429,788)	226,659	-	(772,148)
Rezultat pre operativnih troškova	14,589,234	4,256,967	4,471,771	(19,784)	23,298,188
Direktni operativni troškovi	(6,707,434)	(1,942,190)	(228,047)	-	(8,877,671)
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	26,606	-	26,606
Neto ostali prihodi i rashodi	(409,653)	(85,432)	(89,424)	-	(584,509)
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	7,472,147	2,229,345	4,180,906	(19,784)	13,862,614
Indirektni operativni troškovi	(2,768,451)	(1,770,360)	(378,616)	-	(4,917,427)
Rezultat pre poreza	4,703,696	458,985	3,802,290	(19,784)	8,945,187
Aktiva po segmentima					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	81,479,333	-	81,479,333
Plasmani bankama	-	-	22,791,264	-	22,791,264
Plasmani komitentima	174,138,626	129,086,422	-	-	303,225,048
Hartije od vrednosti	-	-	119,663,655	-	119,663,655
Ostalo	-	-	140,000	21,015,559	21,155,559
	174,138,626	129,086,422	224,074,252	21,015,559	548,314,859
Obaveze po segmentima					
Obaveze prema bankama	-	-	16,996,266	-	16,996,266
Obaveze prema komitentima	358,918,220	68,453,548	3,088,490	-	430,460,258
Subordinirane obaveze	-	-	1,770,725	-	1,770,725
Ostalo	-	-	-	11,286,187	11,286,187
	358,918,220	68,453,548	21,855,481	11,286,187	460,513,436

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2021. godinu je prikazan u nastavku:

	Poslovi sa stanovništvom	Poslovi sa pravnim licima	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje	Ostalo	Ukupno
Prihodi i rashodi					
Prihodi od kamata	7,052,260	2,167,413	3,884,028	-	13,103,701
Rashodi od kamata	(667,468)	(46,131)	(220,854)	(24,139)	(958,592)
Neto prihod po osnovu kamata	6,384,792	2,121,282	3,663,174	(24,139)	12,145,109
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	4,506,477	854,181	376,706	-	5,737,364
Rezultat pre ispravki vrednosti	10,891,269	2,975,463	4,039,880	(24,139)	17,882,473
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(923,178)	471,169	467,781	-	15,772
Rezultat pre operativnih troškova	9,968,091	3,446,632	4,507,661	(24,139)	17,898,245
Direktni operativni troškovi	(6,079,203)	(1,741,152)	(217,328)	-	(8,037,683)
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	53,070	-	53,070
Neto ostali prihodi i rashodi	(2,096,439)	(350,815)	(127,191)	-	(2,574,445)
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	1,792,449	1,354,665	4,216,212	(24,139)	7,339,187
Indirektni operativni troškovi	(2,214,135)	(1,360,391)	(301,277)	-	(3,875,803)
Rezultat pre poreza	(421,686)	(5,726)	3,914,935	(24,139)	3,463,384
Aktiva po segmentima					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	82,055,481	-	82,055,481
Plasmani bankama	-	-	29,114,381	-	29,114,381
Plasmani komitentima	119,203,834	89,841,108	-	-	209,044,942
Hartije od vrednosti	-	-	149,588,755	-	149,588,755
Ostalo	-	-	1,628,063	18,008,783	19,636,846
	119,203,834	89,841,108	262,386,680	18,008,783	489,440,405
Obaveze po segmentima					
Obaveze prema bankama	-	-	2,134,969	-	2,134,969
Obaveze prema komitentima	343,567,750	48,698,634	11,020,034	-	403,286,418
Ostalo	-	-	-	8,376,296	8,376,296
	343,567,750	48,698,634	13,155,003	8,376,296	413,797,683

7. FINANSIJSKA AKTIVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I POŠTENA (FER) VREDNOST

Metodologija i pretpostavke koje su korišćene za obračun poštene (fer) vrednosti za navedena finansijska sredstva i obaveze koja nisu evidentirana po poštenoj vrednosti u finansijskim izveštajima su sledeće:

(i) *Sredstva i obaveze kod kojih je sadašnja vrednost u knjigama približno jednaka poštenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna i sa kratkoročnim dospećem (do godine dana) pretpostavlja se da je sadašnja knjigovodstvena vrednost približno jednaka poštenoj vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez specificiranog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(ii) *Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Poštena vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena poštena vrednost sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom u najvećem delu odgovara knjigovodstvenoj vrednosti s obzirom da ugovorene kamatne stope ne odstupaju od tržišnih. Banka nema materijalno značajnih odstupanja po ovom osnovu.

8. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KAMATA

Neto prihodi / rashodi od kamata se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od:		
Banaka, drugih finansijskih organizacija i po osnovu REPO plasmana	215,401	60,480
Komitenata	13,316,933	9,219,445
Narodne Banke Srbije (deponovana likvidna sredstva i obavezne rezerve)	172,333	28,635
Hartija od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	35,541
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3,352,519	3,759,373
Po osnovu lizing ugovora – prestanak priznavanja	<u>2,665</u>	<u>227</u>
Prihodi od kamata	<u>17,059,851</u>	<u>13,103,701</u>
Rashodi po osnovu:		
Depozita i ostalih obaveza banaka i drugih fin. organizacija	(101,938)	(92,859)
REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije	(19,844)	-
Depozita i ostalih obaveza komitenta	(640,377)	(828,250)
Primljenih kredita	(82,090)	(1,515)
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(14,170)	(11,829)
Po osnovu lizing ugovora	(19,784)	(14,538)
Po osnovu aktuarskog obračuna	<u>-</u>	<u>(9,601)</u>
Rashodi od kamata	<u>(878,203)</u>	<u>(958,592)</u>
Neto prihodi od kamata	<u>16,181,648</u>	<u>12,145,109</u>

Svi prihodi i rashodi od kamata prikazani u prethodnoj tabeli su obračunati korišćenjem metode efektivne kamatne stope, osim onih koji se odnose na hartije od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obračunati korišćenjem ugovorene kamatne stope), lizing ugovora (obračunati korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja) kao i aktuarski obračun. Rashodi kamate po osnovu hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnose na zapise Republike Slovenije koji su nosili negativnu stopu prinosa.

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihodi / rashodi od naknada i provizija se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2022.	2021.
Prihodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	4,706,804	3,728,064
Naknade za odobrene kredite i garancije	346,605	151,410
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	1,383,994	602,984
Naknade za brokerske i kastodi usluge	59,368	32,666
Naknade po poslovima sa karticama	2,703,738	2,204,651
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	55,706	62,579
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	668,333	534,225
	<u>9,924,548</u>	<u>7,316,579</u>
Prihodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	127,874	109,832
Naknade za odobrene kredite i garancije	2,249	2,126
Naknade za brokerske i kastodi usluge	28,702	42,935
Naknade po poslovima sa karticama	278,357	175,911
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	116	141
	<u>437,298</u>	<u>330,945</u>
Prihodi od naknada	<u>10,361,846</u>	<u>7,647,524</u>
Rashodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	(213,562)	(235,299)
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(111,760)	(15,828)
Naknade po poslovima sa karticama	(681,464)	(572,276)
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	(52,417)	(56,596)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(102,958)	(60,846)
	<u>(1,162,161)</u>	<u>(940,845)</u>
Rashodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	(136,846)	(116,541)
Naknade za brokerske i kastodi usluge	(868)	-
Naknade po poslovima sa karticama	(1,051,220)	(765,090)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(122,063)	(87,684)
	<u>(1,310,997)</u>	<u>(969,315)</u>
Rashodi od naknada	<u>(2,473,158)</u>	<u>(1,910,160)</u>
Neto prihodi od naknada i provizija	<u>7,888,688</u>	<u>5,737,364</u>

10. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti – investicione jedinice	10,553	4,823
Prihodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	<u>49,551</u>	<u>-</u>
	<u>60,104</u>	<u>4,823</u>
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju – SWAP	(10,015)	-
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - FORWARD	<u>(495)</u>	<u>-</u>
	<u>(10,510)</u>	<u>-</u>
Neto dobitak / (gubitak)	<u>49,594</u>	<u>4,823</u>

11. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2,236	163,816
Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	6,971	39,039
Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD i SWAP	379,778	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(64,454)	(348)
Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD I SWAP	(422,175)	-
Gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	<u>(5,264)</u>
Neto dobitak / (gubitak)	<u>(97,644)</u>	<u>197,243</u>

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 2,236 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 2,006 hiljada dinara i obveznice stranih država u iznosu od 230 hiljada dinara.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 6,971 hiljada dinara odnose se na: obveznice i zapise Republike Srbije u dinarima u iznosu od 2,842 hiljada dinara, obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 2,117 hiljada i investicione jedinice u dinarima u iznosu od 2,012 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 64,454 hiljada dinara odnose se na: obveznice stranih banaka u stranoj valuti u iznosu od 63,719 hiljada dinara, zapise stranih država u stranoj valuti u iznosu od 650 hiljada dinara i obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 85 hiljada.

12. NETO PRIHOD / (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	310,670	91,548
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena valutna klauzula	59	40
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti obaveza	2,410	62
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	3,804	335
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	<u>7,256,373</u>	<u>1,812,292</u>
	<u>7,573,316</u>	<u>1,904,277</u>
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(794,217)	(76,206)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena valutna klauzula	(130)	(40)
Rashodi od negativnih kursnih razlika od promene vrednosti obaveza – ugovorena valutna klauzula	(1,395)	(107)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	(1,376)	(414)
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	<u>(6,749,592)</u>	<u>(1,774,440)</u>
	<u>(7,546,710)</u>	<u>(1,851,207)</u>
Neto prihod / (rashod)	<u><u>26,606</u></u>	<u><u>53,070</u></u>

13. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto prihodi / (rashodi) obezvređenja finansijskih sredstava se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2022.	2021.
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	(9,983,264)	(8,154,575)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(1,015,461)	(367,549)
Rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(26,799)	(405,599)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	(6)
Rashodi po osnovu direktnih otpisa plasmana	(4,288)	(3,192)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	8,356,906	5,886,266
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	614,137	383,192
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	1,040,215	2,566,881
Prihod dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	246,406	110,331
Prihodi po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	23
Neto prihod / (rashod)	<u>(772,148)</u>	<u>15,772</u>

U 2022. godini naplaćena otpisana potraživanja iznose 1,040,215 hiljada dinara. Najveći deo iznosa odnosi se na naplatu potraživanja iz vanbilansne evidencije za koja je prethodno izvršen otpis prenosom iz bilansa na vanbilans, od čega se na naplatu kredita fizičkih lica odnosi 300,439 hiljada dinara, a ostatak u iznosu od 739,776 hiljada dinara se u najvećem delu odnosi na naplatu kredita pravnih lica.

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti.

Efekti po osnovu kreditnog rizika dužničkih hartija od vrednosti u iznosu neto prihoda 219,607 hiljada dinara Banka je priznala u okviru kapitala na poziciji gubici po osnovu dužničkih instrumenata (rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 26,799 hiljada dinara i prihodi po istom osnovu u iznosu od 246,406 hiljade dinara). Ove pozicije su izuzete iz strukture tabele promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja za vanbilans.

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKI VREDNOSTI I REZERVISANJIMA ZA VANBILANS

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti za godinu koja se završila 31. decembra 2022:

	Gotovina i sredstva kod Centralne banke (napomena 22)	Plasmani bankama (napomena 25.2)	Plasmani komitentima (napomena 26.2)	Hartije od vrednosti-obveznice lokalne samouprave i korporat, (napomena 24)	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate (napomena 27)	Ostala sredstva (napomena 33)	Vanbilansne obaveze (napomena 37)	Ukupno
Stanje 1. januara 2022. godine	-	20,901	9,128,995	8,242	878,210	1,091,791	208,819	11,336,958
Efekt prijavljivanja NLB banke a.d Beograd	-	699	998,599	-	-	19,755	31,662	1,050,715
Nova ispravka vrednosti	50,447	29,565	9,568,228	54,686	-	280,338	1,015,461	10,998,725
Smanjenje ispravke vrednosti	(19,703)	(33,459)	(7,965,346)	(19,382)	-	(319,016)	(614,137)	(8,971,043)
Kursne razlike	(1)	4	18,349	(41)	-	468	-	18,779
Otpis	-	-	(2,955,199)	-	-	(78,146)	-	(3,033,345)
Ostale promene	-	(147)	78,518*	-	(878,210)	(10,649)	1	(810,487)
Stanje 31. decembra 2022. godine	30,743	17,563	8,872,144	43,505	-	984,541	641,806	10,590,302

* efekat priznavanja prihoda od kamate na obezvređene kredite primenom alternativnog koncepta IRC metoda koji se odnosi na netiranje prihoda od kamata i rashoda ispravki vrednosti

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Banka je u 2022. godini izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti plasmana vrednovanih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze u iznosu od 2,027,682 hiljade dinara.

Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja iznos od 3,033,345 hiljade dinara odnosi se na otpis koji je Banka sproveda u 2022. godini prenosom sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

Prodajom učešća u kapitalu pridruženog društva zatvorena je pripadajuća ispravka vrednosti u iznosu od 878,210 hiljada dinara.

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prikazane su u narednoj tabeli:

	<i>u hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Stanje na početku godine	594,364	299,096
Efekti pripajanja NLB banke a.d. Beograd	27,139	-
Nova ispravka vrednosti	26,799	405,599
Smanjenje ispravke vrednosti	<u>(246,406)</u>	<u>(110,331)</u>
Stanje na kraju godine	<u>401,896</u>	<u>594,364</u>

Sva finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za godinu koja se završila 31. decembra 2022. su sa aspekta nivoa obezvređenja kategorizovana u nivo I.

14. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti-ustupanje potraživanja	86,194	-
Neto dobitak / (gubitak)	<u>86,194</u>	<u>-</u>

15. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNČKE PODUHVA TE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena i zavisna društva	-	563
Gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena i zavisna društva	(42,232)	-
Neto dobitak / (gubitak)	<u>(42,232)</u>	<u>563</u>

Navedeni gubitak se odnosi na prodaju 23,9686% udela u akcijskom kapitalu NLB Banke a.d. Podgorica u novembru 2022. godine.

16. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Ostali prihodi operativnog poslovanja	331,258	192,523
Prihodi od dividendi i učešća	16,976	18,667
Ukupno	<u>348,234</u>	<u>211,190</u>

U okviru ostalih prihoda operativnog poslovanja u iznosu od 331,258 hiljada dinara najznačajniji iznosi odnose se na prihode po osnovu davanja u zakup nepokretnosti u iznosu od 145,260 hiljada dinara, refundacije sudskih troškova i komunalnih troškova u iznosu od 90,179 hiljada dinara, po osnovu kartičnog poslovanja u iznosu 55,524 hiljada dinara i prihoda od naplaćenih troškova službenih mobilnih telefona po ovlašćenju zaposlenih i korišćenja službenog vozila u privatne svrhe u iznosu od 16,285 hiljada dinara.

U periodu januar – decembar 2022. godine Banka je primila dividende po osnovu ostalih učešća i akcija u iznosu od 16,976 hiljada dinara koje čine deo pozicije ostalih prihoda, i to dividende od učešća u vlasništvu VISA Inc. u iznosu od 11,627 hiljada dinara, MasterCard u iznosu od 2,638 hiljada dinara i Dunav osiguranja u iznosu od 2,711 hiljada dinara.

17. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi zarada	3,203,245	2,816,018
Troškovi naknada zarada	573,458	493,316
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	463,222	401,203
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	961,034	825,716
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	17,583	6,621
Rezervisanja za primanja zaposlenih – neto (napomena 37)	(18,271)	(112,669)
Ostali lični rashodi	437,440	530,961
Ukupno	<u>5,637,711</u>	<u>4,961,166</u>

Ostali lični rashodi najvećim delom se odnose na godišnje nagrade zaposlenima.

18. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi amortizacije – nematerijalna ulaganja (napomena 29.2)	329,684	228,884
Troškovi amortizacije – nekretnine i oprema (napomena 30.2)	469,308	311,856
Troškovi amortizacije – lizing sredstava (napomene tačke 30.2 i 30.4)	394,449	372,085
Ukupno	<u>1,193,441</u>	<u>912,825</u>

19. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 37)	548,091	74,459
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	144,245	36,781
Prihodi od prodaje nekretnina stečenih naplatom potraživanja	49,880	127,828
Prihodi od smanjenja obaveza	1,867	1,252
Naplaćene naknade, štete i penali	11,955	-
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	11,232	-
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	327,265	107,537
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	91,695	17,002
Prihodi od promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	97,379	112,014
Ostali prihodi	241,004	110,137
Ukupno	<u>1,524,613</u>	<u>587,010</u>

U okviru ostalih prihoda u 2022. godini, najznačajniju stavku čine prihodi po osnovu kamata iz ranijih godina u ukupnom iznosu od 109,623 hiljade dinara (stanovništvo u iznosu od 7,629 hiljada dinara, preduzetnici u iznosu od 473 hiljada dinara, poljoprivrednici u iznosu od 1,937 hiljada dinara i privreda u iznosu od 99,584 hiljada dinara). Značajnu stavku čini i prihod po osnovu dobijenih sudskih sporova u iznosu od 97,192 hiljade dinara.

20. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2022.	2021.
Troškovi materijala	397,427	314,385
Troškovi proizvodnih usluga	2,014,255	1,729,741
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	3,565,918	2,993,695
Troškovi poreza	167,715	163,960
Troškovi doprinosa	780,061	690,891
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	405,488	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava, nematerijalne imovine i zaliha	31,161	12,377
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	71,285	40,620
Gubici od prodaje investicionih nekretnina	140	-
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	15,223	-
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	18,476	32,634
Rashodi po osnovu prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	3,355	-
Rashodi po osnovu rezervisanja po sudskim sporovima (napomena 37)	855,511	1,492,830
Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade/otpremne po programima (napomena 37)	541,324	1,610,928
Ostali operativni troškovi	20,298	34,154
Ostali rashodi	529,577	498,554
Ukupno	9,417,214	9,614,769

a) Ostali rashodi

U okviru pozicije ostalih rashoda u iznosu od 529,577 hiljada dinara između ostalih evidentirani su rashodi po osnovu plaćenih faktura osiguravajućem društvu za polise životnog osiguranja klijenata vinkuliranih u korist Banke u iznosu od 304,940 hiljada dinara, a čije je plaćanje na svoj teret preuzela Banka. Navedene polise se koriste kao kolateral za odobrene kredite fizičkim licima. Takođe, u ovoj poziciji su prikazani i rashodi po polisama za korisnike setova tekućih računa i putnog osiguranja internacionalnih platnih kartica u iznosu od 22,951 hiljada dinara. Dodatno, na ovoj poziciji evidentirani su i rashodi po izgubljenim sudskim sporovima u iznosu 98,857 hiljada dinara kao i troškovima postupka prinudne naplate u iznosu od 49,038 hiljada dinara.

b) Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove

Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 855,511 hiljada dinara (napomena 37) rezultat su povećanje rashoda za za 6,616 novih predmeta i povećanja rashoda za aktivne predmete iz ranijih godina po osnovu evaluacije i obračuna kamata.

c) Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade - otpremne po programima

Rashodi rezervisanja za troškove naknada po osnovu programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih u iznosu od 541,324 hiljada dinara (napomena 37) se odnose na priznavanje rezervisanja za troškove reorganizacije koje je vršeno na osnovu donetog Programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih Banke.

21. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez

21.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Tekući porez na dobitak	(515,282)	-
Dobitak po osnovu odloženih poreza	130,194	348,040
Gubitak po osnovu odloženih poreza	<u>(189,331)</u>	<u>(165,725)</u>
Ukupno	<u><u>(574,419)</u></u>	<u><u>182,315</u></u>

Obračunata obaveza za porez na dobit za 2022. godinu iznosi 515,282 hiljada dinara. Obaveza za plaćanje poreza na dobit je umanjena za više plaćen porez na dobit u iznosu od 18,911 hiljada dinara.

21.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>			
	<u>2022.</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>2021.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Dobitak/ Gubitak pre oporezivanja		<u>8,945,187</u>		<u>3,463,384</u>
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	15%	1,341,778	15%	519,508
Korekcija po osnovu efekta rashoda	-1.18%	(105,719)	1.73%	60,036
Poreski efekti neto kapitalnih gubitaka / dobitaka	0.06%	(5,141)	-0.17%	(5,875)
Poreski efekat usklađivanja prihoda	-0.84%	(74,970)	-0.73%	(25,337)
Poreski efekti po MSFI 9	-0.39%	(34,851)	-1.01%	(34,851)
Poreski krediti primljeni i iskorišćeni u tekućoj godini	-1.33%	(118,897)	0.86%	29,732
Poreski efekti prihoda od kamata po dužničkim HOV čiji je izdavalac RS, AP Vojvodina ili NBS	<u>-5.44%</u>	<u>(486,918)</u>	<u>-15.68%</u>	<u>(543,213)</u>
Tekući porez na dobit iskazan u Bilansu uspeha	5.76%	515,282	-	-
Korekcija poreskih efekata po osnovu odloženih poreza	<u>0.66%</u>	<u>59,137</u>	<u>-5.26%</u>	<u>(182,315)</u>
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	<u>-6.42%</u>	<u><u>(574,419)</u></u>		<u><u>182,315</u></u>

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
 NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2022. godine

21. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

21.3. Promene na odloženim porezima su prikazane kao što sledi:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Stanje na dan 1. januara	509,242	(147,400)
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	968,495	656,642
Stanje na dan	<u>1,477,737</u>	<u>509,242</u>

21.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

21.4.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

	31. decembar 2022.			<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2021.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava za poreske i knjigovodstvene potrebe	11,254	-	11,254	-	(26,129)	(26,129)
Preneti poreski gubici	-	-	-	29,732	-	29,732
Efekat promene vrednosti dužničkih i vlasničkih HOV	924,883	(390,958)	533,925	127,073	(644,075)	(517,002)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih	46,535	-	46,535	41,361	-	41,361
Obevređenje imovine	360,961	-	360,961	357,279	-	357,279
Primanja zaposlenih po čl. 9 st. 2. ZPDPL obr. a neplaćena u por. periodu	1,164	-	1,164	821	-	821
Obračunate a neplaćene javne dažbine	312	-	312	229	-	229
Prva primena MSFI 9	-	-	-	34,851	-	34,851
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	-	-	-	76,119	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	391,679	-	391,679	390,567	-	390,567
Aktuarski dobici po rezervisanjima za otpremnine	240	(8,965)	(8,725)	240	-	240
Obračunate a neisplaćene otpremnine	140,632	-	140,632	121,174	-	121,174
	<u>1,877,660</u>	<u>(399,923)</u>	<u>1,477,737</u>	<u>1,179,446</u>	<u>(670,204)</u>	<u>509,242</u>

U poreskom periodu 01.01. - 31.12.2021. utvrđen je gubitak u iznosu od 198,215 hiljada dinara i po tom osnovu je formirano odloženo poresko sredstvo u iznosu od 29,732 hiljada dinara. Na dan 31.12.2022. godine odloženo poresko sredstvo je u potpunosti ukinuto, jer je u poreskom bilansu za period 01.01. - 31.12.2022. godine iskazana oporeziva dobit.

21. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

21.4. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

21.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2022. i tokom 2021. godine su prikazana kao što sledi:

U hiljadama dinara

	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspore- đenu dobit	Efekt pripajanja NLB banke a.d Beograd	Stanje 31. decembra
31.12.2022.						
Nekretnine i oprema	(26,129)	76,981	(65,930)	(296)	26,628	11,254
Preneti poreski gubici	29,732	(29,732)	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	(517,002)	-	1,045,761	-	5,166	533,925
Dugoročna rezervisanja za otpremnine						
Zaposlenih	41,361	(5,844)	-	-	11,018	46,535
Aktuarski dobiti	240	-	(8,072)	-	(893)	(8,725)
Obezvredenje imovine	357,279	3,682	-	-	-	360,961
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	821	343	-	-	-	1,164
Neplaćene javne dažbine	229	83	-	-	-	312
Prva primena MSFI 9	34,851	(34,851)	-	-	-	-
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	(76,119)	-	-	-	-
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	390,567	(13,138)	-	-	14,250	391,679
Obračunate a neisplaćene otpremnine	121,174	19,458	-	-	-	140,632
Ukupno	509,242	(59,137)	971,759	(296)	56,169	1,477,737

21. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

21.4. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

21.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2022. i tokom 2021. godine su prikazana kao što sledi: (nastavak)

31.12.2021.	<i>U hiljadama dinara</i>				
	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz nerasporede -nu dobit	Stanje 31. decembra
Nekretnine i oprema	36,037	(65,816)	5,513	(1,863)	(26,129)
Preneti poreski gubici	-	29,732	-	-	29,732
Hartije od vrednosti	(967,105)	-	450,103	-	(517,002)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	58,265	(16,904)	-	-	41,361
Aktuarski dobici	(20,334)	-	20,574	-	240
Obezvredjenje imovine	342,947	14,332	-	-	357,279
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	762	59	-	-	821
Neplaćene javne dažbine	112	117	-	-	229
Prva primena MSFI 9	69,702	(34,851)	-	-	34,851
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	-	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sprove	256,095	134,472	-	-	390,567
Obračunate a neisplaćene otpremnine	-	121,174	-	-	121,174
Ukupno	(147,400)	182,315	476,190	(1,863)	509,242

21.5. Poreski efekti koji se odnose na Ostali ukupan rezultat

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Bruto	Porez	Neto	Bruto	Porez	Neto
Povećanje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (povećanje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(1,716,338)	257,451	(1,458,887)	(2,165,395)	324,809	(1,840,586)
Neto smanjenje po osnovu aktuarskih gubitaka / dobitaka	53,810	(8,072)	45,738	(137,159)	20,574	(116,585)
Promene vrednosti nekretnina	479,546	(65,930)	413,616	-	5,513	5,513
Smanjenje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (smanjenje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(5,255,397)	788,310	(4,467,087)	(835,289)	125,294	(709,995)
Ukupno	(6,438,379)	971,759	(5,466,620)	(3,137,843)	476,190	(2,661,653)

22. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Gotovina i sredstva kod centralne banke uključuje:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>U dinarima</i>		
Gotovina u blagajni	5,607,070	4,653,308
Žiro račun	26,691,531	24,859,789
Ostala dinarska novčana sredstva	99	99
	<u>32,298,700</u>	<u>29,513,196</u>
<i>U stranoj valuti</i>		
Gotovina u blagajni	8,625,903	11,906,740
Devizna obavezna rezerva	40,505,551	39,019,097
Ostala novčana sredstva	79,922	1,616,448
	<u>49,211,376</u>	<u>52,542,285</u>
Ukupno gotovina	<u>81,510,076</u>	<u>82,055,481</u>
Ispravka vrednosti	(30,743)	-
Stanje na dan	<u>81,479,333</u>	<u>82,055,481</u>
<i>Korekcije gotovine za izveštaj o tokovima gotovine</i>		
Devizni računi kod stranih banaka (napomena 25.1.)	6,323,137	17,601,652
Devizna obavezna rezerva	(40,505,551)	(39,019,097)
	<u>(34,182,414)</u>	<u>(21,417,445)</u>
Gotovina iz izveštaja o tokovima gotovine	<u>47,327,662</u>	<u>60,638,036</u>

Promene na računima ispravke vrednosti prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 1. januara	-	-
<i>Ispravka vrednosti u tekućoj godini:</i>		
Povećanje (napomena 13)	50,447	-
Efekt promene kursa (napomena 13)	(1)	-
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(19,703)	-
Stanje na dan	<u>30,743</u>	<u>-</u>

Banka u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računu kod NBS, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

U okviru žiro računa iskazana je dinarska obavezna rezerva, koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod Narodne banke Srbije. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca primenom sledećih stopa:

- na dinarske depozite do 730 dana stopa obračuna je 5%;
- na dinarske depozite preko 730 dana stopa obračuna je 0%;

Dodatno, obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir: obračunate obavezne rezerve u dinarima, 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana, i 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana („Sl. glasnik RS“, br. 76/2018).

22. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Narodna banka Srbije plaća Banci kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po stopi:

- -0,10% godišnje u periodu 01.01. - 17.04.2022. godine;
- -0,25% godišnje u periodu 18.04. - 17.05.2022. godine;
- -0,50% godišnje u periodu 18.05. - 17.06.2022. godine;
- -0,75% godišnje u periodu 18.06. - 31.12.2022. godine.

Deviznu obaveznu rezervu Banka obračunava na osnovu prosečnog stanja deviznih depozita u toku prethodnog kalendarskog meseca. Deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u devizama na poseban račun kod Narodne banke Srbije i ta sredstva može po potrebi povlačiti. Banka je dužna da održava prosečno mesečno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve, s tim što radi ostvarivanja prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve dnevno stanje na računu devizne obavezne rezerve može biti manje ili veće od obračunate devizne obavezne rezerve.

Odlukom o obaveznoj rezervi od („Sl. glasnik RS”, br. 76/2018), devizna obavezna rezerva se obračunava primenom sledećih stopa:

- na devizne depozite oročene do 730 dana stopa je 20%;
- na devizne depozite oročene preko 730 dana stopa je 13%;
- na dinarske depozite indeksirane valutnom klauzulom stopa je 100% bez obzira na ročnost.

Na deviznu obaveznu rezervu Banka ne ostvaruje kamatu.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi Narodne banke Srbije, deo devizne obavezne rezerve izdvaja se u dinarima i to:

- 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana;
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana.

Ostala novčana sredstva u stranoj valuti u iznosu od 79,922 hiljade dinara (31. decembar 2021: 1,616,448 hiljade dinara) odnose se na obračunski račun kod Centralnog registra hartija od vrednosti za trgovinu hartijama od vrednosti.

23. POTRAŽIVANJA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja po osnovu derivata u RSD	49,551	-
Obaveze po osnovu derivata u RSD	(10,509)	-
Neto fer vrednost derivata	39,042	-

24. HARTIJE OD VREDNOSTI

24.1. Hartije od vrednosti se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u dinarima)	473,553	512,823
Ukupno bruto I	473,553	512,823
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	73,586,405	84,730,864
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	40,290,185	63,411,166
Ukupno bruto II	113,876,590	148,142,030
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u dinarima)	910,587	942,144
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u stranoj valuti)	4,446,430	-
Ukupno bruto III	5,357,017	942,144
<i>Ispravka vrednosti</i>	(43,505)	(8,242)
Ukupno neto	119,663,655	149,588,755

24.2. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha je prikazana u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Investicione jedinice OIF novčani fondovi u dinarima	473,553	512,823
Ukupno	473,553	512,823

Investicione jedinice na dan 31. decembar 2022. godine u ukupnom iznosu od 473,553 hiljade dinara odnose se na investicione jedinice KomBank Novčani Fond, Beograd.

24. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

24.3. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U dinarima		
Obveznice Republike Srbije	73,561,751	84,689,682
Obveznice lokalne samouprave (Opština Stara Pazova)	24,654	41,182
Ukupno u dinarima	<u>73,586,405</u>	<u>84,730,864</u>
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	31,343,479	45,794,353
Obveznice stranih banaka (Raiffeisen Bank International)	-	1,760,642
Obveznice stranih država	8,946,706	15,856,171
Ukupno u stranoj valuti	<u>40,290,185</u>	<u>63,411,166</u>
Ukupno	<u><u>113,876,590</u></u>	<u><u>148,142,030</u></u>

Obveznice lokalne samouprave se ne kotiraju na berzi, dok se ostale hartije vrednovane po FV kroz OCI kotiraju na berzi.

24.4. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti je prikazana u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Korporativne obveznice u dinarima	846,000	846,000
Eskont menica u dinarima	64,587	96,144
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	2,184,274	-
Trezorski zapisi stranih država u stranoj valuti	2,262,156	-
Ukupno bruto	<u><u>5,357,017</u></u>	<u><u>942,144</u></u>

24.5. Ispravka vrednosti hartija od vrednosti je prikazana u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	8,242	4,213
Povećanje (napomena 13)	54,686	15,735
Efekti promene kursa (napomena 13)	(41)	1
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(19,382)	(11,707)
Ukupno pojedinačna ispravka vrednosti	<u><u>43,505</u></u>	<u><u>8,242</u></u>

31. decembar 2022. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

25.1. Plasmani bankama i drugim finansijskim organizacijama uključuju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
REPO transakcije	12,000,000	-
Kreditni za obrtna sredstva	219,281	66,839
Investicioni krediti	13,812	
Dati depoziti u dinarima	-	8,150,000
Ostali plasmani	9,927	7,946
Aktivna vremenska razgraničenja	13,918	22,514
Pasivna vremenska razgraničenja	(219)	(202)
Ispravka vrednosti	(1,542)	(1,179)
Ukupno u dinarima	12,255,177	8,245,918
<i>Kreditni dati u stranoj valuti</i>		
Devizni račun kod stranih banaka (napomena 22.)	6,323,137	17,601,652
Overnight krediti	1,583,852	-
Ostali plasmani stranim bankama	1,157,666	1,186,428
Dati depoziti u stranoj valuti	826,622	1,063,616
Aktivna vremenska razgraničenja	185	115
Ostala potraživanja	4,684	2,744
Pokrivena jemstva u stranoj valuti	655,962	1,033,630
Ispravka vrednosti	(16,021)	(19,722)
Ukupno u stranoj valuti	10,536,087	20,868,463
UKUPNO	22,791,264	29,114,381

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 'reverse' repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije u iznosu od 12,000,000 hiljada dinara, ugovorene po godišnjoj kamatnoj stopi od 4.15%. Tokom godine plasmani u blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije, sa dospećem do 7 dana, plasirani su uz godišnju kamatnu stopu od 0.57% do 4.15%.

Kratkoročno oročeni krediti i depoziti kod banaka u dinarima su deponovani na period do jedne godine uz kamatnu stopu u rasponu od 0.54% do 4.2% godišnje. Kratkoročno oročeni plasmani kod banaka u stranoj valuti deponovani su na period do jedne godine uz kamatnu stopu od 0.10% do 2.10% godišnje za EUR, od 0.78% do 4.18% za USD, od 0.17% do 3.15% za GBP, od 0.2% do 0.60% za CHF, od 0.75% do 3.15% za CAD, od 0.22% do 2.15% za AUD.

25.2. Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima bankama i drugim finansijskim organizacijama prikazane su u sledećoj tabeli

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ispravka vrednosti	20,901	4,168
Stanje na dan 1. januara		
<i>Ispravka vrednosti u tekućoj godini:</i>		
Efekte pripajanja NLB banke a.d. Beograd	699	-
Povećanje (napomena 13)	29,565	50,262
Efekte promene kursa (napomena 13)	4	138
Oslobodeno u toku godine (napomena 13)	(33,459)	(33,667)
Ostale promene (napomena 13)	(147)	-
Stanje na dan	17,563	20,901

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

26.1. Plasmani komitentima

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva						
Kreditni po transakcionim računima	353,913	(12,853)	341,060	465,479	(9,563)	455,916
Kreditni za obrtna sredstva	87,298,142	(2,791,854)	84,506,288	51,627,619	(2,924,395)	48,703,224
Investicioni krediti	68,247,171	(1,736,944)	66,510,227	49,808,508	(1,480,258)	48,328,250
Kreditni za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	1,257,102	(112,123)	1,144,979	998,631	(34,218)	964,413
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	16,292	(15,508)	784	4,552	(2,924)	1,628
Ostali krediti i plasmani	15,873,126	(2,040,565)	13,832,561	17,402,398	(3,167,773)	14,234,625
Aktivna vremenska razgraničenja	672,852	(29,177)	643,675	353,319	(23,381)	329,938
Pasivna vremenska razgraničenja	(368,064)	-	(368,064)	(174,430)	-	(174,430)
	<u>173,350,534</u>	<u>(6,739,024)</u>	<u>166,611,510</u>	<u>120,486,076</u>	<u>(7,642,512)</u>	<u>112,843,564</u>
Stanovništvo – fizička lica						
Kreditni po transakcionim računima	2,830,901	(157,127)	2,673,774	2,540,761	(172,988)	2,367,773
Stambeni krediti	71,750,761	(478,266)	71,272,495	52,578,106	(562,682)	52,015,424
Gotovinski krediti	61,655,124	(1,394,252)	60,260,872	40,128,468	(655,992)	39,472,476
Potrošački krediti	251,962	(1,927)	250,035	252,566	(4,804)	247,762
Ostali krediti i plasmani	1,436,413	(71,490)	1,364,923	1,473,636	(66,905)	1,406,731
Aktivna vremenska razgraničenja	1,017,521	(30,058)	987,463	988,007	(23,112)	964,895
Pasivna vremenska razgraničenja	(196,024)	-	(196,024)	(273,683)	-	(273,683)
	<u>138,746,658</u>	<u>(2,133,120)</u>	<u>136,613,538</u>	<u>97,687,861</u>	<u>(1,486,483)</u>	<u>96,201,378</u>
Stanje na dan	<u>312,097,192</u>	<u>(8,872,144)</u>	<u>303,225,048</u>	<u>218,173,937</u>	<u>(9,128,995)</u>	<u>209,044,942</u>

U hiljadama dinara

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.2. Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima komitentima date su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	7,247,009	10,379,168
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	57,539	-
Povećanje (napomena 13)	893,980	1,761,148
Reklasifikovano iz grupne ispravke vrednosti	(190,771)	898,221
Efekti promene kursa (napomena 13)	(4,221)	864
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(805,328)	(1,004,891)
Otpis	(1,268,035)	(4,907,081)
Ostalo (napomena 13)	-	119,580
Ukupno pojedinačna ispravka	5,930,173	7,247,009
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	1,881,986	1,014,950
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	941,060	-
Povećanje (napomena 13)	8,674,248	6,161,609
Reklasifikovano u pojedinačnu ispravku vrednosti	190,771	(898,221)
Efekti promene kursa (napomena 13)	22,570	32,555
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(7,160,018)	(3,832,687)
Otpis (napomena 13)	(1,687,164)	(601,800)
Ostalo (napomena 13)	78,518	5,580
Ukupno grupna ispravka	2,941,971	1,881,986
Stanje na dan	8,872,144	9,128,995

Kreditni stanovništvu

Kratkoročni krediti fizičkim licima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 7.49% do 14.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR od 3% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti fizičkim licima u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 4.00% do 14.95% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti ovim klijentima su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 2.20% do 7.75% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti poljoprivrednicima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 4.50% do 12.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR od 2.60% do 10.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti poljoprivrednicima u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 3.00% do 12.95% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti ovim klijentima su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 2.46% do 9.95% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti preduzetnicima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 2.00% do 11.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR od 1.70% do 8.00% na godišnjem nivou.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kreditni stanovištvu (nastavak)

Dugoročni krediti preduzetnicima u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 2.00% do 11.00% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti ovim klijentima su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 1.70% do 8.00% na godišnjem nivou.

Kreditni pravnim licima

Kratkoročni krediti malim, srednjim i velikim pravnim licima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 1.73% do 12.00% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR 0.90% do 7.08% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti u dinarima odobravani su malim, srednjim i velikim pravnim licima na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 1.85% do 10.59% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti ovim klijentima su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 1.18% do 6.45% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti mikro preduzećima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 2.00% do 11.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR od 1.70% do 8.95% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti mikro preduzećima u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 2.00% do 11.00% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti ovim klijentima su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 1.50% do 8.00% na godišnjem nivou.

Rizici i neizvesnosti

Rukovodstvo Banke je izvršilo rezervisanje za potencijalne kreditne gubitke primenom koncepta očekivanog kreditnog gubitka. Gubici zbog obezvređenja sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom inicijalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha i iskazuju se na poziciji rashoda i obezvređenja finansijskih sredstava po kreditima. Kada događaji nakon datuma bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka zbog obezvređenja, takvo smanjenje se priznaje kao prihod od ukidanja obezvređenja, kroz bilans uspeha.

Kreditni i ostala potraživanja se prikazuju u iznosu umanjenom za grupni i pojedinačni obračun obezvređenja. Pojedinačna i grupna rezervisanja se oduzimaju od knjigovodstvene vrednosti kredita koji su identifikovani kao obezvređeni da bi se njihova vrednost smanjila do njihove nadoknadive vrednosti. U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

27. INVESTICIJE U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
NLB banka a.d., Podgorica	-	2,366,273
Ispravka vrednosti	-	(878,210)
Ukupno	<u>-</u>	<u>1,488,063</u>

U novembru 2022. Banka je izvršila prodaju 23.9686% učešća u akcijskom kapitalu NLB Banke a.d. Podgorica matičnoj banci NLB Ljubljana d.d.

28. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
KomBank INVEST a.d., Beograd	<u>140,000</u>	<u>140,000</u>
Ukupno	<u>140,000</u>	<u>140,000</u>

29. NEMATERIJALNA IMOVINA

29.1 Nematerijalna imovina se sastoji iz

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nematerijalna imovina	<u>474,913</u>	<u>361,707</u>
Nematerijalna imovina u pripremi	<u>141,843</u>	<u>220,394</u>
Ukupno	<u>616,756</u>	<u>582,101</u>

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
 NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2022. godine

29. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

29.2 Promene na nematerijalnoj imovini u toku u 2022. i 2021. godin prikazane su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>		
	Licence i softver	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	2,797,626	15,136	2,812,762
Nabavke u toku godine	-	300,316	300,316
Prenos	95,058	(95,058)	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>2,892,684</u>	<u>220,394</u>	<u>3,113,078</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2,892,684	220,394	3,113,078
Nabavke u toku godine	-	233,772	233,772
Prenos	312,323	(312,323)	-
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	326,791	-	326,791
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>3,531,798</u>	<u>141,843</u>	<u>3,673,641</u>
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	2,302,093	-	2,302,093
Amortizacija (napomena 18)	228,884	-	228,884
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>2,530,977</u>	<u>-</u>	<u>2,530,977</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2,530,977	-	2,530,977
Amortizacija (napomena 18)	329,684	-	329,684
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	196,224	-	196,224
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>3,056,885</u>	<u>-</u>	<u>3,056,885</u>
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>361,707</u>	<u>220,394</u>	<u>582,101</u>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>474,913</u>	<u>141,843</u>	<u>616,756</u>

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

30.1. Nekretnine, postrojenja i oprema se sastoje iz:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Nekretnine	4,103,153	4,661,110
Oprema	1,312,943	421,160
Investicije u toku i ulaganja u tuđa osnovna sredstva	3,531,565	2,788,256
Lizing sredstva	882,284	885,133
Ukupno	<u>9,829,945</u>	<u>8,755,659</u>

Investicije u toku najvećim delom se odnose na kupovinu poslovne zgrade u decembru 2021. godine i njeno renoviranje u ukupnom iznosu od 3,167,026 hiljada dinara.

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.2. Promene na nekretninama i opremi u 2022. i 2021. godini prikazane su u narednoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Nekretnine	Oprema	Ulaganja u tuda osnovna sredstva	Investicije u toku	Sredstva uzeta u lizing	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	6,702,248	3,461,487	473,162	20,062	1,528,616	12,185,575
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	2,977,047	464,365	3,441,412
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	6,754	217,975	1,421	(226,150)	-	-
Prodaja	(39,066)	-	-	-	-	(39,066)
Rashodovanje	-	(96,217)	(8,736)	(10,352)	-	(115,305)
Manjak po popisu	-	(3,522)	-	-	-	(3,522)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(100,249)	(100,249)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>6,669,936</u>	<u>3,579,723</u>	<u>465,847</u>	<u>2,760,607</u>	<u>1,892,732</u>	<u>15,368,845</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	6,669,936	3,579,723	465,847	2,760,607	1,892,732	15,368,845
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	1,759,565	333,437	2,093,002
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	107,427	908,856	36,786	(1,053,069)	-	-
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	31,340	-	-	-	-	31,340
Prenos na investicione nekretnine	(51,410)	-	-	-	-	(51,410)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	1,192,777	-	-	-	-	(1,192,777)
Prodaja	-	(2,767)	-	-	-	(2,767)
Rashodovanje	(2,460)	(491,982)	(17,454)	-	-	(511,896)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(175,399)	(175,399)
Uvećanje nabavne vredn. po osnovu promene vrednosti OS	198,269	-	-	-	-	198,269
Efekti pripajanje NLB banke Beograd	294,844	839,199	298,837	1,551	280,256	1,714,687
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>6,055,169</u>	<u>4,833,029</u>	<u>784,016</u>	<u>3,468,654</u>	<u>2,331,026</u>	<u>17,471,894</u>
Ispravka vrednosti						
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	1,903,295	3,078,645	429,332	-	728,974	6,140,246
Amortizacija (napomena 18)	116,778	177,734	17,344	-	372,085	683,941
Prodaja	(11,247)	(94,452)	-	-	-	(105,699)
Rashodovanje	-	-	(8,478)	-	-	(8,478)
Manjak po popisu	-	(3,364)	-	-	-	(3,364)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(93,460)	(93,460)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>2,008,826</u>	<u>3,158,563</u>	<u>438,198</u>	<u>-</u>	<u>1,007,599</u>	<u>6,613,186</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2,008,826	3,158,563	438,198	-	1,007,599	6,613,186
Amortizacija (napomena 18)	172,229	272,966	24,113	-	394,449	863,757
Prenos na investicione nekretnine	(11,486)	-	-	-	-	(11,486)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(335,969)	-	-	-	-	(335,969)
Prodaja	-	(2,767)	-	-	-	(2,767)
Rashodovanje	(294)	(466,413)	(15,527)	-	-	(482,234)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(73,114)	(73,114)
Uvećanje ispravke vredn. po osnovu promene vrednosti OS	112,843	-	-	-	-	112,843
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	5,867	557,737	274,321	-	119,808	957,733
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>1,952,016</u>	<u>3,520,086</u>	<u>721,105</u>	<u>-</u>	<u>1,448,742</u>	<u>7,641,949</u>
Sadašnja vrednost						
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	<u>4,661,110</u>	<u>421,160</u>	<u>27,649</u>	<u>2,760,607</u>	<u>885,133</u>	<u>8,755,659</u>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>4,103,153</u>	<u>1,312,943</u>	<u>62,911</u>	<u>3,468,654</u>	<u>882,284</u>	<u>9,829,945</u>

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
 NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2022. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.3. Sredstva uzeta u lizing obuhvataju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Poslovni prostor	853,527	839,886
Automobili	1,207	2,141
Ostala oprema	27,550	43,106
Ukupno	<u>882,284</u>	<u>885,133</u>

30.4. Promene na sredstvima uzetim na lizing u 2022. i 2021. godini prikazane su u tabeli koja sledi:

	<i>U hiljadama dinara</i>			
	Poslovni prostor	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	1,504,019	3,084	21,513	1,528,616
Novi lizing ugovori	412,868	2,762	48,735	464,365
Prestanak priznavanja	(84,746)	-	(15,503)	(100,249)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	<u>1,832,141</u>	<u>5,846</u>	<u>54,745</u>	<u>1,892,732</u>
				-
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	1,832,141	5,846	54,745	1,892,732
Novi lizing ugovori	173,630	981	5,519	180,130
Prestanak priznavanja	(20,323)	(1,770)	-	(22,093)
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	271,086	9,170	-	280,256
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>2,256,534</u>	<u>14,227</u>	<u>60,264</u>	<u>2,331,025</u>
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	711,381	2,068	15,525	728,974
Amortizacija (napomena 18.)	359,757	1,637	10,691	372,085
Prestanak priznavanja	(78,883)	-	(14,577)	(93,460)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	<u>992,255</u>	<u>3,705</u>	<u>11,639</u>	<u>1,007,599</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	992,255	3,705	11,639	1,007,599
Amortizacija (napomena 18.)	367,712	5,662	21,075	394,449
Prestanak priznavanja	(72,515)	(600)	-	(73,115)
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	115,555	4,253	-	119,808
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>1,403,007</u>	<u>13,020</u>	<u>32,714</u>	<u>1,448,741</u>
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	<u>839,886</u>	<u>2,141</u>	<u>43,106</u>	<u>885,133</u>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>853,527</u>	<u>1,207</u>	<u>27,550</u>	<u>882,284</u>

Banka nema građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka za 6 građevinskih objekata sadašnje vrednosti 98,161 hiljada dinara i 2 nekretnine stečene pripajanjem NLB banke a.d. Beograd čija sadašnja vrednosti iznosi 79,675 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke. Okončanje ovog procesa zavisi od postupanja nadležnih državnih organa.

31. INVESTICIONE NEKRETNINE

31.1. Promene na investicionim nekretninama u 2022. i u 2021. godini prikazane su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>
	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	2,393,183
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	150,431
Pozitivni efekti promene vrednosti	107,537
Negativni efekti promene vrednosti	<u>(40,620)</u>
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	<u>2,610,531</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2,610,531
Prenos sa osnovnih sredstava	39,924
Prodaja	-
	(834,142)
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	255,980
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	<u>136,331</u>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	<u>2,208,624</u>

Na dan 31. decembar 2022. godine, Banka ima iskazane investicione nekretnine sadašnje vrednosti u iznosu od 2,208,624 hiljada dinara, koje čine objekti dati u zakup.

Na osnovu odluke Rukovodstva Banke, izvršena je reklasifikacija sedam nepokretnosti, izdate u dugoročni zakup, sa pozicije nekretnina za obavljanje delatnosti na investicione nekretnine, knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 39,924 hiljada dinara.

U toku 2022. godine Banka je prodala 7 investicionih nekretnina knjigovodstvene vrednosti 834,142 hiljada dinara.

Banka je u skladu sa Računovodstvenim politikama izvršila procenu svih investicionih nekretnina čiji je ukupan neto efekat bio 255,980 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka za 2 investicione nekretnine sadašnje vrednosti 54,787 hiljada dinara i 10 investicionih nekretnina stečenih pripajanjem NLB banke a.d. Beograd sadašnje vrednosti 156,655 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke.

31. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

31.2. Operativni lizing

Banka izdaje u zakup svoje investicione nekretnine. Zakupi su klasifikovani kao operativni jer se ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezane sa vlasništvom na imovinom.

Investicione nekretnine se iznajmljuje zakupcima prema ugovoru o operativnom zakupu sa mesečnim zakupninama. Banka nema promenljive rente u zavisnosti od indeksa ili stope. Investicione nekretnine se obično daju u zakup na period od 1 do 10 godina.

Neki ugovori su na neodređeno vreme.

Na dan 31. decembar 2022. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina je negativan i iznosi 41,240 hiljadama dinara.

Naziv objekta	U hiljadama dinara		
	Ukupni troškovi	Ostvareni prihodi od zakupa	Neto rezultat
Beograd, Trg politike 1	(30,993)	35,944	4,951
Beograd, Omladinskih brigada 19	(24,192)	8,915	(15,277)
Niš, TPC Kalča	(507)	1,944	1,437
Niš, Vrtište nova d-zgrada	(5,348)	-	(5,348)
Šabac, Majur, Obilazni put bb	(7,726)	-	(7,726)
Negotin, Save Dragojevića 20-22	(289)	-	(289)
Lovćenac, Maršala Tita bb	(1,605)	7,048	5,443
Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 88	(264)	466	202
Kotor, Palata beskuća, poslovni prostor, zgr. br 1	(267)	7,595	7,328
Subotica, Magn.polja 17	(1,355)	2,580	1,225
Čačak, S.polje, Kr.put bb	(1,130)	1,556	426
Niš, Čajnička bb	(1,440)	1,809	369
Valjevo, Vojvode Mišića 170	(45)	159	114
Ražanj, Trg Svetog Save 23/3	(57)	520	463
Kragujevac, Vojislava Kalanovića bb	(363)	613	250
Novi Sad, Antona Urbana 44a	(274)	258	(16)
Kragujevac, Šumarice Despota Uglješe 12	(18)	188	170
Beograd, Dolovska 7	(30)	193	163
Bački Gračac, JNA 55, poslovni prostor	(24)	53	29
Niš, TPC Kalča lokal 72	(79)	269	190
Niš, TPC Kalča lokal 73	(91)	311	220
Novi Sad, Ribarsko ostrvo, poslovno edukativni centar	(1,163)	3,492	2,329
Srpski Miletić, Stojana Ljubića 44 Svetog Save 13	(345)	225	(120)
Subotica, Edvina Zdovca 59	(59)	79	20
Bačka Palanka, Kralja Petra i13 -poslovni prostor	(71)	26	(45)
Beograd, Vojislava Ilića 30	(274)	-	(274)
Beograd, Ratka Mitrovića 164 poslovni prostor	(176)	65	(111)
Šid, Svetog Save 8, poslovni prostor	(168)	62	(106)
Bač, Školska bb, poslovni prostor	(20,770)	-	(20,770)
Šajkaš, Nikole Tesle 9, poslovni prostor	(16,487)	-	(16,487)
Ukupno	(115,610)	74,370	(41,240)

31. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

31.2. Operativni lizing (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu dospeća potraživanja po osnovu zakupa - nediskontovane zakupnine koje će Banka primati nakon datuma izveštavanja

	31. decembar 2022.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2021.
Dospeće:		
- do jedne godine	57,575	77,868
- do 2 godine	19,191	2,271
- do 3 godine	9,596	2,271
- do 4 godine	4,512	2,271
- do 5 godina	4,512	2,271
- preko 5 godina	-	2,271
Ukupno	95,386	89,223

32. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE
 OBUSTAVLJA

	31. decembar 2022.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2021.
Stanje na dan 1. januara	101,614	130,426
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	76,472	17,002
Prodaja	-	(45,814)
Reklasifikacija sa osnovnih sredstava	856,670	-
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	240,449	-
Ukupno	1,275,205	101,614

32. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE
OBUSTAVLJA (nastavak)

Stalna sredstva namenjena prodaji:

<u>Naziv objekta</u>	<u>Knjigovodstvena vrednost u hiljadama dinara</u>
Jasika, poslovni prostor	971
Kotor, poslovni prostor 1 i 2	83,473
Vrbas, Maršala Tita 49	6,475
Trg Jakaba i Komora 20, poslovni prostor	4,338
Novi Sad, Trg mladenaca 1-3, poslovna zgrada br.1	133,657
Pivnice, Vojvođanska 54, poslovni prostor	484
Novi Sad, Trg mladenaca 1-3, poslovna zgrada, aneks	33,490
Novi Sad, Trg mladenaca 1-3, poslovna zgrada, aneks	42,669
Novi Sad, Trg mladenaca 1-3, poslovna zgrada br.2	112,978
Mali Zvornik, Kralja Petra i37	4,832
Beograd, 27.marta 7-13	19,340
Kučevo, Svetog Save 87	4,648
Beograd, Makedonska 32	29,095
Smederevo, Karađorđeva 30	8,379
Smederevo, Karađorđeva 37	25,267
Kruševac, Proleterske brigade bb	1,698
Prnjavor, dr.Arčibalda Rajsa 10 (29.novembra)	2,650
Jagodina, Knjeginje Milice br.2, poslovni prostor	14,379
Kikinda, Trg srpskih dobrovoljaca 2 , poslovni prostor	9,249
Zrenjanin, Kralja Aleksandra 33-35, poslovni prostor	44,870
Vrbas, Palih boraca 11, poslovni prostor	16,535
Bačka palanka, Kralja Petra i 13, poslovni prostor -prizemlje	14,008
Čortanovci, bungalovi	1,096
Ruma, Orlovićeva 4, poslovni prostor	9,280
Budva, naselje Potkošljun, stan/garaža	7,689
Beograd, Kralja Petra 19	643,655
Ukupno	<u><u>1,275,205</u></u>

Rukovodstvo Banke i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u proteklih godinu dana.

Na osnovu odluke Rukovodstva Banke, izvršena je reklasifikacija sedamnaest nepokretnosti sa pozicije nekretnina za obavljanje delatnosti na stalna sredstva namenjena prodaji, knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 856,671 hiljada dinara.

U skladu sa MRS, MSFI i Računovodstvenim politikama Banke, u decembru mesecu izvršena je reproccena ovih nepokretnosti koja je rezultirala neto prihodom od promene vrednosti u iznosu od 76,472 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka za 1 nekretninu namenjenu prodaji sadašnje vrednosti 4,648 hiljada dinara i 6 nekretnina namenjenih prodaji, koje je stekla pripajanjem NLB banke a.d. Beograd, sadašnje vrednosti 327,616 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke.

31. decembar 2022. godine

33. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	89,747	113,006
Ostala sredstva - zalihe	118,195	98,303
Sredstva stečena naplatom potraživanja	810,854	938,429
Dati avansi	163,211	112,101
Ostale investicije - učešća u kapitalu	2,675,652	2,663,302
Potraživanja od zaposlenih	5,681	2,253
Potraživanja po osnovu zakupnina	375,959	371,984
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa	28	1,385
Potraživanja u obračunu	299,820	296,497
Potraživanja iz operativnog poslovanja	1,693,483	1,496,226
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	200,817	200,766
Ostala potraživanja	439,816	573,968
Razgraničeni ostali troškovi	161,049	162,428
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	16,280	-
	<u>7,050,592</u>	<u>7,030,648</u>
<i>Obezvredjenje učešća u kapitalu</i>	(446,350)	(446,350)
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(984,541)	(1,091,791)
Ispravka vrednosti zaliha	(61,960)	(61,782)
	<u>(1,492,851)</u>	<u>(1,599,923)</u>
Ukupno	<u><u>5,557,741</u></u>	<u><u>5,430,725</u></u>

33. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računu ispravke vrednosti po ostalim sredstvima i aktivnim vremenskim razgraničenjima tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	174,594	248,549
Povećanje (napomena 13)	98,639	1
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(38)	(72,430)
Otpis	-	(1,526)
Ukupno pojedinačna ispravka	<u>273,195</u>	<u>174,594</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	917,197	1,977,071
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	19,755	
Povećanje (napomena 13)	181,699	165,820
Efekti promene kursa (napomena 13)	468	1,767
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(318,978)	(150,280)
Otpis (napomena 13)	(78,146)	(14,796)
Ostalo (napomena 13)	(10,649)	(1,062,385)
Ukupno grupna ispravka	<u>711,346</u>	<u>917,197</u>
Stanje na dan – predmet kreditnog rizika	<u>984,541</u>	<u>1,091,791</u>
Ispravka vrednosti inventara (nije predmet kreditnog rizika)	<u>61,960</u>	<u>61,782</u>
Stanje na dan (bez pozicije obezvređenja učešća u kapitalu)	<u>1,046,501</u>	<u>1,153,573</u>
Obezvređenje učešća u kapitalu	<u>446,350</u>	<u>446,350</u>
Ukupno ispravke vrednosti ostalih sredstava	<u>1,492,851</u>	<u>1,599,923</u>

33. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

a) Učešća u kapitalu

U okviru pozicije ostalih sredstava priznati su udeli u kapitalu pravnih lica prema tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	80,270	80,270
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	398,721	431,327
Učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu	2,196,661	2,151,705
	<u>2.675.652</u>	<u>2,663,302</u>
<i>Računi obezvređenja za udele koji su obezvređeni</i>		
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	(80,270)	(80,270)
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	(366,080)	(366,080)
	<u>(446,350)</u>	<u>(446,350)</u>

Pregled učešća u kapitalu po pravnim licima:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
BEOGRADSKA BERZA A.D. BEOGRAD	2,246	2,246
DUNAV OSIGURANJE A.D.O.	28,015	60,276
EUROAXIS BANK, MOSCOW	78,386	78,386
IMK 14. OKTOBAR AD KRUŠEVAC u stečaju	324,874	324,874
POLITIKA AD BEOGRAD	1,899	2,245
PPD DOBRIČEVO DOO ĆUPRIJA	2,563	2,563
RTV POLITIKA DOO BEOGRAD - U STEČAJU	37,634	37,634
SANU	800	800
TRŽIŠTE NOVCA AD BEOGRAD	480	480
UNION BANKA AD - U STEČAJU	1,874	1,874
UNIVERZAL BANKA - U STEČAJU	9	9
ZASTAVA PROMET UB DOO	210	210
MASTER CARD INTERNATIONAL	461,934	450,354
SWIFT SCRL	22,192	15,996
VISA INC.	1,712,536	1,685,355
<i>Iznos obezvređenja</i>	<u>(446,350)</u>	<u>(446,350)</u>
Ukupno	<u>2,229,302</u>	<u>2,216,952</u>

b) Potraživanja iz operativnog poslovanja

Potraživanja iz operativnog poslovanja u najvećem iznosu se odnose na prolazne i privremne račune vezane za kartičarsko poslovanje u iznosu od 967,622 hiljade dinara.

33. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

c) Sredstva stečena naplatom potraživanja

Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja evidentirane su u iznosu od 810,854 hiljada dinara i uz proknjiženu ispravku vrednosti u iznosu od 1,940 hiljada dinara čine sadašnju vrednost u iznosu od 808,914 hiljada dinara.

2022.	U hiljadama dinara			
	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	Akumulirana promena
Nepokretnosti	1,108,134	789,565	77,574	(318,569)
Pokretna imovina	92,134	19,349	1,330	(72,785)
Hartije od vrednosti	1,940	1,940	-	-
Ukupno	1,202,208	810,854	78,904	(391,354)

2021.	U hiljadama dinara			
	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	Akumulirana promena
Nepokretnosti	1,559,137	914,705	81,659	(644,432)
Pokretna imovina	118,671	21,784	-	(96,887)
Hartije od vrednosti	1,940	1,940	-	-
Ukupno	1,679,748	938,429	81,659	(741,319)

Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja	1,940	1,940
Ispravka vrednosti	(1,940)	(1,940)
Neto iznos	-	-

U toku 2022. godine, Banka je izvršila ponovnu procenu vrednosti nekretnina stečenih naplatom potraživanja koja je rezultirala neto prihodom od promene vrednosti u iznosu od 77,573 hiljade dinara.

Rukovodstvo Banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka za 2 nekretnine stečene naplatom potraživanja sadašnje vrednosti 15,304 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačnim upisima prava svojine u korist Banke.

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti po viđenju	2,915,593	1,764,847
Oročeni depoziti i namenski depoziti	10,405,650	259,542
Overnight depoziti	2,587,967	109,000
Primljeni krediti	1,042,866	-
Aktivna vremenska razgraničenja	(4,635)	-
Ostalo	48,825	1,580
Stanje na dan	<u>16,996,266</u>	<u>2,134,969</u>

U periodu januar - decembar 2022. godine, depoziti u dinarima deponovani su po stopi od 0.54% do 4.2%. Kamatne stope na kredite po repo transakcijama sa Narodnom bankom Srbije iznosile su 1% do 1.5%. Kamatne stope na uzete depozite u stranoj valuti iznosile su -0.8% do 2.1% za EUR i 0.32% - 2.3% za USD.

35. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Obaveze prema komitentima se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva		
Depoziti po viđenju	105,435,235	87,826,768
Ostali i overnight depoziti	10,824,571	9,347,332
Primljeni krediti	305,758	615,954
Namenski depoziti	2,948,787	2,769,430
Depoziti po osnovu datih kredita	1,099,674	368,651
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	778,408	487,686
Stanovništvo – fizička lica		
Depoziti po viđenju	60,301,890	56,766,007
Štedni depoziti	236,009,721	233,332,560
Namenski depoziti	8,114,656	7,911,007
Depoziti po osnovu datih kredita	3,272,674	2,526,247
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1,162,583	1,136,322
Ostali depoziti	206,301	198,454
Stanje na dan	<u>430,460,258</u>	<u>403,286,418</u>

35. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Depoziti privrednih društava

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja transakcionih depozita malih, srednjih i velikih pravnih lica. U periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine Banka je plaćala kamatu na transakcione depozite ovih pravnih lica u rasponu od 0% do 4,5% pa. U prvom delu godine nije bilo plaćanja kamate, dok je rast referentnih kamatnih stopa uslovio plaćanje transakcionih depozita određenim za Banku značajnim klijentima.

Depoziti po viđenju nerezidenata u stranoj valuti su nekamatonosni.

U toku 2022 godine kratkoročni depoziti malih, srednjih i velikih pravnih lica u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.20% do kamatne stope u visini 6.85% krajem godine, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu od 0% za namenske do 5% za oročene depozite ovih pravnih lica.

U 2022. godini kratkoročni depoziti malih, srednjih i velikih pravnih lica u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.00% do kamatne stope 3,50% za EUR. Dugoročni depoziti ovih pravnih lica deponovani su po stopama u rasponu od 0% do 2,5% za valutu EUR, odnosno 0,15% do 1% za USD. U ostalim valutama nije bilo oročavanja.

Depoziti preduzetnika i mikro privrednih subjekata

U 2022. godini Banka nije plaćala kamatu na transakcione, depozite po viđenju i namenske depozite preduzetnika i mikro privrednih subjekata.

U 2022. godini kratkoročni depoziti preduzetnika u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.15% do 5.55%, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu od 1.00%.

U 2022. godini kratkoročni depoziti preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.05% do 0.10% za EUR, odnosno za valutu USD od 0.10% do 0.15%. U 2022. godini dugoročni depoziti preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.10% za EUR, odnosno za valutu USD 0.15%.

U 2022. godini kratkoročni depoziti mikro privrednih subjekata u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.15% do 5.50%, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1.00% do 5.00%.

U 2022. godini kratkoročni depoziti mikro privrednih subjekata u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.05% do 3.30% za EUR, odnosno za valutu USD od 0.10% do 0.15%. U 2022. godini dugoročni depoziti mikro privrednih subjekata u devizama su deponovani uz kamatnu stopu od 0.10% za EUR, odnosno za valutu USD 0.15%.

Depoziti stanovništva

Dinarski i devizni *a vista* štedni ulogi stanovništva u 2022. godini su bili nekamatonosni.

Kratkoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 1.00% do 5.10% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti u rasponu od 0.05% do 3.50% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.05% do 3.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 2.00% do 6.10% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti u rasponu od 0.15% do 4.10% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.15% do 3.60% na godišnjem nivou.

35. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Primljeni krediti

U okviru obaveza po osnovu kredita priznate su ukupne obaveze po ino-kreditnim linijama prema stranim pravnim licima koje se za potrebe bilansa stanja definišu kao komitenti.

Struktura primljenih kredita koji su iskazani na poziciji obaveza prema komitentima je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugoročni krediti		
Vlada Republike Italije	-	2,744
Evropska investiciona banka (EIB)	305,758	613,210
Stanje na dan	<u>305,758</u>	<u>615,954</u>

Dospeće prezentovanih kredita je u periodu od 2025. do 2030. godine.

Po kreditnim linijama (tripartitnim) Banka sa kreditorima nema ugovorene obaveze vezano za finansijske pokazatelje (praćenje / izveštavanje).

35.1. Struktura i kretanje obaveza po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima prikazano je u nastavku

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Početno stanje 1. januar		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 34)	2,134,969	4,989,315
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (nap.35)	403,286,418	372,699,401
Ukupno početno stanje 1. januar	<u>405,421,387</u>	<u>377,688,716</u>
Neto prilivi/(odlivi) – depoziti	(23,489,046)	27,239,107
Neto prilivi/(odlivi) - krediti	1,448,220	(1,259,627)
Neto prilivi/(odlivi) - kamate	(901,494)	(911,886)
Neto prilivi/ (odlivi)- naknade	(1,602)	(2,753)
Kursne razlike	341,044	1,727,979
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	63,753,807	-
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije	884,208	939,851
Stanje na dan	<u>447,456,524</u>	<u>405,421,387</u>

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 34)	16,996,266	2,134,969
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (napomena 35)	<u>430,460,258</u>	<u>403,286,418</u>
Ukupno banke i komitenti	<u>447,456,524</u>	<u>405,421,387</u>

36. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Subordinirani kredit	1,759,836	-
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i razgraničeni rashodi	<u>10,889</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u><u>1,770,725</u></u>	<u><u>-</u></u>

Obaveza po subordiniranom kreditu je preuzeta u postupku statusne promene pripajanja NLB banke a.d. Beograd. NLB banka Beograd je u 2019. godini primila subordinirani kredit u iznosu od EUR 15.000.000 od matične banke. Dospeće primljenog kredita je 2029. godine. Primljeni kredit ispunjava sve uslove za uključnje u dopunski kapital Banke (Tier 2) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Sl. glasnik RS“ br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021).

Kretanja subordiniranih obaveza su prikazana u tabeli ispod:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Stanje na 31.12.2021.	-	-
Efekti pripajanja NLB banke a.d. Beograd	1,794,157	-
Povećanje (obračun kamate)	54,781	-
Smanjenje (otplata kamate)	(73,224)	-
Kursne razlike	(5,367)	-
Amortizacija razgraničene naknade po EKS	378	-
Stanje na 31.12.2022.	<u><u>1,770,725</u></u>	<u><u>-</u></u>

37. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	641,806	208,819
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 41.4)	2,611,190	2,603,783
Rezervisanja za primanja zaposlenih MRS 19	861,726	613,425
Ostala rezervisanja (napomena 19)	<u>937,549</u>	<u>807,826</u>
Stanje na dan	<u><u>5,052,271</u></u>	<u><u>4,233,853</u></u>

31. decembar 2022. godine

37. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računu rezervisanja su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31. decembar 2022.					31. decembar 2021.				
	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 19 i 20)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 20)	Ukupno	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 19 i 20)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 20)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	208,819	2,603,783	613,425	807,826	4,233,853	224,463	1,707,301	597,504	-	2,529,268
Povećanje	1,015,461	855,511	96,537	541,324	2,508,833	367,549	1,492,830	-	1,610,928	3,471,307
Rezervisanje na teret aktuarskih dobitaka u kapitalu	-	-	(53,810)	-	(53,810)	-	-	137,159	-	137,159
Korišćenje	-	(510,265)	(256,325)	(411,601)	(1,178,191)	-	(521,889)	(18,170)	(803,102)	(1,343,161)
Ukidanje rezervisanja	(614,137)	(548,091)	(114,808)	-	(1,277,036)	(383,192)	(74,459)	(112,669)	-	(570,320)
Rashodi kamata	-	-	-	-	-	-	-	9,601	-	9,601
Ostalo	1	-	442,606	-	442,607	(1)	-	-	-	(1)
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	31,662	210,252	134,101	-	376,015	-	-	-	-	-
Stanje na dan	641,806	2,611,190	861,726	937,549	5,052,271	208,819	2,603,783	613,425	807,826	4,233,853

37. REZERVISANJA (nastavak)

a) Rezervisanja za sudske sporove

Priznavanje rezervisanja je vršeno na osnovu procene budućih odliva u visini tužbenih zahteva uključujući kamatu i troškove.

Ukupan iznos rezervisanja za 21,557 sudskih sporova na dan 31.12.2022. godine iznosi 2,611,190 hiljada dinara.

U odnosu na 31.12.2021. došlo je do promene u ukupnom nivou rezervisanja u neto iznosu 7,407 hiljada dinara. Od toga, promena koja se odnosi na neto rashod rezervisanja po sudskim obavezama iznosi 307,420 hiljada dinara priznatih u okviru pozicija bilansa uspeha, dok se smanjenje rezervisanja u iznosu 510,265 hiljada dinara odnosi na korišćenje rezervisanja za isplate po donetim sudskim presudama, kao i povećanje rezervisanja za sudske sporove po osnovu pripajanja NLB banke a.d Beograd u iznosu od 210,252 hiljade dinara.

Najveći broj sporova se odnosi na zahteve za plaćanje naknade za obradu kredita, NKOSK i utvrđenje Na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog kasacionog suda održanoj 16.09.2021.godine dopunjen je Pravni stav o dozvoljenosti ugovaranja troškova kredita (usvojen 22.05.2018. godine) odredbom da Banka nije dužna da posebno dokazuje strukturu i visinu troškova koji su obuhvaćeni zbirnim iznosom troškova kredita, navedenim u ponudi koju je korisnik kredita prihvatio zaključenjem ugovora o kreditu.

Na istoj sednici od 16.09.2021. godine zauzet je i stav o dozvoljenosti ugovaranja premije osiguranja, kao obaveze korisnika kredita kod NKOSK tako što je rečeno da je pravno valjana odredba ugovora o kreditu kojom se korisnik kredita obavezuje da plati banci premiju osiguranja kod NKOSK, pod uslovom da je ta obaveza jasno predočena korisniku kredita u predugovornoj fazi iskazivanjem ove vrste troškova kredita i njegovog procentualnog i nominalnog iznosa u ponudi. Banka nije dužna da korisnika kredita upozna sa strukturom i načinom obračuna premije osiguranja kredita.

U prikazanim finansijskim izveštajima, procena rezervisanja za sudske sporove po osnovu tužbenih zahteva podignutih protiv Banke i predatih sudu do 20.09.2021. koji se odnose na naknade koje je Banka naplatila korisnicima kredita urađena je bez uzimanja u obzir stava Vrhovnog kasacionog suda od 16. septembra 2021. godine usled opredeljenja Banke da sačeka ujednačavanje sudske prakse na bazi stava Vrhovnog kasacionog suda.

a) Rezervisanja za primanja zaposlenih

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirane su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza senzitivnosti aktuarskih pretpostavki na sadašnju vrednost obaveza za otpremnine.

Individualna analiza se radi tako što se jedna pretpostavka menja za +/- 0,5 procentnih poena, dok sve ostale pretpostavke ostaju iste i prikazana je u narednoj tabeli:

u dinarima

Aktuarske pretpostavke	Promena pretpostavki u procentnim poenima	Promena sadašnje vrednosti rezervisanja za zaposlene	
		31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Diskontna stopa	+0.5	-19,240,187	-22,890,938
	-0.5	20,854,439	24,898,708
Rast naknada / plata	+0.5	21,014,980	21,066,089
	-0.5	-19,656,074	-19,507,558
Fluktuacija	+0.5	-20,887,066	-24,088,148
	-0.5	10,385,400	12,569,118

Broj radnika za koje je rađen aktuarski obračun je 2,587. Korišćena je diskontna stopa od 7.35%.

37. REZERVISANJA (nastavak)

a. Rezervisanja za primanja zaposlenih (nastavak)

Rast plata je prikazan u tabeli ispod:

Godina	Povećanje nominalnih prosečnih mesečnih zarada u Banci (u %)	Povećanja nominalnih mesečnih zarada zaposlenih (u %)
2022	12.5	11.5
2023	9.3	8.3
2024	5.2	4.2
2025	4.5	3.5
2026	4.2	3.2
2027-	4	3

Prosečno ponderisano trajanje obaveza za naknade za odlazak u penziju je 15.5 godina.

Pregled aktuarskih dobitaka i gubitaka u poslovnom periodu prema uzroku	Naknade za odlazak u penziju
Aktuarski dobitci i gubici zbog promene finansijskih pretpostavki	(106,751,777.77)
Aktuarski dobitci i gubici zbog promene demografskih pretpostavki	-
Aktuarski dobitci i gubici zbog iskustva	52,941,647.62
Ukupno	(53,810,130.15)

U okviru tačke Ostalo iznos od 442,606 hiljada dinara se odnosi na bonus za 2021. godinu koji je nakon usvajanja finansijskih izveštaja od strane Skupštine Banke preknjižen na rezervisanja.

b. Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se odnose na priznavanje rezervisanja za troškove reorganizacije koje je vršeno na osnovu donetog Programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih Banke, procenjenog očekivanog broja zaposlenih koji bi bili zainteresovani za dobrovoljni odlazak iz Banke, kao i procenjenog okvirnog trošaka, u cilju smanjenja broja zaposlenih na neodređeno vreme i optimizacije poslovanje Banke.

U 2022. godini formirano je rezervisanje u iznosu od 541,324 hiljada dinara, dok je po Programu dobrovoljnog odlaska zaposlenih od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine isplaćeno ukupno 411,606 hiljada dinara.

38. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze uključuju:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema dobavljačima	368,898	240,655
Obaveze prema zaposlenima (zarade, porezi, doprinosi i ostale obaveze prema zaposlenima)	52,289	67,368
Primljeni avansi	34,614	27,356
Obaveze po osnovu lizinga	917,557	910,609
Razgraničeni prihodi od kamata i naknada i ostali prihodi	353,495	238,274
Ukalkulisane obaveze i ostala razgraničenja	1,276,116	1,385,642
Obaveze u obračunu	1,512,778	770,418
Obaveze iz dobitka	166,804	177,656
Obaveze za poreze i doprinose	39,191	13,638
Ostale obaveze	1,005,294	310,827
Stanje na dan	<u>5,727,036</u>	<u>4,142,443</u>

Obaveze u obračunu u ukupnom iznosu od 1,512,778 hiljada dinara najvećim delom se odnose na obaveze po osnovu prinudnog otkupa akcija NLB Komercijalne banke pravnim licima u iznosu od 291,304 hiljada dinara, obaveze u obračunu za likvidirane devizne račune domaćih pravnih lica u iznosu od 173,425 hiljadu dinara, obaveze za neisplaćene dividende prema pravnim licima u iznosu od 88,368 hiljada dinara, obaveze po osnovu ugašenih računa klijenata u dinarima u iznosu 214,011 hiljada dinara, obaveze u obračunu po osnovu likvidiranih partija deviznih računa stranih pravnih lica u iznosu od 59,880 hiljada dinara i obaveze u obračunu po ostalim osnovama u dinarima iznosu od 83,160 hiljada dinara.

Ostale obaveze u iznosu od 1,005,294 hiljade dinara najvećim delom se odnose na kartičarsko poslovanje u iznosu od 908,631 hiljada dinara.

38.1. Obaveze iz dobitka u ukupnom iznosu od 166,804 hiljada dinara sastoje se iz:

- obaveza po osnovu dividendi na prioritetne akcije u iznosu od 4,251 hiljadu dinara,
- obaveze iz dobitka za zaposlene u iznosu od 162,554 hiljada dinara

Preostali iznos obaveza po osnovu dividendi u iznosu od 4,251 hiljadu dinara odnosi se na obaveze iz perioda pre 2014. godine i obaveze prema akcionarima koji nisu dostavili instrukciju za uplatu dividendi.

38. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

38.2. Obaveze po osnovu lizinga

Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2022.		U hiljadama dinara 31. decembar 2021.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeće:				
- do jedne godine	339,757	357,983	340,163	353,375
- do 2 godine	229,957	242,485	230,204	238,828
- do 3 godine	182,418	190,220	158,435	163,786
- do 4 godine	110,966	114,868	115,005	117,987
- do 5 godine	28,810	30,520	44,745	46,130
- preko 5 godina	25,648	29,811	22,058	25,931
Ukupno	<u>917,557</u>	<u>965,887</u>	<u>910,610</u>	<u>946,037</u>

Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga u 2022. godini i u 2021. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2022.	U hiljadama dinara 31. decembar 2021.
Fiksna plaćanja	400,946	373,915
Varijabilna plaćanja	8,375	8,580
Ukupno	<u>409,321</u>	<u>382,495</u>

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa. Od ukupnih odliva u iznosu od 409,321 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 389,537 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 19,784 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa u 2022. i u 2021. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2022.	U hiljadama dinara 31. decembar 2021.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 18)	(394,449)	(372,085)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 8)	(19,784)	(14,538)
Troškovi zakupnina male vrednosti izuzeti iz MSFI 16	(48,803)	(32,019)
Troškovi kratkorocnih zakupa izuzeti iz MSFI 16	(43,608)	(14,201)
Troškovi poreza MSFI 16 (napomena 20)	(73,382)	(67,238)
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja (napomena 8)	2,665	227
Kursne razlike (napomena 12)	2,428	(79)
Ukupno	<u>(574,933)</u>	<u>(499,933)</u>

Banka iznajmljuje poslovni prostor, vozila i drugu oprema koju koristi u svom poslovanju. Ugovori o zakupu za poslovni prostor obično se zaključuju na period od 5 godina, dok su neki zakupi na duži vremenski period, ili su zaključeni na neodređeno vreme.

38. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

38.2. Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

Ugovori na neodređeno vreme uključeni su u priznavanje obaveza zakupa u skladu sa planiranim procenama. Obično je predviđen period iznajmljivanja od 5 godina, osim za poslovne prostore na strateškim lokacijama za koje rukovodstvo procenjuje drugačiji (duži) rok zakupa. Iznajmljivanje automobila i druge opreme se obično ugovara na period od 1 do 5 godina. Pojedini ugovori o zakupu uključuju i mogućnost automatskog produženja, dok velika većina uključuju i pravo jednostranog raskida za Banku. Ove opcije dogovara menadžment u skladu sa poslovnim potrebama Banke. Zakupnine za periode koji se mogu obnoviti uključene su u odmeravanje obaveza po osnovu lizinga, ako je vrlo izvesno da će zakupac iskoristiti ovu opciju.

Uslovi svakog zakupa dogovaraju se na individualnoj osnovi i sadrže različite uslove. Osim obaveza preuzetih u vezi sa zakupljenom imovinom, zakupi ne uključuju druge obaveze, osim učešća u troškovima obezbeđenja, održavanja, marketinga i sl., zavisno od lokacije ili zakupodavca. Imovina koja se iznajmljuje ne može se koristiti kao sredstvo obezbeđenja za uzete kredite.

Banka, takođe iznajmljuje određenu opremu sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje i opremu male vrednosti. Za ove zakupe Banka primenjuje izuzeće od obaveze priznavanja za kratkoročne zakupe i za zakupe male vrednosti. Plaćanje zakupnine za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrednosti priznaje kao rashod na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Za izračunavanje neto sadašnje vrednosti budućih zakupnina Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan početka zakupa kao diskontnu stopu.

Banka nema dobitke ili gubitke iz transakcija obrnute prodaje po zakupu.

39. KAPITAL

39.1 Kapital se sastoji iz:

U hiljadama dinara

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Akcijski kapital	18,849,896	17,191,466
Emisiona premija	27,009,724	22,843,084
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22,147,207	22,147,207
Revalorizacione rezerve	(1,566,507)	3,887,345
Akumulirani rezultat	12,990,335	5,927,921
Dobitak /(gubitak) tekućeg perioda	8,370,768	3,645,699
Stanje na dan	<u>87,801,423</u>	<u>75,642,722</u>

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom (vlasnici običnih akcija), kao i pravo učešća u raspodeli dobiti (vlasnici običnih i preferencijalnih akcija). Na dan 31. decembra 2022. godine akcijski kapital iznosi 18,849,896 hiljada dinara i sastoji se od 18,849,896 akcija sa nominalnom vrednošću od 1 hiljadu dinara po akciji. Nominalna vrednost preferencijalnih akcija je ujedno i njihova knjigovodstvena vrednost. Emisiona premija, rezerve iz dobiti i ostale rezerve (uključujući i revalorizacione rezerve), neraspoređena dobit i rezultat tekućeg perioda pripadaju vlasnicima običnih akcija i zajedno sa nominalnom vrednošću običnih akcija čine knjigovodstvenu vrednost običnih akcija.

39. KAPITAL (nastavak)

Struktura akcija je data u narednoj tabeli:

Vrste akcija	Broj akcija	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obične akcije	18,476,386	16,817,956
Preferencijalne akcije	373,510	373,510
Stanje na dan	<u>18,849,896</u>	<u>17,191,466</u>

Struktura akcionara Banke prema običnim akcijama na dan 31. decembra 2022. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	18,476,386	100.00
	<u>18,476,386</u>	<u>100.00</u>

Struktura akcionara Banke prema preferencijalnim akcijama na dan 31. decembra 2022. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	373,510	100.00
	<u>373,510</u>	<u>100.00</u>

Ministarstvo finansija Republike Srbije je 26. juna 2019. godine izvršilo otkup običnih akcija koje su posedovali akcionari DEG-DEUTSHE INVESTITIONS i SWEDFUND INTERNATIONAL u ukupnom procentu od 6.90%, a 26. novembra otkup običnih akcija EBRD-a, u procentu od 24.43% i IFC CAPITALIZATION FUND LP u procentu od 10.15% čime se procenat učešća Republike Srbije povećao na 83.23% učešća.

Dana 26.02.2020. godine, Ministarstvo finansija Republike Srbije objavilo je da su predstavnici NLB d.d. Ljubljana i ministar finansija Republike Srbije, potpisali Ugovor o kupoprodaji 83.23% običnih akcija Komercijalne banke AD Beograd.

Potpisivanjem ovog ugovora Banka je dobila novog strateškog partnera, koji je nakon završetka transakcije preuzeo i upravljanje Bankom.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana okončan je proces prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83.23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija koje su bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Banke sa pravom upravljanja.

NLB d.d. Ljubljana je 11.03.2021. godine objavila Ponudu za preuzimanje preostalih običnih i celokupne emisije preferencijalnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Dodatnom kupovinom običnih akcija do 31.12.2021. povećala je svoje učešće u upravljačkim akcijama Komercijalne banke a.d. Beograd na 88.28%.

Komercijalna banka a.d Beograd, kao društvo sticalac, izvršila je emisiju 1,658,430 običnih akcija, nominalne vrednosti 1,000.00 radi zamene običnih akcija NLB banke a.d. Beograd, kao društva prenosioca, koje su dodeljene akcionaru NLB d.d. Ljubljana kao jedinom akcionaru Banke prenosioca koja prestaje pripajanjem. NLB d.d. Ljubljana je time povećala svoje učešće u upravljačkim akcijama NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na 89.33%.

39. KAPITAL (nastavak)

Otkupljene sopstvene akcije u nominalnom iznosu od 487,054 hiljada dinara se odnose na otkup 487,054 sopstvenih akcija Banke stečenih od nesaglasnih akcionara u postupku statusne promene pripajanja NLB banke a.d. Beograd. Otkup akcija je izvršen 8. marta 2022. godine u skladu sa članom 474. i 475. Zakona o privrednim društvima po utvrđenoj knjigovodstvenoj vrednosti običnih akcija u iznosu od 4,589.01 dinara za jednu akciju. Razlika između nominalne i otkupne vrednosti sopstvenih akcija u ukupnom iznosu od 1,748,042 hiljade dinara evidentirana je u okviru kapitala na teret neraspoređene dobiti. U skladu sa odredbama Zakona o bankama („Sl. glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) Banka je dužna da sopstvene akcije otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja ili da ih povuče i poništi na teret svog akcionarskog kapitala. Na osnovu Odluke Skupštine Banke 18. aprila 2022. godine objavljena je Ponuda o prodaji (otuđenju) sopstvenih akcija.

Prodane sopstvene akcije - Prodaja otkupljenih sopstvenih akcija je izvršena u celini akcionarima NLB d.d. Ljubljana kroz dve transakcije, i to deo akcija u maju 2022. godine na osnovu objavljene Ponude o prodaji (otuđenju) sopstvenih akcija shodno članu 287. i 288. Zakona o privrednim društvima, koja se odnosila na prodaju 487,054 sopstvenih akcija po utvrđenoj tržišnoj (procenjenoj) vrednosti od 4,176.53 dinara shodno članu 260. Zakona o privrednim društvima, kada je NLB d.d. Ljubljana stekla (otkupila) 442,799 akcija pravom preče kupovine, i time povećala svoje učešće u upravljačkim običnim akcijama NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na 91.73% i učešće od 90.21% u ukupnom kapitalu Banke, a potom preostalih 31,994 sopstvene akcije kroz drugu transakciju u julu 2022. godine na osnovu sprovedenog prinudnog otkupa svih preostalih akcija u posedu manjinskih akcionara u skladu sa članovima 515. do 521. Zakona o privrednim društvima i Odluke Skupštine Banke od 29. juna 2022. godine, po utvrđenoj knjigovodstvenoj vrednosti običnih akcija u iznosu od 4,532.20 dinara za jednu akciju shodno članu 475. Zakona o privrednim društvima.

Razlika između nominalne i prodajne vrednosti sopstvenih akcija prodatih u maju i julu u ukupnom iznosu od 1,558,521 hiljada dinara evidentirana je u okviru kapitala u korist neraspoređene dobiti (od toga, u maju je evidentirano 1,445,512 hiljada dinara, a u julu 113,009 hiljada dinara). Izvršenom prodajom sopstvenih akcija, odnosno prinudnim otkupom svih preostalih običnih i preferencijalnih akcija Banke u posedu manjinskih akcionara, NLB d.d. Ljubljana je postala jedini akcionar sa učešćem od 100% u kapitalu Banke.

Revalorizacione rezerve su neto negativne u iznosu dugovnog salda od 1,566,507 hiljada dinara (2021: potražni saldo u iznosu od 3,887,345 hiljada dinara) i odnose se na: efekte po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava na osnovu procene izvršene od strane nezavisnog procenitelja, (usklađene za efekte prodaje osnovnih sredstava u toku godine kao i efekat prenosa srazmernog dela amortizacije osnovnih sredstava iz revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit na kraju godine) u iznosu od 1,409,626 hiljade dinara, revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja vlasničkih hartija od vrednosti u iznosu od 1,867,040 hiljada dinara, negativne revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od 4,892,613 hiljada dinara i aktuarske dobitke u iznosu od 49,440 hiljada dinara. Iskazane vrednosti sadrže i poreske efekte revalorizacionih rezervi.

Neraspoređena dobit je uvećana i za 3.193.833 hiljade dinara i to po osnovu prenetog neraspoređenog dobitka od NLB banke A.D. Beograd u ukupnom iznosu od 3.154.328 hiljade dinara i prenetih revalorizacionih rezervi za prodata osnovna sredstva u ukupnom iznosu od 39.505 hiljade dinara.

39. KAPITAL (nastavak)

39.2. Efekat spajanja banaka

U tabeli u nastavku prikazani su efekti pripajanja NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d. Beograd koji su evidentirani u kapitalu:

	Kapital NLB banke a.d Beograd na dan pripajanja	Prilagođavanja zbog pripajanja	<i>u hiljadama dinara</i> Efekti na kapital NLB Komercijalne banke a.d. Beograd
Aksijski kapital	6,236,127	(4,577,697)	1,658,430
Emisiona premija	1,345	4,165,295	4,166,640
Dobitak	3,154,328	412,402	3,566,730
Revalorizacione rezerve	52,780	-	52,780
Ukupno	9,444,580	-	9,444,580

Komercijalna banka a.d Beograd, kao društvo sticalac, radi zamene običnih akcija NLB banke a.d. Beograd, kao društva prenosioca, izvršila je emisiju 1,658,430 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 1,000.00 dinara.

Srazmera zamene akcija utvrđena je na osnovu Izveštaja ovlašćene revizorske kuće i emisiona cena pojedinačne akcije utvrđena je u iznosu od RSD 3,512.40 dinara po akciji.

Razlika između osnovnog kapitala (aksijskog kapitala i emisione premije) NLB banke a.d. Beograd i ukupne vrednosti izdatih akcija po emisionoj ceni u iznosu od 412,402 hiljade dinara evidentirana je kao neraspoređena dobit ranijih godina.

Efekat na dobitak, osim navedene razlike, uključuje dobitak ranijih godina NLB banke a.d. Beograd u iznosu od 2,897,925 hiljada dinara, kao i dobitak koji je NLB banka a.d. Beograd ostvarila od početka godine do datuma pripajanja u iznosu od 256,403 hiljade dinara.

Preuzete revalorizacione rezerve u ukupnom iznosu od 52,780 hiljada dinara čine: revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava u iznosu od 76,997 hiljada dinara, dobiti po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata u iznosu od 1,156 hiljada dinara, aktuarski dobiti u iznosu od 5,064 hiljada dinara i gubici po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 30,437 hiljada dinara.

40. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA

Tabela u nastavku prikazuje analizu imovine i obaveza prema tome kada se očekuje da će biti dospeli ili izmireni:

31.12.2022.	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81,479,333	-	81,479,333
Potraživanja po osnovu derivata	49,551	-	49,551
Hartije od vrednosti	43,949,509	75,714,146	119,663,655
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,112,314	2,678,950	22,791,264
Kredit i potraživanja od komitenata	102,736,185	200,488,863	303,225,048
Investicije u zavisna društva	-	140,000	140,000
Nematerijalna imovina	-	616,756	616,756
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	9,829,945	9,829,945
Investicione nekretnine	-	2,208,624	2,208,624
Odložena poreska sredstva	-	1,477,737	1,477,737
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	1,275,205	-	1,275,205
Ostala sredstva	3,143,249	2,414,492	5,557,741
UKUPNO AKTIVA	252,745,346	295,569,513	548,314,859
Obaveze po osnovu derivata	10,509	-	10,509
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	16,049,906	946,360	16,996,266
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	411,764,018	18,696,240	430,460,258
Subordinirane obaveze	-	1,770,725	1,770,725
Rezervisanja	-	5,052,271	5,052,271
Tekuće poreske obaveze	496,371	-	496,371
Ostale obaveze	4,902,309	824,727	5,727,036
UKUPNO OBAVEZE	433,223,113	27,290,323	460,513,436
Neto	(180,477,767)	268,279,190	87,801,423

40. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

31.12.2021.

	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	82,055,481
Hartije od vrednosti	40,921,310	108,667,445	149,588,755
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26,170,679	2,943,702	29,114,381
Kredit i potraživanja od komitenata	64,544,306	144,500,636	209,044,942
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,488,063	1,488,063
Investicije u zavisna društva	-	140,000	140,000
Nematerijalna imovina	-	582,101	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	8,755,659	8,755,659
Investicione nekretnine	-	2,610,531	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	18,911	-	18,911
Odložena poreska sredstva	509,242	-	509,242
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	-	101,614
Ostala sredstva	3,193,527	2,237,198	5,430,725
UKUPNO AKTIVA	217,515,070	271,925,335	489,440,405
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,634	335	2,134,969
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	378,932,095	24,354,323	403,286,418
Rezervisanja	-	4,233,853	4,233,853
Ostale obaveze	3,454,254	688,189	4,142,443
UKUPNO OBAVEZE	384,520,983	29,276,700	413,797,683
Neto	(167,005,913)	242,648,635	75,642,722

41. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Poslovi u ime i za račun trećih lica	4,018,218	4,047,859
Preuzete buduće obaveze	77,917,459	62,616,254
Primljena jemstva za obaveze	577,171	-
Druge vanbilansne pozicije	618,237,560	465,420,201
Derivati	27,544,044	-
Ukupno	728,294,452	532,084,314

41.1. Preuzete buduće obaveze

41.1.1. Garancije i akreditivi

Banka izdaje garancije i akreditive, kojim garantuje trećim licima izmirenje obaveza od strane svojih klijenata. Ovi ugovori imaju ugovoreno vreme trajanja koje najčešće iznosi do godinu dana. Ugovorene vrednosti potencijalnih obaveza su prikazane u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Plative garancije (napomena 4.1.1.)	13,522,866	7,400,757
Činidbene garancije (napomena 4.1.1.)	24,376,716	10,882,641
Stanje na dan	37,899,582	18,283,398

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalan iznos gubitka koji bi Banka ostvarila na datum finansijskih izveštaja ukoliko niko od klijenata Banke ne bi uspeo da izmiri ugovorene obaveze (napomena 4).

41.1.2. Preuzete obaveze

Struktura preuzetih obaveza je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neiskorišćeni deo odobrenih prekoračenja po platnim i kreditnim karticama i prekoračenjima po tekućim računima	7,804,463	8,673,457
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	27,919,623	29,867,267
Ostale neopozive obaveze	4,293,791	5,792,132
Stanje na dan	40,017,877	44,332,856

41. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

41.2. Ostale vanbilansne pozicije čine sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica i druga vanbilansna aktiva

Poslovi u ime i za račun trećih lica u ukupnom iznosu od 4,018,218 hiljada dinara najvećim delom se sastoje od sredstava komisionih kredita Republike Srbije za finansiranje stambenih kredita u iznosu 3,106,965 hiljada dinara, kredite po osnovu otkupa društvenih stanova budžetskih ustanova u iznosu od 421,670 hiljade dinara (krediti pruzeti od Beobanke u stečaju) dok se ostala sredstva uglavnom odnose na poljoprivredne kredite finansirane od strane nadležnih ministarstava.

U okviru druge vanbilansne aktive u iznosu od 618,237,560 hiljada dinara, Banka između ostalog evidentira nominalnu vrednost domaćih i stranih hartija po custody poslovima za klijente Banke u iznosu 72,824,829 hiljada dinara, nominalnu vrednost hartija od vrednosti u portfelju Banke u iznosu od 121,580,426 hiljada dinara, preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite i garancije u iznosu od 34,462,307 hiljada dinara, iznos otpisanih finansijskih sredstava u dinarima u iznosu od 32,210,057 hiljada dinara i iznos otpisanih finansijskih sredstava u stranoj valuti u iznosu od 1,868,319 hiljada dinara prema Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive. Banka saglasno izdatom dozvolom za obavljanje custody poslova čuva i finansijske instrumente klijenata na računima hartija od vrednosti, o čemu se vodi vanbilansna evidencija.

Po osnovu ovih poslova Banka ne snosi kreditni rizik.

Takođe na poziciji druge vanbilansne aktive, u skladu sa zakonskom regulativom, iskazuje se i vrednost primljenih materijalnih sredstava obezbeđenja plasmana: stambenih, poslovnih nepokretnosti i ostalih sredstava obezbeđenja u iznosu od 281,431,422 hiljada dinara.

41.3. Analiza derivativnih finansijskih instrumenata za trgovanje po nominalnim iznosima

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja		
Swap ugovori u stranoj valuti	8,686,707	-
Swap ugovori u RSD	5,000,000	-
Forward ugovori u stranoj valuti	110,152	-
	<u>13,796,859</u>	<u>-</u>
Obaveze		
Swap ugovori u stranoj valuti	12,458,238	-
Swap ugovori u RSD	1,178,652	-
Forward ugovori u stranoj valuti	110,296	-
Ukupno	<u>13,747,186</u>	<u>-</u>

41. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

41.4. Sudski sporovi

Na osnovu stručne procene Generalnog sekretarijata i pravnih poslova Banke i advokata koji zastupaju Banku, kod sporova koji se vode protiv Banke do 31. decembra 2022. godine rukovodstvo Banke je izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u iznosu od 2,611,189 hiljada dinara (2021: 2,603,783 hiljade dinara) (napomena 37).

Banka, na osnovu podataka iz nadležnosti Generalnog sekretarijata i pravnih poslova, na dan 31.12.2022. godine ima evidentirana 57,259 postupaka koji se vode protiv Banke, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 8,202,132 hiljada dinara.

U ovaj iznos uključeni su kako obavezujući tužbeni zahtevi na plaćanje, tako i vrednosti predmeta spora označene u tužbama sa utvrđujućim tužbenim zahtevom. U navedeni iznos nisu uračunati iznosi kamate i troškova postupka.

Pored toga, Banka na dan 31.12.2022. godine ima evidentiranih 13,424 postupka protiv trećih lica, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 44,559,147 hiljade dinara, kao i 3,815 preuzetih aktivnih postupaka protiv trećih lica za naplatu potraživanja NLB banke a.d. Beograd, a čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 6,623,537 hiljada dinara.

41.5. Poreski rizici

Poreski sistem u Republici Srbiji je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i kaznama. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

42. POVEZANA LICA

Povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna i pridružena pravna lica, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi drugih odbora imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti banke („ključno rukovodstvo“), bliski članovi njihovih porodica, kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja Banke obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivatne instrumente, transakcije platnog prometa i druge bankarske poslove.

42.1. Zavisna lica

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima jedno zavisno pravno lice: KomBank INVEST a.d., Beograd.

Transakcije sa zavisnim licima su prikazane kroz sledeće tabele:

- a. Stanje na dan 31. decembra 2022. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	-	225	-	-	225	-	225
UKUPNO:	-	225	-	-	225	-	225

OBAVEZE

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	206	-	-	206
UKUPNO:	206	-	-	206

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2022.

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija	Neto prihodi / rashodi
KomBank INVEST AD Beograd	-	2,563	-	-	2,563
UKUPNO:	-	2,563	-	-	2,563

42. POVEZANA LICA (nastavak)

42.1. Zavisna lica (nastavak)

b. Stanje na dan 31. decembra 2021. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	-	311	-	-	311	-	311
UKUPNO:	-	311	-	-	311	-	311

OBAVEZE

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	53	-	-	53
UKUPNO:	53	-	-	53

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2021.

U hiljadama dinara

Zavisna lica	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija	Neto prihodi / rashodi
Kom. banka AD Podgorica	4,716	7,414	(280)	(74)	11,776
Kom.banka AD Banja Luka	4,262	5,122	-	(983)	8,401
KomBank INVEST AD Beograd	-	2,798	-	-	2,798
UKUPNO:	8.978	15,334	(280)	(1,057)	22,975

42. POVEZANA LICA (nastavak)

42.2. Ostala povezana lica

Kredit i potraživanja od povezanih lica

	31.12 2022.			31. decembar 2021.		
	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno
Plasmani						
NLB a.d. Beograd	-	-	-	8,408,902	-	8,408,902
NLB d.d. Ljubljana	574,268	25,725,644	26,299,912	593,929	-	593,929
NLB a.d. Banja Luka	26,113	-	26,113	17,291	-	17,291
NLB a.d. Podgorica	1,516	-	1,516	1,489,560	-	1,489,560
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	127,329	504,486	631,815	-	-	-
NLB DigIT doo Beograd	4,773	-	4,773	-	-	-
NLB Srbija d.o.o.	35	-	35	605	-	605
Prvi faktor faktoring d.o.o. Beograd- u likvidaciji	3	-	3	1	-	1
Preduz. radnja Plovak Plus	2,810	1,885	4,695	-	-	-
REAM d.o.o Beograd	7	-	7	137	1	138
Beomox doo	-	-	-	17,130	-	17,130
NLB InterFinanz d.o.o. Beograd- u likvidaciji	7	-	7	-	-	-
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	7	-	7	-	-	-
Fizička lica	21,994	1,984	23,978	54,543	2,637	57,180
Ukupno	758,862	26,233,999	26,992,861	10,582,098	2,638	10,584,736
Obaveze	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno
NLB a.d. Beograd	-	-	-	59,460	-	59,460
NLB d.d. Ljubljana	8,236,384	2,829,615	11,065,999	18,776	-	18,776
NLB a.d. Banja Luka	59,092	-	59,092	-	-	-
NLB a.d. Podgorica	14,383	-	14,383	8,212	-	8,212
NLB banka a.d. Skopje	424,050	1,321	425,371	-	-	-
NLB banka a.d. Sarajevo	6,151	-	6,151	-	-	-
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	655	-	655	-	-	-
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	335	35	370	5	-	5
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	692,816	111	692,927	40	-	40
NLB Srbija d.o.o.	3,491,300	245	3,491,545	-	-	-
Prvi faktor d.o.o. Beograd	355,469	90	355,559	22	-	22
REAM d.o.o Beograd	65,587	4,313	69,900	115	-	115
SPV 2 d.o.o Beograd –Novi Beograd	101,651	-	101,651	-	-	-
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	72,850	-	72,850	-	-	-
NLB DigIT doo Beograd	72,458	67,853	140,311	-	-	-
Preduz. radnja Plovak Plus	177	5	182	-	-	-
Beomox doo	-	-	-	5,318	-	5,318
Fishing Team	3	-	3	-	-	-
Fizička lica	146,803	3	146,806	141,752	-	141,752
Ukupno	13,740,164	2,903,591	16,643,755	233,700	-	233,700

U hiljadama dinara

42. POVEZANA LICA (nastavak)

42.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	<i>U hiljadama dinara</i>		
	1.1.-31.12.2022.		
	Kamate	Naknade i ostalo	Ukupno
Prihodi			
NLB d.d. Ljubljana	23,273	537,891	561,164
NLB a.d. Banja Luka	-	1,890	1,890
NLB a.d. Podgorica	-	2,771	2,771
NLB banka a.d. Skopje	-	2,767	2,767
NLB Interfinanz d.o.o Beograd- u likvidaciji	-	150	150
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	777	777
NLB Srbija d.o.o.	-	504	504
Prvi faktor d.o.o. Beograd- u likvidaciji	-	92	92
REAM d.o.o Beograd	-	1,407	1,407
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	281	65	346
NLB DigIT doo Beograd	-	4,765	4,765
Preduz. radnja Plovak Plus	133	96	229
NLB banka a.d. Sarajevo	-	134	134
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	-	208	208
SPV 2 d.o.o Beograd –Novi Beograd	-	21	21
Fizička lica	615	325	940
Ukupno prihodi	24,302	553,863	578,165
Rashodi			
NLB d.d. Ljubljana	(77,386)	(538,416)	(615,802)
NLB a.d. Banja Luka	-	(2,684)	(2,684)
NLB a.d. Podgorica	-	(911)	(911)
NLB banka a.d. Skopje	(808)	(1,544)	(2,352)
NLB banka a.d. Sarajevo	-	(156)	(156)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	-	(70)	(70)
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	(11,106)	(86)	(11,192)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	(3,486)	(71)	(3,557)
REAM d.o.o Beograd	-	(43,704)	(43,704)
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	(305)	(1,373)	(1,678)
NLB DigIT doo Beograd	-	(87,801)	(87,801)
NLB Srbija d.o.o.	(4,037)	(4)	(4,041)
REAM d.o.o., Podgorica	-	(4,697)	(4,697)
Preduz. radnja Plovak Plus	-	(53)	(53)
Fizička lica	(214)	(21)	(235)
Ukupno rashodi	(97,342)	(681,591)	(778,933)
Neto prihodi/rashodi	(73,040)	(127,728)	(200,768)

42. POVEZANA LICA (nastavak)

42.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	1.1.-31.12 2021.		
	Kamate	Naknade	Ukupno
Prihodi			
NLB a.d. Beograd	38,806	4,391	43,197
NLB d.d. Ljubljana	1	2,639	2,640
NLB a.d. Banja Luka	-	595	595
NLB a.d. Podgorica	-	20,409	20,409
Beomox doo	420	1,331	1,751
Fizička lica	1,006	386	1,392
Ukupno prihodi	40,233	29,751	69,984
Rashodi			
NLB a.d. Beograd	(35)	(5,036)	(5,071)
NLB d.d. Ljubljana	(839)	(3,940)	(4,779)
NLB a.d. Banja Luka	-	(293)	(293)
NLB a.d. Podgorica	-	(200)	(200)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd	-	(5)	(5)
NLB Srbija d.o.o.	-	(5)	(5)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	-	(26)	(26)
Beomox doo	(1)	(797)	(798)
Fizička lica	(455)	(62)	(517)
Ukupno rashodi	(1,330)	(10,364)	(11,694)
Neto prihodi/rashodi	38,903	19,387	58,290

42.3. Bruto i neto primanja Izvršnog odbora Banke, Upravnog odbora i Odbora za reviziju su sledeća

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Bruto primanja Izvršni odbor	92,552	81,507
Neto primanja Izvršni odbor	79,090	69,514
Bruto primanja Upravni odbor i Odbor za reviziju	12,101	8,417
Neto primanja Upravni odbor i Odbor za reviziju	7,753	5,684

43. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na osnovu člana 22. Zakona o računovodstvu, Banka je izvršila usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 30.11.2022. godine.

Banka je prosledila 8,081 izvod otvorenih stavki u ukupnom iznosu potraživanja od 138,445,739 hiljada dinara. Od ukupnog broja osporeno je 12 IOSa. Ukupna osporena suma je 2,983 hiljade dinara što predstavlja 0.002% ukupnih potraživanja sadržanih u IOSima.

Banka je u kontinuiranom procesu usaglašavanja osporenih stavki.

44. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine za pojedine glavne valute su:

	<u>31. decembar 2022.</u>	<u>31. decembar 2021.</u>
EUR	117.3224	117.5821
CHF	119.2543	113.6388
USD	110.1515	103.9262

45. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Na osnovu Odluke Izvršnog odbora Banke 851/IO od 22.11.2022. godine, izvršena je prodaja nepokretnosti u Beogradu. U skladu sa navedenom odlukom razlika između ponuđene kupoprodajne cene i knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 477,976 hiljada dinara priznata je kao ostali prihod u bilansu uspeha po sticanju uslova za uknjižbu prava svojine od strane kupca.

U Beogradu, dana 14. marta 2023. godine

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

Godišnji izveštaj o poslovanju za 2022. godinu

Sadržaj

O NAMA	2
REČ MENADŽMENTA	3
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	5
OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2022. GODINI	8
Makroekonomsko okruženje	8
Bankarski sektor	11
Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji	13
Bilans stanja	14
Bilans uspeha	15
POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE	15
Poslovanje sa stanovništvom	16
Poslovanje sa pravnim licima	17
Poslovanje sa poljoprivredom	18
TREASURY I ALM	18
STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE	19
UPRAVLJANJE RIZICIMA	20
Kreditni rizik	22
Tržišni rizik	23
Devizni rizik	23
Kamatni rizik	24
Rizik likvidnosti	26
Operativni rizik	29
UPRAVLJANJE KAPITALOM	30
DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA	32
ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	33
OGRANCI BANKE	34
NEFINANSIJSKE INFORMACIJE	38

O NAMA

NLB Komercijalna banka nastala je kao rezultat jednog od najsloženijih i najuspešnijih finansijskih integracija u regionu – spajanjem NLB i Komercijalne banke u maju 2022. godine. Članica je vodeće regionalne bankarske grupacije NLB Grupe, i kao jedna od najvećih banaka, igra sistemsku ulogu na tržištu Srbije. Zahvaljujući spajanju, objedinila je 4,7 milijardi evra vrednu zajedničku aktivnu, za približno 25 procenata veći kreditni portfolio i značajno više proizvoda i usluga.

NLB Komercijalna banka je banka univerzalnog tipa, koja pruža sve vrste bankarskih usluga svim kategorijama klijenata, od građana, preko preduzetnika, malih i srednjih preduzeća, pa sve do najvećih domaćih i internacionalnih kompanija.

Posedujemo sopstvenu likvidnost i jednu od najvećih mreža bankomata i ekspozitura u Srbiji, ali naš najveći kapital je fer, transparentan odnos poverenja sa više od milion aktivnih klijenata.

Upravo oni su u fokusu svih aktivnosti. To znači da svoje poslovanje razvijamo ukorak sa njihovim potrebama – uvek vođeni motom da ne prodajemo proizvode, već kreiramo kompletne finansijske odgovore na njihova životna i poslovna pitanja.

Članica smo vodeće bankarske i finansijske grupacije sa sedištem i isključivim strateškim fokusom na Jugoistočnu Evropu, što je posebna prednost za sve klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama regiona, ali i garancija aktivne podrške, na koju u svakom trenutku možemo da računamo - kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica.

Naša matična NLB Grupa nije samo finansijska grupacija, a ovaj region za nju nije samo tačka na mapi, već dom pun pravih prilika. To znači da pored dobrih poslovnih i finansijskih rezultata, koji

podržavaju dalji ekonomski razvoj, želimo da iniciramo promene nabolje u sredini u kojoj poslujemo i doprinesemo kvalitetnijem životu svih njenih stanovnika.

Zbog toga su stalno prilagođavanje potrebama klijenata, uvođenje novih bankarskih proizvoda i usluga, uz korišćenje naprednih tehnologija, ali i kontinuirano ulaganje u zajednicu u kojoj poslujemo, proveren recept za dugogodišnje uspešno poslovanje.

Naša banka sagrađena je na najčvršćim temeljima - na nepokolebljivoj posvećenosti, znanju i ekspertizi svih zaposlenih, i kao takva najstabilniji je oslonac za svoje klijente i čitavu zajednicu, i sigurna podrška za sve što dolazi.

**One region.
One bank.
Countless Opportunities.**

For whatever may come.

 NLB Komercijalna banka

REČ MENADŽMENTA

Vlastimir Vuković, predsednik Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke

Uprkos veoma izazovnom tranzicionom periodu, prvo poglavlje u istoriji nove banke, ispisali smo rezultatima iznad svih planova i predviđanja – dinamičnim rastom i povećanjem učešća u bankarskom sektoru i duplo boljim rezultatom u odnosu na 2021. godinu.

Ostali smo pouzdan oslonac građanima u rešavanju važnih životnih pitanja, odbranili poziciju apsolutnog tržišnog lidera u agro kreditima i безусловnoj podršci poljoprivrednicima, i potvrdili da nas privreda prepoznaje kao strateški važnog partnera. Na inicijativu i uz snažnu podršku našeg regulatora Narodne banke Srbije, implementirali smo brojne mere koje za cilj imaju očuvanje standarda građana i poslovanja privrednih subjekata. Pokazali smo izuzetnu fleksibilnost da kroz individualni pristup pronađemo najbolja rešenja, koja uključuju dodatne olakšice i reprogramme za najteže pogođene klijente, i prilagodili svoje kreditne politike kako bismo ih usmerili u poželjnim pravcima delovanja.

Na taj način podstakli smo značajne uštede u potrošnji energije, koja je trenutno ne samo deficitarna, već njena proizvodnja narušava životnu sredinu i ograničava resurse za buduće generacije. Opredelili smo se da pružimo snažnu podršku i finansiramo projekte koji povećavaju energetska efikasnost i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora – od vetro-parkova, preko biogasnih postrojenja, pa sve do solarnih projekata, gde tek očekujemo značajniji razvoj.

Održivost je ostala u centru svake naše odluke - nakon što smo obezbedili snabdevanje električnom energijom iz potpuno obnovljivih izvora i prešli na bespapirni proces nabavke, pred nama je selidba u novu i potpuno zelenu centralnu zgradu, instalacija solarnih panela, kao i zamena celokupnog voznog parka električnim i hibridnim automobilima. Uporedo sa internim aktivnostima, razvoj zelene agende podržali smo i kroz plasman održivih proizvoda, ali i društveno odgovorne i već prepoznatljive projekte, poput *Organika*, *Okvira podrške* i *Stambenih kredita za mlade*. Međutim, uspešno spajanje naših banaka bilo je tek prvi korak ka krajnjem odredištu - da potvrdimo i opravdamo poziciju banke broj jedan prema izboru zaposlenih i gotovo milion aktivnih klijenata. Ovaj ambiciozan, ali ostvariv cilj podrazumeva ogromnu fleksibilnost i spremnost na promene, motivisane novim potrebama naših klijenata.

U narednoj godini nastavljamo da investiramo u potpunu transformaciju poslovnog modela, načina razmišljanja i rada. Ovaj složeni proces podrazumeva realizaciju više od 500 različitih aktivnosti, kroz koje ćemo u narednom periodu optimizovati procedure, digitalizovati većinu proizvoda i usluga, i postaviti održivost u centar svake poslovne odluke.

Rezultat će biti - nov agilan i potpuno održiv model rada banke, koja će biti još efikasnija jednostavnija i bliža svojim klijentima.

Arčibald Kremser, predsednik Upravnog odbora NLB Komercijalne banke

Sa sedištem i isključivim strateškim fokusom na region Jugoistočne Evrope, NLB Grupa ima jedinstven otisak, koji je spajanjem NLB Banke Beograd i Komercijalne banke Beograd u novu NLB Komercijalnu banku postao još izraženiji. Banke članice Grupe zauzimaju jednu od tri vodeće pozicije na većini tržišta na kojima posluju, zbog čega je udruživanje dve srpske banke u jednu od najvećih banaka na tržištu sa značajnim potencijalom za rast, bila još veća prekretnica.

Nova NLB Komercijalna banka kombinuje najefikasnija rešenja cele Grupe, koja počivaju na održivim i odgovornim poslovnim operacijama, dubokom poznavanju industrije i prilika u regionu. Iako je 2022. bila godina integracije, donela je izuzetne finansijske rezultate.

Štaviše, naša matična banka NLB d.d. je potvrdila da ima dugoročan fokus i da je spremna da nastavi da snažno ulaže na domaćem tržištu, istovremeno podržavajući dalji razvoj NLB Komercijalne banke u korist svojih klijenata i drugih zainteresovanih strana na mnogo različitih načina. Kao prvi odmah vidljiv znak izvrsnosti poslovanja u korisničkom servisu, instalirala je oko 300 multifunkcionalnih bankomata, čime je NLB Komercijalna banka postala tehnološki lider u ovom segmentu. Ovo predstavlja samo početak planiranog unapređenja svih ekspozitura sa fokusom na korisničko iskustvo sa najboljim fizičkim okruženjem i najsavremenijim digitalnim objektima. Grupa će nastaviti da ulaže u ljude i najnoviju tehnologiju, preko našeg NLB DigIT centra u Beogradu, koji posluje kao preduzetnički centar digitalnih inovacija za celu grupu.

Međutim, izuzetni poslovni rezultati bili su samo odskočna daska ka drugim ključnim strateškim ciljevima. Kao nova članica NLB Grupe, NLB Komercijalna banka preuzela je na sebe posebnu odgovornost. Kao prvi konkretni korak, odlučili smo da se posvetimo podršci mladima, proizvođačima organske hrane i razvoju održivih projekata malih lokalnih preduzeća.

U skladu sa nepokolebljivom posvećenošću UN principima odgovornog bankarstva, banka je nastavila putem intenzivnog integrisanja održivosti u svaki aspekt poslovanja. Podržala je misiju koja sve banke-članice NLB Grupe ujedinjuje u jedan isti cilj. To je, pored brige o našim klijentima kroz posvećenost, znanje i inovativna rešenja - kreiranje boljeg života, bolje budućnosti za sve nas. Za nas, ovaj region nije samo tačka na mapi - ovo je naš dom.

Najvažnije, uspeli smo da opravdamo veliko ukazano poverenje svojih klijenata i svih zainteresovanih strana, ali i zajednice kao celine. Zbog toga, sa sigurnošću možemo da kažemo da je ovo tek prvo poglavlje u istoriji naše nove banke, kao i da smo spremni za sve što dolazi.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Za nas ovaj region nije samo tačka na mapi. S obzirom na to da volimo svoj dom, trudimo se da ga unapređujemo i razvijamo za sadašnje i buduće generacije. Zbog toga smo krenuli putem intenzivnog integrisanja principa održivosti u naše poslovanje. Iznad svega, finansiranjem želimo da ubrzamo tranziciju Jugoistočne Evrope u ekonomiju sa niskom emisijom ugljenika.

Važan deo naše misije - pored brige o našim klijentima svojom posvećenošću, znanjem i inovativnim rešenjima - je stvaranje boljeg života, bolje budućnosti za sve nas. Za nas ovaj region nije samo tačka na mapi - ovo je naš dom. Zbog toga smo krenuli putem intenzivnog integrisanja principa održivosti u naše poslovanje. U najširem smislu, održivost shvatamo kao poslovanje koje je usmereno na potrebe ove generacije, ali i istovremeno očuvanje potencijala budućih generacija.

Principi za odgovorno bankarstvo Ujedinjenih nacija

NLB Grupa nastoji da u potpunosti integriše elemente korporativne održivosti u svoje poslovanje, što dovodi do toga da banka dugoročno donosi vrednost u finansijskom, ekološkom, socijalnom i etičkom smislu. NLB Grupa aktivno doprinosi uravnoteženijem i inkluzivnijem ekonomskom i socijalnom sistemu kroz tri linije delovanja:

Održivo poslovanje

Održivo poslovanje odnosi se na upravljanje našim direktnim ESG (ekološkim, socijalnim, upravljačkim) uticajima, obezbeđujući naše etično i efikasno poslovanje. Naš pristup unapređenju održivog poslovanja zasnica se na merenju, upravljanju i izveštavanju o učinku u skladu sa EU NFRD (EU direktiva o nefinansijskom izveštavanju) i UNEP FI (Finansijska inicijativa Programa za životnu sredinu Ujedinjenih nacija). Takođe, NLB Grupa je posvećena kontinuiranom praćenju i kontroli potrošnje resursa kao i pronalaženju inovativnih rešenja koji će doprineti smanjenju potrošnje resursa koje koristimo u svakodnevnim operacijama.

Održivo finansiranje

Održivo finansiranje integriše ESG kriterijume u naše poslovne i investicione odluke obezbeđujući trajnu korist za naše klijente i društvo u celini. Uključivanje praksi održivosti u naše kredite, investicije, proizvode i usluge, najvažniji je način na koji možemo podržati nacionalne i globalne ciljeve održivog razvoja. Štaviše, omogućava nam da upravljamo rizicima po sopstvene finansijske performanse i ostvarujemo dobit od poslovnih prilika nastalih prelaskom na zeleniju, inkluzivniju ekonomiju. Implementacija analize ESG rizika prilikom donošenja poslovnih odluka, omogućava nam da sa velikom verovatnoćom predvidimo potencijalne rizike po životnu sredinu ili društvo koji mogu proisteci iz projekata koje finansiramo, ali, omogućava nam i da prepoznamo investicije i projekte koji mogu imati pozitivan efekat po životnu sredinu i društvo i samim tim da tu vrstu investicija i projekata promoviramo.

Korporativna društvena odgovornost

Aktivno doprinosimo širem društveno-ekonomskom razvoju kroz naše aktivnosti sa sveobuhvatnim fokusom na obrazovanje u zajednicama u kojima poslujemo. Pored toga, podržavamo i niz drugih inicijativa kao što su: humanitarne, inicijative u vezi sa kulturnom baštinom, sportom, preduzetništvom, životnom sredinom itd.

Prilikom potpisivanja Principa, Blaž Brodnjak, predsednik Uprave NLB Grupe, istakao je: „Ovo je važan korak koji pokazuje da nam je zaista stalo do regiona u kome poslujemo i živimo, koji nas obavezuje da radimo na održivosti na sistematičan i angažovan način i u kontinuitetu. NLB Grupa nije samo finansijska grupacija. Mi smo ljudi koji poznaju i razumeju industriju u kojoj radimo, koji razvijamo inovativne proizvode i usluge orijentisane na klijente, osećamo i razumemo okruženje, društvo i region u kojem živimo i želimo da doprinesemo boljim uslovima za poslovanje i kvalitetu života građana. Jer za nas Jugoistočna Evropa nije samo tačka na mapi. Mi ga nazivamo i tretiramo kao svoj dom. Ovde su srce i glava NLB Grupe, zato želimo i imamo ambiciju da vidimo ovaj region kako napreduje. Želimo da podržimo taj cilj odgovornim i održivim pristupom svom poslovanju i ulogom koju imamo u društvu. Čvrsto verujemo da održivost nije samo slovo na papiru, već stvarni niz odluka i aktivnosti kojima težimo, da postanemo kompanija sa važnim pozitivnim uticajem na društvo i životnu sredinu u našem matičnom regionu i jedan od najpoželjnijih poslodavaca. Radićemo na ulozi u domenu održivosti na svim tržištima na kojima poslujemo, sa ciljem uspostavljanja regionalne održive platforme. Želimo da podržimo kompanije koje posluju lokalno ili regionalno, koje ovde stvaraju i razumeju svoju ulogu u društvu na način kako je mi razumemo i ispunjavamo.“

#OkvirPodrške

Projekat #OkvirPodrške je i 2022. godine realizovan u svim zemljama gde NLB Grupa posluje, s tim što je ove godine organizovan na nivou čitave Grupe. HelpFrame 2022. godine je najveća regionalna finansijska grupacija NLB Grupa podržala realizaciju **tri najbolje regionalne ideje za održivo poslovanje ukupnim iznosom od 100.000 evra. Na ovogodišnji #OkvirPodrške pristiglo je 67 projekata i ideja, nakon čega je komisija eksperata iz NLB Komercijalne banke, odabrala 10 najinovativnijih**, koji na najefikasniji način podržavaju održiv razvoj, podupiranjem tri ključna stuba - životne sredine, socijalnih politika i odgovornog upravljanja.

U samom finalu, na trećem po redu #OkviruPodrške prvo mesto je osvojila slovenačka kompanija **ANTEJA ECG**, koja je razvila alat za podsticanje održivih lanaca vrednosti pod nazivom *Generator lanca vrednosti* (VCG.AI). Koristeći veštačku inteligenciju, ovaj izum će se smanjiti emisiju CO₂ za 30.000 tona, a u narednih pet godina i otpad za više od 100.000 tona. Drugo mesto pripalo je kompaniji iz Srbije, **Smart Watering Solutions**, čiji projekat ima regionalan uticaj i veliki potencijal da proдре na svetsko tržište. Srpska kompanija je svoje napore u oblasti održive budućnosti usmerila ka razvoju rešenja za pomoć poljoprivrednim proizvođačima da automatizuju sisteme za navodnjavanje koristeći senzore i mobilnu aplikaciju, čime će obezbediti uštedu i u potrošnji vode. Treće mesto pripalo je kompaniji **Montex Electronics** iz Crne Gore, koja je razvila platformu *Mokos* za rano otkrivanje požara i pravovremeno obaveštavanje nadležnih službi putem centra za aktivno praćenje.

U Srbiji su pored kompanije Smart Watering Solutions, među finalistima bili i: **White Lemur Soma, FarmIT, MT-KOMEX, Eon+, Nortran, Vodena, Savema Inovacije, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu / Centar za lasersku mikroskopiju i Ekokoncept Pogon.**

Ova društveno-odgovorna kampanja će se nastaviti i ubuduće i nadamo se da će svako svojim primerom uticati na to da se unapredi poslovanje male privrede kroz kupovinu proizvoda i korišćenje usluga koje pružaju lokalni mali biznisi.

Podsetimo, #OkvirPodrške pokrenut je 2020. godine u jeku pandemije, u svim zemljama u kojima NLB Grupa posluje, sa ciljem da malim lokalnim biznisima pomogne da dođu do novih kupaca i korisnika, i što efikasnije prevaziđu negativne posledice koronavirusa na poslovanje. Ove godine, konkurs je po prvi put pokrenut sa ciljem pronalaženja i nagrađivanja najboljih održivih ideja za unapređenje poslovanja na teritoriji čitavog regiona.

#NLB Kombank Organic

Jedan od najznačajnijih društveno-odgovornih projekata u Srbiji jeste Organic konkurs na kome su 2021. godine zajedno učestvovalе NLB Banka i Komerčijalna banka, a od 2022. godine i NLB Komerčijalna banka kao integrisana. Tradicionalni *Organic* konkurs NLB Komerčijalne banke, članice NLB Grupe, je u 2022. godini podelio nagrade u ukupnom iznosu od dva i po miliona dinara za pet najboljih projekata uzgoja i prerade organske hrane.

Na jedanaesti po redu konkurs, 2022. godine je pristigao 61 projekat - 13 iz Centralne Srbije, zatim 18 iz Vojvodine, dva iz Južne Srbije, 11 iz Beograda, 10 iz Zapadne i sedam iz Istočne Srbije. Od gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom pristiglo je 45 prijava, od onih koji se bave stočarstvom i pčelarstvom 14, dok su dve prijave stigle od gazdinstava koja se bave mešovitom proizvodnjom.

Podsetimo, Organic konkurs se održava od 2012. godine i do sada je učestvovalo ukupno 646 projekata, od kojih je nagrađeno 42, a *NLB Komerčijalna banka* će u narednom periodu nastaviti da podržava održiv razvoj čitave zajednice, kroz dodatne projekte društveno odgovornog poslovanja, i nastojaće da se pozicionira kao apsolutni lider u finansiranju zelenih projekata iz obnovljivih izvora energije.

Donacije

Tokom 2022. godine NLB Komercijalna banka je kroz donacije pružala podršku tamo gde je ona bila najpotrebnija, pre svega zdravstvenim institucijama i organizacija koje se bore za zdravlje dece i najmlađih. Pored toga, naša banka živi ESG koncept i zbog toga se priključila akciji Zaštite predela izuzetnih oblike, zarad očuvanja prirode i zdrave životne okoline i kroz donaciju pomogla u procesu zaštite područja Šargan – Mokra gora.

NLB Komercijalna banka je u 2022. godini pružila podršku kroz donaciju Fondu B92 na ime nabavke devet protokomera za kiseoničku terapiju za potrebe Instituta za neonatologiju Kroz brigu o onima kojima je pomoć najpotrebnija, NLB KB je donacijom pomogla i BELhospice, prvu specijalizovanu dobrotvornu organizaciju u Srbiji koja pruža palijativno zbrinjavanje pacijentima sa malignim bolestima.

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2022. GODINI

Makroekonomsko okruženje

COVID-19 i konflikt u Ukrajini prema dosadašnjim podacima imaju manje posledice na Srbiju u poređenju sa većinom evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture ekonomije. Donete mere ekonomske politike (5,8 mlrd evra, oko 13% BDP-a u 2020. godini) minimizovale su pad BDP-a u 2020. godini, dok je dodatni paket od 2,2 mlrd evra (4,2% BDP-a) u 2021. doprineo daljem rastu BDP-a i vraćanju na putanju održivog rasta u srednjem roku. Povratak BDP-a na pretkrizni nivo je postignut već u Q1 2021, dok je prema podacima RZS-a, realni rast BDP-a u 2021. iznosio 7,5%. Takva kretanja rezultat su rasta aktivnosti u industriji, građevinarstvu i uslužnim sektorima.

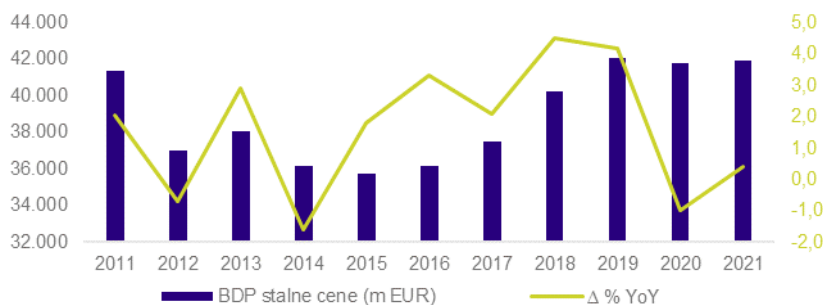
Prema preliminarnim procenama RZS, rast BDP-a u 2022. godini iznosio je 2,3% YoY, što je u okviru NBS projekcije (od 2,0% do 3,0%). Na ovaj način, Srbija je u godini u kojoj se suočila sa negativnim efektima višedimenzionalnih šokova iz međunarodnog okruženja nastavila da beleži ekonomski rast. Zbog produženog trajanja sukoba u Ukrajini i ekonomskog efekata daljih sankcija EU prema Rusiji i kontramera Rusije ka EU, NBS projekcija rasta BDP-a za 2023. godinu se nalazi u rasponu 2,0-3,0%. Rizike projekcije vide kao simetrične.

Prema novembarskoj projekciji NBS očekuje se da inflacija dostigne vrhunac u Q1 2023 i da se nakon toga nađe u padu, da bi se u granice cilja vratila u drugoj polovini 2024. godine.

Srbija	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*	2023.*
Realni BDP, mg. stope rasta (u %)	-0,7	2,9	-1,6	1,8	3,3	2,1	4,5	4,3	-0,9	7,5	2,5	2,5
Privatna potrošnja (u %)	-1,7	-1,7	-0,1	-0,6	1,9	2,2	3,1	3,7	-1,9	7,7	3,0	2,4
Privatne investicije (u %)	14,9	-8,4	-5,2	5,2	2,1	9,5	12,3	13,9	-5,5	10,5	-2,6	2,2
Državna potrošnja (u %)	0,4	-2,1	0,9	-3,7	0,0	2,9	3,8	2,0	2,9	4,3	0,4	-2,0
Državne investicije (u %)	7,6	-35,8	13,6	14,0	21,2	-6,3	45,3	30,7	11,0	32,4	-0,7	-5,5
Izvoz (u %)	2,9	18,0	4,3	9,3	12,0	8,2	7,5	7,7	-4,2	19,5	14,1	5,6
Uvoz (u %)	-0,6	6,5	5,1	4,0	7,0	11,1	10,8	10,7	-3,6	17,7	15,0	6,1
Stopa nezaposlenosti (u %)	25,9	24,0	20,6	18,9	16,4	14,5	13,7	11,2	9,7	11,0	9,5	-
Nominalne zarade (u %)	9,0	6,2	1,4	-0,2	3,7	3,9	6,5	10,6	9,4	9,6	13,9	-
Novčana masa (M3) (u %)	9,4	4,6	7,6	6,6	11,6	3,6	14,5	8,4	18,1	11,8	-	-
Indeks potrošačkih cena (u %)	7,3	7,9	2,1	1,4	1,1	3,2	2,0	1,9	1,6	4,0	12,0	12,5
NBS referentna kamatna stopa (u %)	11,25	9,50	8,00	4,50	4,00	3,50	3,00	2,25	1,00	1,00	5,00	5,25
Deficit tekućeg računa BPM-6 (u % BDP-a)	10,9	5,8	5,6	3,5	2,9	5,2	4,8	6,9	4,1	4,3	-9,0	-9,4

BDP

%	Q2 21	Q3 21	Q4 21	Q1 22	Q2 22	Q3 22
QoQ	1,3	1,6	1,7	0,5	1,2	-0,7
YoY	13,7	7,7	7,0	4,4	3,9	1,0

U 2022. i 2023. godini očekuje se privremeno povećanje tekućeg deficita, kao posledica konflikta u Ukrajini i vanredno visokog uvoza energenata najviše zahvaljujući povećanju njihove cene. U periodu januar - novembar 2022. godine tekući deficit je iznosio 3,2 mlrd evra, što je bolji rezultat od projektovanog. Zahvaljujući proizvodnji i geografskoj diversifikaciji i izvozno-orijentisanim investicijama, robni izvoz je u 2021. ostvario rast od čak 29,3% YoY, a sličnu dinamiku je zadržao i u jedanaest meseci 2022. godine.

Prema RZS, stopa nezaposlenosti je u Q3 2022 ostala na nivou iz Q2 od 8,9%, a stopa zaposlenosti je neznatno smanjena za 0,1 p.p. na 50,8%. Formalna zaposlenost je nastavila međugodišnji rast u 2022. godini (1,4% jan - nov).

NEZAPOSLENOST

%	Q2 21	Q3 21	Q4 21	Q1 22	Q2 22	Q3 22
Nezaposlenost	11,1	10,5	9,8	10,6	8,9	8,9

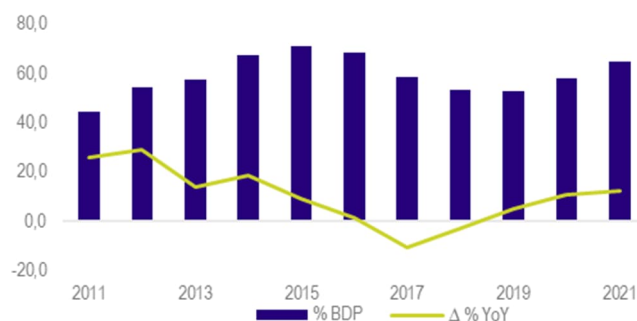

U 2021. godini, učešće javnog duga u BDP-u smanjeno je na 56,5%, uprkos tome što su tokom godine emitovane tri evroobveznice ukupne vrednosti 2,75 mlrd evra, koje su namenjene za pokriće rastućih potreba finansiranja usled pandemije. Takođe, to je niže u odnosu na nivo koji je projektovan Fiskalnom strategijom (57,3%). Na kraju novembra 2022. godine, učešće javnog duga

u BDP-u iznosilo je 53,5% i smanjeno je za 0,2 p.p. je u odnosu na učešće objavljeno za oktobar (53,7%), u najvećoj meri usled kursnih razlika, odnosno slabljenja dolara u odnosu na evro a posledično i na dinar. Očekuje se da će javni dug nastaviti silaznu putanju u narednim godinama uz dalje oslanjanje na dinarske i evro denominovane HoV i uz smanjenje valutnog rizika.

JAVNI DUG

%	Q2 21	Q3 21	Q4 21	Q1 22	Q2 22	Q3 22
QoQ	0,3	4,6	1,8	1,6	2,0	3,4
YoY	5,1	10,8	12,6	8,5	10,4	9,1
% BDP	58,2	58,6	57,2	56,5	55,8	55,9

Narodna banka Srbije u 2022. godini devet puta uzastopno povećavala referentnu kamatnu stopu, koja je sa 1% (sa početka 2022. godine) povećana na 5% u decembru 2022. godine. Na ovaj način pooštřavani su monetarni uslovi čime se, uz čuvanje stabilnosti deviznog kursa, uticalo na ograničavanje sekundarnih efekata troškovnih pritisaka na rast cena putem inflacionih očekivanja.

Prilikom donošenja ovakve odluke, IO NBS je uzeo u obzir prvenstveno sledeće faktore: da su i pored naznaka popuštanja inflacije na globalnom nivou usled smanjenja cena energenata u krajem godine, troškova transporta, kao i sve manje izraženih zastoja u globalnim lancima snabdevanja, potrebni dodatni dokazi stabilnog i održivog popuštanja inflatornih pritisaka na globalnom nivou, da su i dalje izražene geopolitičke tenzije, kao i da su dešavanja na međunarodnom robnom i finansijskom tržištu i dalje volatilna, uz nastavak zaoštřavanja monetarnih politika vodećih centralnih banaka.

Stabilnost bankarskog sektora je očuvana i dodatno ojačana. Učešće NPL u novembru iznosilo je 3,03%.

Prosečna zarada (bruto) obračunata za novembar 2022. godine iznosila je 108.001 dinar, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 78.326 dinara. Rast bruto i neto zarada u periodu januar - novembar 2022. godine, u odnosu na isti period prošle godine, iznosio je 13,9% nominalno, odnosno 2,0% realno. U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečne bruto i neto zarade za novembar 2022. godine nominalno su veće za 13,3%, a realno su manje za 1,6%. Medijalna neto zarada za novembar 2022. godine iznosila je 59.580 dinara, što znači da je 50% zaposlenih ostvarilo zaradu do navedenog iznosa.

Bankarski sektor

Na kraju trećeg kvartala 2022. godine na bankarskom tržištu Srbije poslovale su 22 banke, sa ukupno 22.154 zaposlenih (krajem 2021. godine 22.550 zaposlena). Najveći deo bankarskog sektora bio je u stranom vlasništvu (83% aktive bankarskog sektora). U vlasničkoj strukturi dominiraju banke iz Italije, Austrije, Mađarske i Slovenije. Ukupna bilansna suma bankarskog sektora Srbije iznosila je 5.307 mlrd RSD. Posmatrajući prema bilansnoj sumi, u trećem kvartalu u odnosu na isti period prošle godine bankarski sektor je rastao po stopi od 7,8%, odnosno 5,4% od početka 2022. godine.

Pet najvećih banaka, posmatrano prema visini bilansne sume, plasmanima nebankarskom sektoru i depozitima nebankarskog sektora činili su 59,7%, 60,8% i 59,2% tržišta, respektivno. Banca Intesa je vodeća banka po aktivni i depozitima, dok je OTP banka prva u plasmanima. U ukupnoj bilansnoj aktivni, Banca Intesa ima učešće od 15,0%, OTP Banka 13,8%, Unicredit banka 10,8%. Sa aspekta koncentracije bankarskog sektora, HHI index od 908 sugeriše da srpsko bankarsko tržište i dalje odlikuje visok stepen konkurencije.

Kao i prethodnu godinu, i 2022. godinu karakteriše trend ukрупnjavanja tržišta. Najznačajnija transakcija u 2022. godini je bila završetak integracije NLB banke a.d. Beograd i Komercijalne banke a.d. Beograd, kao rezultat jednog od najsloženijih i najuspešnijih finansijskih integracija u regionu. Takođe, imali smo i krajem godine i akviziciju Naše AIK banke (ex Sber banka) u okviru AIK banke. U narednom periodu se očekuje i finalizacija akvizicije RBA banke (ex Credit Agricole a.d. Novi Sad) od strane Raiffeisen banke a.d. Beograda. Nakon završetka ovih procesa integracije značajno će se izmeniti slika prvih 5 banaka na srpskom bankarskom tržištu.

Zaključno sa trećim tromesečjem u 2022. godini, bankarski sektor je ostvario rezultat pre oporezivanja od 58,3 mlrd RSD, što je rast od 41% u odnosu na isti period prošle godine. Sa pozitivnim rezultatom je poslovalo 21 banka sa ukupnim profitom od 58,5 mlrd RSD, dok je samo 1 banka poslovala sa gubitkom u ukupnom iznosu od 14 mln RSD. Najveći uticaj na rast profita u odnosu na isti period 2021. godine dolazi uglavnom od znatno viših neto kamatnih prihoda od kamata i naknada, 13,5% odnosno 62%, respektivno.

Ovakva kretanja odrazila su se i na kretanje pokazatelja profitabilnosti – prinos na kapital (ROE) je krajem trećeg kvartala iznosio 10,8 (YtD povećanje od 3,3 p.p), dok je prinos na aktivni iznosio 1,5% i viši je u odnosu na početak godine za 0,4 p.p.

Neto krediti bankarskog sektora na kraju septembra 2022. godine iznosili su 3.141 mlrd RSD, što predstavlja rast od 7,9% u odnosu na kraj 2021. godine, pri čemu je usporavanje od juna posledica visoke baze iz prethodne godine, dospeća kredita odobrenih u okviru garantne šeme, kao i pooštavanja monetarne politike NBS i ECB.

Vlada doprinosi dinarizaciji poreskom politikom i razvojem tržišta dinarskih HoV – učešće duga u RSD povećano je sa 2,5% (2008) na 25,2% u decembru 2022. Dinarizacija depozita privrede i stanovništva povećana je za 20,8 p.p. u odnosu na kraj 2012. i u decembru 2022. godine iznosila je 40,1%. Dinarizacija plasmana sektoru privrede i stanovništva je u decembru iznosila 35,1% (što je za 7,1 p.p. više u odnosu na kraj 2012. godine).

Uprkos istorijski niskim kamatnim stopama na depozite, prisutna je stabilnost depozita stanovništva i privrede u strukturi finansiranja, sa učešćem od 43% i 30% u ukupnim obavezama na kraju novembra 2022. godine, respektivno.

Sprovođenje mera za rešavanje NPL dovelo je do značajnog smanjenja apsolutnog iznosa problematičnih kredita u portfolijima banaka. Apsolutni nivo NPL-a je u trećem kvartalu nastavio da miruje (3,2%), i dalje je znatno ispod pretkriznog nivoa (4,1% ;2019).

Bankarski sektor Srbije je adekvatno kapitalizovan, sa pokazateljem adekvatnosti kapitala od 19,5% u novembru, što je znatno iznad propisanog minimuma od 8%. Vrednost pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala iznosila je 18,1%, što govori da pored visine, kapitalizovanost bankarskog sektora odlikuje i dobra struktura, u kojoj oko 95% ukupne adekvatnosti donosi najkvalitetniji osnovni akcijski kapital.

Banke poseduju značajne rezerve kapitala, što im omogućava da se uspešno nose s kreditnim rizikom, čak i u slučaju pretpostavljenog najpesimističnijeg scenarija u stres testovima. Visoku solventnost bankarskog sektora potvrđuje i pokazatelj leveridža, koji je u regulatorni okvir Republike Srbije uveden regulativom Bazel III i čija je vrednost na kraju septembra 2022. godine iznosila 10,3%. Pokazatelji likvidnosti se konstantno kreću na nivoima znatno višim od regulatornih minimuma.

Likvidna sredstva činila su oko 38,5% ukupne aktive bankarskog sektora krajem novembra 2022. godine. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju novembra 2022. godine iznosio 85,3%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja i uopšte likvidnosti bankarskog sektora.

NLB Komercijalna banka a.d. Beograd je na kraju trećeg tromesečja 2022. godine sa bilansnom sumom od 540,7 mlrd RSD imala tržišni udeo od 10,2% i zauzimala je 4. mesto u bankarskom sektoru.

Plasmani komitentima krajem septembra 2022. godine iznosili su 296,3 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zadržala 4. mesto sa tržišnim učešćem od 9,4%.

Depoziti komitenata krajem septembra 2022. godine iznosili 435,8 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zadržala 2. mesto sa tržišnim učešćem od 11,7%.

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji

NLB Komercijalna banka AD Beograd	2022. godina	2021. godina
OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA		
ROE a.t.	10,1%	4,8%
ROA a.t	1,6%	0,8%
CIR	57,3%	66,6%
LTD net	68,3%	53,7%
PAK	24,6%	28,6%
NIM	3,1%	2,6%
BILANS USPEHA (u milionima RSD)		
Neto kamatni prihodi	16.182	12.145
Neto nekamatni prihodi	9.784	6.791
Troškovi poslovanja	-16.248	-15.489
Dobitak / gubitak pre troškova ispravki vrednosti	9.717	3.448
Dobitak / gubitak nakon poreza	8.371	3.646
BILANS STANJA (u milionima RSD)		
Bilansna suma	548.315	489.440
Neto plasmani komitentima	303.225	209.045
Depoziti i druge obaveze prema komitentima	430.460	403.286
Kapital	87.801	75.643
OSTALI POKAZATELJI		
Broj ekspozitura	180	190
Broj zaposlenih	2.503	2.372

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji (izvor: NLB Komercijalna banka)

Bilans stanja

u 000 rsd

Stavka	31.12.2022.	31.12.2021.		
	iznos	iznos	aps	indeks
AKTIVA	548.314.859	489.440.405	58.874.454	112
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.479.333	82.055.481	-576.148	99
Potraživanja po osnovu derivata	49.551	-	49.551	-
Hartije od vrednosti	119.663.655	149.588.755	-29.925.100	80
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	22.791.264	29.114.381	-6.323.117	78
Kredit i potraživanja od komitenata	303.225.048	209.044.942	94.180.106	145
Investicije u pridružena društva	0	1.488.063	-1.488.063	0
Investicije u zavisna društva	140.000	140.000	0	100
Nematerijalna imovina	616.756	582.101	34.655	106
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.829.945	8.755.659	1.074.286	112
Investicione nekretnine	2.208.624	2.610.531	-401.907	85
Tekuća poreska sredstva	0	18.911	-18.911	0
Odložena poreska sredstva	1.477.737	509.242	968.495	290
Stalna sredstva namenjena prodaji	1.275.205	101.614	1.173.591	1.255
Ostala sredstva	5.557.741	5.430.725	127.016	102
PASIVA	548.314.859	489.440.405	58.874.454	112
Obaveze po osnovu derivata	10.509	-	10.509	-
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	16.996.266	2.134.969	14.861.297	796
Depoziti i ostale fin.obaveze prema komitenata	430.460.258	403.286.418	27.173.840	107
Subordinirane obaveze	1.770.725	-	1.770.725	-
Rezervisanja	5.052.271	4.233.853	818.418	119
Tekuće poreske obaveze	496.371	-	496.371	-
Ostale obaveze	5.727.036	4.142.443	1.584.593	138
Ukupne obaveze	460.513.436	413.797.683	46.715.753	111
Kapital bez rezultata perioda	79.430.655	71.997.023	7.433.632	110
Rezultat perioda	8.370.768	3.645.699	4.725.069	230
Kapital	87.801.423	75.642.722	12.158.701	116

Bilans stanja (izvor: NLB Komerčijalna banka)

Bilans uspeha

u 000 rsd

Stavka	2022	2021	aps	indeks
	iznos	iznos		
I. Neto poslovni prihodi (1+2)	25.965.701	18.936.372	7.029.329	137
1. Neto kamatni prihodi	16.181.648	12.145.109	4.036.539	133
a) Prihodi od kamata	17.059.851	13.103.701	3.956.150	130
b) Rashodi od kamata	-878.203	-958.592	-80.389	92
2. Neto nekamatni prihodi	9.784.053	6.791.263	2.992.790	144
a) Neto prihodi od naknada	7.888.688	5.737.364	2.151.324	137
i) Prihodi od naknada	10.361.846	7.647.524	2.714.322	135
ii) Rashodi od naknada	-2.473.158	-1.910.160	562.998	129
b) Ostali neto nekamatni prihodi	1.895.365	1.053.899	841.466	180
II. Troškovi poslovanja i ostali rashodi	-16.248.366	-15.488.760	759.606	105
1. Troškovi zarada	-5.637.711	-4.961.166	676.545	114
2. Amortizacija	-1.193.441	-912.825	280.616	131
3. Ostali rashodi	-9.417.214	-9.614.769	-197.555	98
III. Rezultat pre troškova ispravki vrednosti i rezervisanja	9.717.335	3.447.612	6.269.723	282
Neto rashodi ispravki vrednosti i rezervisanja	-772.148	15.772	787.920	-
IV Rezultat pre poreza	8.945.187	3.463.384	5.481.803	258
Porez i dobitak/gubitak po osnovu odloženih poreza	-574.419	182.315	756.734	-
V Rezultat nakon poreza	8.370.768	3.645.699	4.725.069	230
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
VI Rezultat perioda	8.370.768	3.645.699	4.725.069	230

Bilans uspeha (izvor: NLB Komercijalna banka)

POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE

Tokom 2022. godine tržište se suočilo sa brojnim ograničenjima koja su uticala na sve aspekte poslovnih aktivnosti. Upravljanje poslovnom mrežom je predstavljalo poseban izazov zbog optimizacije broja zaposlenih u ekspoziturama u cilju održanja kontinuiranog poslovanja s jedne, i zdravlja naših zaposlenih i klijenata sa druge strane. I pored navedenih izazova Banka je ostvarila pozitivan rezultat i značajan rast u ključnim segmentima poslovanja.

U prethodnoj godini, realizovali smo važne razvojne projekte koji treba da postave čvrste osnove za narednu fazu našeg razvoja u kojoj će tradicionalno bankarsko poslovanje u velikoj meri biti transformisano i dopunjeno potpuno novim oblicima komunikacije i interakcije sa klijentima.

U skladu sa kretanjima na tržištu, digitalizacija i servisi koji su dostupni klijentima 24/7 bez potrebe za dolaskom u banku opredeljuju uslove poslovanja i NLB Komercijalna banka će i u narednom periodu biti usmerena na unapređenje servisa i dostupnosti prema klijentima

U procesu integracije koji je u toku poslovne aktivnosti banke su usmerene na aktivnosti koje će klijentima banaka doneti dodatne pogodnosti, servise i kvalitet usluge.

Poslovanje sa stanovništvom

Poslujući u izazovnom okruženju, NLB Komercijalna banka je nastavila da pruža stabilnu podršku stanovništvu i u 2022. godini.

Održavajući stabilnost u svim segmentima poslovanja sa stanovništvom, Banka je uspjela da uspešno odgovori na izazove dinamičnog tržišta u protekloj godini, definisanoj opštom neizvesnošću i vanrednim okolnostima.

Poslovanje sa stanovništvom ostvarilo je najveću realizaciju kredita u dosadašnjem poslovanju Banke, što je rezultiralo povećanjem plasmana za 9% u odnosu na prethodnu godinu (rast gotovinskih kredita 9%, rast stambenih kredita 16%, pad mikro biznis kredita 13%, dok je stanje agro plasmana na istom nivou kao i prošle godine). U skladu sa rastom bruto plasmana, povećano je i tržišno učešće Banke u kreditima odobrenim stanovništvu, pa tako na kraju 2022. tržišno učešće NLB Komercijalne banke u delu gotovinskih kredita iznosi 9,8%, stambenih kredita 12,3% i agro kredita 28,2%.

Kroz niz inicijativa, kao što su projekat Okvir Podrške, Organik konkurs za najbolje projekte organske proizvodnje, kampanje stambenih kredita za mlade, nastavili smo da gradimo odnos zasnovan na poverenju, održavajući našu bazu klijenata od oko milion aktivnih klijenata stabilnom i snažnom.

Osim brojnih pogodnosti koje je NLB Komercijalna banka nudila kroz Paket dobrodošlice, klijentima smo ponudili i niz novih digitalnih usluga i obezbedili pogodnosti koje mogu da koriste kada i gde god požele. U narednom periodu nastavićemo da razvijamo nove digitalne platforme i servise, kako bismo sve svoje proizvode i usluge mogli da ponudimo na još brži, jednostavniji i povoljniji način. Cilj je da stimulišemo klijente da u još većem obimu koriste mobilno bankarstvo i instant sistem plaćanja, čime se pravi veliki korak ka daljoj digitalizaciji NLB Komercijalne banke.

U skladu sa aktivnostima i inicijativama koje su se odvijale u okviru procesa Integracije Komercijalne banke u NLB grupu dodatno se radilo na unapređenju i zameni mreže bankomata NLB Komercijalne banke – ukupno 300 novih ATM uređaja je instalirano do kraja 2022. godine. Prilikom nabavke novih bankomata uvaženi su svi preporučeni standardi NLB grupe (Windows 10 operativni sistem, CN4 anti-gasni sef, dodatna sigurnosna oprema, itd.) ali i najviši tržišni standardi kojima će Banka odgovoriti na potrebe svojih klijenata (contactless, podrška za više valuta, čitač QR kodova, itd.). Realizacijom nabavke i zamenom ATM uređaja biće ne samo otklonjeni svi detektovani operativni rizici, već će NLB Komercijalna Banka imati jednu od najsigurnijih i najmodernijih mreža bankomata na tržištu Srbije.

Početkom 2023. godine, u kojoj će pred nama biti novi izazovi, nastavićemo da sprovodimo aktivnosti transformacije, zasnovane na inovativnosti, otvorenosti i inkluzivnosti u svim aspektima poslovanja Banke. NLB Komercijalna banka će ostati čvrsto na putu daljeg rasta, pružajući najbolje usluge i proizvode svojim klijentima u svim segmentima, doprinoseći ukupnom ekonomskom razvoju zemlje i pomaganju zajednice da raste.

Poslovanje sa pravnim licima

Poslovanje privrede i u 2022. godini bilo je pod uticajem pandemije virusa COVID-19, a dodatno i pod uticajem konflikta u Ukrajini koji je doveo do produbljivanja energetske krize na globalnom nivou, rasta cena primarnih poljoprivrednih proizvoda i industrijskih sirovina i otežanog funkcionisanja medjunarodnih lanaca snabdevanja.

U 2022. godini došlo je do značajnog rasta referentnih kamatnih stopa NBS i ECB, usled zaoštavanja monetarnih uslova, a posledično i do rasta cena kredita i nepovoljnijih uslova zaduživanja privrede na domaćem tržištu. Novonastala situacija je doprinela da se domaća privreda prilagodi težim tržišnim uslovima i pronađe alternativne modele poslovanja.

U godini integracije banaka prodajni timovi funkcije Corporate su ostvarili rekordne rezultate u novoj produkciji kredita i garancija te je kao rezultat toga ostvareno povećanje nivoa kredita za 22%, abs + 200 miliona EUR, odnosno nivo garancija za 26%, + 64 miliona EUR. NLB KB banka je duplo brže rasla u stanju kredita nego što je raslo bankarsko tržište u Srbiji. U oba segmenta (Large corporate i SME) ostvaren je značajan rast i premašene su planirane vrednosti budžeta za kraj 2022. godine.

NLB KB Beograd nastavila je sa odobravanjem kredita za finansiranje likvidnosti, obrtnih sredstava i investicionih ulaganja malim, srednjim i velikim preduzećima i takodje odobrila kredit za finansiranje većeg infrastrukturnog projekta. Pored kredita iz potencijala Banke odobravani su krediti u okviru Projekta za konkurentnu poljoprivredu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (SCAP), krediti po Uredbi Vlade Republike Srbije za nabavku opreme, krediti uz garanciju Garancijskog fonda AP Vojvodine i krediti iz programa COSME.

I ove godine segmentu malih i srednjih preduzeća pružena je podrška kroz regionalnu kampanju Okvir podrške. Kampanja je obuhvatila 300 prijavljenih klijenata malog biznisa, od čega je po 10 klijenata sa svakog tržišta nagradjeno.

U 2022. godini intenzivirane su aktivnosti odobravanja ESG plasmana (finansiranje investicija u bio-gasna postrojenja, solarnih elektrana, vetro-park) i otkupa potraživanja (faktoring).

Širokim spektrom proizvoda i usluga pomogli smo klijentima da lakše prebrode finansijske teškoće i omogućili im da u svakom trenutku imaju pristup sredstvima na svojim računima. U 2022. godini isplaćeno je 892 miliona EUR kredita našim klijentima. Kao rezultat toga u našem kreditnom portfoliju imamo 555 PL klijenata više u odnosu na početak 2022. godine.

Poslovanje sa poljoprivredom

U 2022. godini završena je uspešna integracija i prodajnih timova u Agro segmentu sa portfolijom od 200 miliona EUR i preko 11.000 agro klijenta. NLB Komercijalna Banka je preuzela leadersko mesto kao jedan od najpouzdanijih partnera poljoprivredi.

Agro tim NLB Banka i Komercijalna banka je ujedinen po prvi put zajedno nastupio na Međunarodnom sajmu poljoprivrede, koji se održavao 89. put. Pored vrlo uspešnog nastupa na Međunarodnom sajmu poljoprivrede. Banka je i ove godine organizovala 11. po redu Organic konkurs, i nagradila 5 najboljih projekata. Pored Sajma u Novom Sadu banka je imala i uspešan nastup i na drugom po veličini Sajmu u Kragujevcu.

NLB Komercijalna Banka je ove godine je najuspešnija banka u programu subvencija Ministarstva poljoprivrede i to 36% u iznosu i 40% u broju ukupno realizovanih kredita kojima su klijenti banke uspeli da dođu do novčanih sredstava po veoma povoljnim kamatnim stopama. Plasirano je preko 24 miliona EUR i 2.015 kredita.

U delu poslovanja sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima (RPG), NLB Komercijalna Banka je u 2022. godini ostvarila produkciju od 100 miliona EUR. Nastavljena je dodatna digitalizacija agro klijenata, što je rezultiralo povećanje novih korisnika elektronskih servisa. Ovakav intenzitet saradnje i podrške koju pružamo poljoprivrednicima još jednom potvrđuje našu odlučnost da i u narednom periodu budemo banka partner za sva poljoprivredna gazdinstva koja planiraju svoj razvoj, nova investiciona ulaganja i širenje. Cilj nam je da nastavimo da budemo intenzivna podrška poljoprivrednicima kroz kompletan servis kojim podrazumeva, kako kreditne proizvode, tako i druge usluge u skladu sa potrebama klijenata.

TREASURY I ALM

Tokom 2022. godine, NLB Komercijalna Banka je uspešno okončala proces integracije Komercijalne Banke i NLB banke, i unapređivala poslovanje sa klijentima i finansijskim institucijama, u uslovima povećanih geopolitičkih izazova. Kontinuirano je obezbeđivana potrebna dinarska i devizna likvidnost i aktivno upravljano viškovima iste.

Kurs se u 2022. kretao u spread-u od 49 para (min. 117,2751; max. 117,7627) dinara za evro, nešto veća volatilitnost u odnosu na proslu godinu uočena je na početku konflikta u Ukrajini, dok se zatim ubrzo kurs stabilizovao, te je na srednjem nivou za 2022. iznosio 117,4588 RSD. Tokom 2022. godine dinar je nominalno ojačao prema evru za 0,2%.

Radi održavanja relativne stabilnosti kursa dinara prema evru, u većoj meri reagujući na pritiske ka jačanju dinara, NBS je na međubankarskom deviznom tržištu u decembru neto kupila 550 miliona EUR, dok je u 2022. godini neto kupila milijardu (1.000 miliona) EUR. Tokom prva četiri meseca 2022. godine, NBS je neto prodala 2.270 miliona EUR usled snažnih deprecijacijskih pritisaka, čiji su osnovni uzrok bili faktori iz međunarodnog okruženja – geopolitičke tenzije i rast cena energenata. Zahvaljujući, između ostalog, pravovremenoj i odlučnoj reakciji NBS-a, obnovljeno je dejstvo faktora na strani ponude deviza i od maja su ponovo preovladavali pritisci ka jačanju dinara, tako da je Narodna banka Srbije od maja do kraja godine bila neto kupac deviza u iznosu od 3.270 miliona EUR.

NLB Komercijalna banka na međubankarskom tržištu nastavlja u 2022. godini da održava stabilnu i prepoznatljivu poziciju. Prema zvaničnim podacima Narodne banke Srbije za 2022. godinu, banka je rangirana na devetom mestu u pružanju usluga kupovine i prodaje deviza bankama na tržištu u iznosu od 857,4 miliona. Takođe, banka beleži povećanje poslova kupovine i prodaje deviza sa rezidentima od 16,7% (+ 445,1 milion) u odnosu na prethodnu godinu gde smo pozicionirani na šestom mestu. Najznačajnije povećanje tokom 2022. godine je zabeleženo u poslovima sa ovlašćenim menjačima i efektivom gde je udeo na tržištu povećan za 102,8% (+533,6 milion) uz čvrstu treću poziciju na međubankarskom tržištu.

STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE

Spajanjem Komercijalne i NLB Banke u sistemsku i jednu od najvećih na tržištu Srbije - NLB Komercijalnu banku, okončan je jedan od najkompleksnijih i najuspešnijih integracionih procesa u regionu. Za izuzetno kratak vremenski period, uspela je da nadmaši zavidan uspeh integracije i zabeleži značajan rast profitabilnosti, visoku adekvatnost kapitala i snažan napredak u svim ključnim segmentima poslovanja.

Ključni strateški cilj u narednom periodu jeste rast ključnih bilansnih pozicija i rast tržišnog udela, pogotovo u delu kreditnog portfolija. U tom smislu, ključni poslovni ciljevi u narednom periodu su:

- o značajno poboljšanje u svim važnim pokazateljima poslovanja, koji će pokazivati bolje performanse u poređenju sa tržišnim;
- o promena strukture aktive, uz snažan rast kreditne aktivnosti u svim segmentima poslovanja i značajno povećanje tržišnog učešća;
- o kontinuiran rast depozitnog potencijala u cilju održavanja tržišnog učešća, uz smanjenje likvidnih sredstava, uključujući hartije od vrednosti, koje će finansirati značajan deo rasta kreditnog portfolija;
- o maksimalna iskorišćenost angažovanog kapitala, isplata dividendi u svim godinama, uz održavanje adekvatnosti kapitala u skladu sa propisanim granicama;
- o unapređenje usluga i proizvoda u skladu sa tržišnim trendovima, uključujući nastavak rasta udela digitalnih kanala prodaje;
- o reorganizacija i rebrendiranje Banke i poslovne mreže kako bi se odgovorilo na potrebe klijenata.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka je uspostavila odgovarajući sistem upravljanja rizicima podržan internim procesima i internim aktima.

Strategijom za upravljanje rizicima uspostavljen je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve njene aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični apetit i profil banke uvek budu u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Sistem upravljanja rizicima srazmeran je prirodi, obimu i složenosti poslovanja banke, odnosno njenom rizičnom profilu.

Upravljanje rizicima Banke integrisano je u sve poslovne aktivnosti koje podrazumevaju donošenje poslovnih odluka. Strategija upravljanja rizicima zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva oprezno preuzimanje svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije banke.

Politike za upravljanje rizicima u banci imaju za cilj postavljanje okvira za upravljanje pojedinačnim rizicima odnosno identifikovanje izvora svakog pojedinačnog rizika, uspostavljanje mera za savlađivanje tog rizika kao i limitiranje negativnog uticaja svakog pojedinačnog rizika na finansijski rezultat i kapital banke.

Banka stavlja veliki akcenat na razvojne aktivnosti, modernizaciju upravljanja rizikom i sveobuhvatno unapređenje procesa upravljanja rizicima u celoj organizaciji. Sveobuhvatni pristup upravljanju rizikom se zasniva na stručnim kriterijumima i promišljenom i opravdano umerenom preuzimanju rizika.

Banka planira da oprezno preuzima rizike i da obezbedi dugoročno optimalno profitabilno poslovanje (uzimajući u obzir preuzete rizike), dok istovremeno ispunjava sve regulatorne zahteve sa dodatnim zaštitnim slojevima (baferima), naročito uzimajući u obzir SREP zahtev Narodne Banke Srbije.

Ciljani nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (buffer) za druge rizike iz poslovanja banke i njenog okruženja kojima je banka izložena. Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje / procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika.

Banka ima razvijen okvir za upravljanje rizičnim apetitom (RAF) koji definiše celokupni pristup koji uključuje pravila, procese, kontrole i sistem kroz koji se Rizični Apetit (RAP) postavlja, komunicira i kontroliše. Okvir za upravljanje rizičnim apetitom uključuje Izjavu o rizičnom apetitu (RAS), limite za pojedinačne rizike i prava i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje rizičnim apetitom.

U toku 2020. godine, Banka je postala članica NLB Grupe i do kraja 2022. godine uskladila sistem upravljanja rizicima sa standardima koje propisuje matična banka.

Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije (preuzimanje rizika). Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa. Banka je formirala Sektor za upravljanje rizicima koji odgovara direktno članu Izvršnog odbora i koji čine 4 odeljenja: odeljenje za kontrolu rizika, odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom, odeljenje za upravljanje tržišnim, operativnim i rizikom likvidnosti i odeljenje za prediktivne analize i modeliranje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2022. godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika - neizvesnost u pogledu dinamike oporavka ekonomije od krize izazvane pandemijom korona virusa, neizvesnost od posledica eskalacije geopolitičkih tenzija i konflikta u Ukrajini, jačanje inflatornih pritisaka na globalnom nivou i uticaj na kretanje domaće inflacije, pooštavanje monetarne politike vodećih centralnih banaka i rast kamatnih stopa, sporiji oporavak međunarodnih tržišta kapitala, potencijalni rast problematičnih plasmana, rast cena nepokretnosti u uslovima globalnog porasta cena na ovom tržištu, uticaj klimatskih promena na privredu i poslednično na finansijski sektor.

Prema izveštaju NBS o makroekonomskim kretanjima u Srbiji iz januara 2023. godine, COVID-19 i konflikt u Ukrajini imaju manje posledice na Srbiju u poređenju sa većinom evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture ekonomije. Stabilnost bankarskog sektora je sačuvana i dodatno ojačana.

Vežano za pandemiju izazvanu korona virusom, Narodna banka Srbije i Ministarstvo finansija su tokom 2020. godine doneli, a Banka primenila, niz privremenih mera i olakšica u cilju ublažavanja efekata na finansijske pokazatelje. U toku 2022. godine kao i u periodu koji sledi, Banka sa posebnom pažnjom prati dalji potencijalni rast problematičnih plasmana kao materijalizacije kreditnog rizika nakon postepenog ukidanja navedenih mera.

Sa prvim naznakama potencijalne eskalacije u Ukrajini, Banka je uvela dodatni monitoring potencijalnih efekata na svoje poslovanje, te sprovedla detaljnu analizu portfolija i svojih najznačajnijih klijenata. Sa aspekta kreditnog rizika, rezultat je pokazao relativno nisku izloženost i uticaj na ukupni portfolio Banke praveći komparaciju sa bankarskim tržištem.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2022. godine sprovedla važne korake vezano za uvođenje i upravljanje ESG (Environmental, social and governance) temom. U toku 2022. godine u Banci je: formiran Sustainability tim, identifikovani su glavni sektori uključeni u aktivnosti tima i definisani su ciljevi i opseg rada, implementirane nove risk procedure u delu ESG analize rizika, formirani novi ESG proizvodi, postavljen sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou banke i na nivou portfolija, održane obuke za više od 700 zaposlenih sa ciljem podizanja svesti o značaju ove teme.

Kreditni rizik

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku, odnosno riziku gubitaka zbog nemogućnosti dužnika da izmiri svoje obaveze prema Banci. Iz tog razloga, banka proaktivno i sveobuhvatno prati i procenjuje pomenuti rizik.

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najznačajnijim rizikom koji ima uticaj na banku, se fokusira na preuzimanje umerenih rizika i obezbeđivanje optimalne zarade s obzirom na preuzete rizike. Kako bi se obezbedila srednjoročna i dugoročna stabilnost poslovanja, banka nastoji da održi izbalansirani celokupni rizični profil (stanovništvo, pravna lica) sa umerenim troškom rizika i rizika koncentracije (koncentracija na nivou industrije, na nivo pojedinačne izloženosti) s obzirom da ne želi da se izlaže prekomernom riziku.

Primarna izloženost banke kreditnom riziku nastaje putem kredita i plasmana. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnim politikom, usaglašavajući rokove dospeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namenom kredita i kreditnom sposobnošću svojih dužnika.

Banka kreditni rizik identifikuje, meri i procenjuje prema kreditnoj sposobnosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja potraživanja banke. Identifikovanje i merenje izloženosti banke kreditnom riziku, sprovodi se na dva nivoa – na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno klijenta i na nivou celokupnog kreditnog portfolija.

Proces identifikovanja kreditnog rizika omogućava blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika kojima banka jeste ili može da bude izložena. U procesu merenja, banka definiše i unapređuje kvalitativne i kvantitativne metode koje omogućavaju uočavanje promena rizičnog profila banke uključujući i nastanak novih rizika.

Banka kontinuirano prati kreditni rizik putem standardizovanih pristupa kao što su: sagledavanje boniteta klijenata (interni rejting i NLB rejting), analiza profitabilnosti posla i stope prinosa na plasirana sredstva, diverzifikovanje kreditnog portfolia, kao i unapređenjem mehanizma odobrenja i naplate potraživanja.

U okviru upravljanja kreditnim rizikom kao i celokupnom okviru za upravljanje rizicima banka posebno prati **rizik koncentracije** koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na: velike izloženosti, grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (privredni sektori, geografska područja, vrsta proizvoda i sl) i instrumente kreditne zaštite.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka upravlja rizicima koji su srodni kreditnom riziku, a ciljevi upravljanja ovim rizicima se zasnivaju na osnovnim ciljevima definisanim za upravljanje kreditnim rizikom.

Rizici srodni kreditnom riziku su:

- **Kreditno devizni rizik** je rizik ostvarenja kreditnog gubitka kojem je banka izložena usled odobravanja plasmana u stranoj valuti ili u dinarima s valutnom klauzulom i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku, jer uticaj promene kursa dinara utiče na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika (povećanje rata koje proističu iz depresijacije vrednosti lokalne valute),
- **Kreditni rizik indukovani kamatnim rizikom** je rizik nastanka gubitka usled promene u referentnim kamatnim stopama za koje je vezana otplata kredita što može uticati na mogućnost klijenata da otplaćuju svoje obaveze na vreme, Navedeni rizik posebno je dobio na značaju u drugoj polovini 2022. godine, kada su se varijabilne kamatne stope značajno povećale zbog rasta varijabilnog dela kamatne stope, Belibora za gotovinske kredite i Euribora za stambene kredite. Banka je uradila analizu uticaja kamatnog rizika na kreditni rizik i za najugroženije klijente pripremila paket mera u cilju ublažavanja navedenog rizika.
- **Rezidualni rizik** je rizik mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je banka izložena.

Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik u skladu sa odlukom kojom se urađuje adekvatnost kapitala banke.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Pod deviznom imovinom i deviznim obavezama, podrazumevaju se, pored imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti – i imovina i obaveze iskazane u dinarima koji su indeksirani deviznom klauzulom, pri čemu se pod deviznom klauzulom podrazumeva odredba u ugovoru kojom se ugovoreni iznos u dinarima vezuje za vrednost neke druge valute.

Dinarska protivvrednost imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti utvrđuje se prema zvaničnom srednjem kursu dinara na dan obračuna devizne pozicije banke.

Osnova za utvrđivanje izloženosti deviznom riziku su otvorene devizne pozicije u pojedinačnim valutama.

Otvorena devizna pozicija predstavlja razliku aktive i pasive nominirane u istoj stranoj valuti, odnosno u zlatu i drugim plemenitim metalima.

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, definisano je da je maksimalna vrednost pokazatelja deviznog rizika 20% regulatornog kapitala banke.

Banka je u cilju aktivnog upravljanja deviznim rizikom uspostavila dva sistema limita otvorenih deviznih pozicija. Prvi nivo limita je zakonski propisan limit pokazatelja deviznog rizika od 20% regulatornog kapitala banke (iz obrasca KAP), drugi nivo jesu interni limiti po valutama za otvorenu i dugu i kratku deviznu poziciju i ukupnu otvorenu deviznu poziciju. Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom, definisan Politikom upravljanja deviznim rizikom koji obuhvata jasno definisana ovlašćenja i odgovornosti u ovom procesu, i to tako da se izbegne sukob interesa, kao i opis postupaka vezanih za merenje, praćenje i upravljanje deviznim rizikom.

Osetljivost na promenu deviznog kursa:

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Povećanje kursa	P&L	P&L
CAD	4	8
AUD	0	0
DKK	-1	-2
JPY	8	17
USD	-76	-152
GBP	1	2
NOK	2	3
CHF	4	8
SEK	2	4
RUB	2	3
CNY	24	48
OTH	36	72
KWD	0	0
EUR	-1.558	-3.116
TOTAL P/L efekat	-1.553	-3.105

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Smanjenje kursa	P&L	P&L
CAD	-4	-8
AUD	0	0
DKK	1	2
JPY	-8	-17
USD	76	152
GBP	-1	-2
NOK	-2	-3
CHF	-4	-8
SEK	-2	-4
RUB	-2	-3
CNY	-24	-48
OTH	-36	-72
KWD	0	0
EUR	1.558	3.116
TOTAL P/L efekat	1.553	3.105

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Banka prati, meri i upravlja različitim oblicima kamatnog rizika:

- Rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk),
- Rizikom krive prinosa (yield curve risk), kojem je izložena usled promene oblika krive prinosa,

- Baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa različitim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- Rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prevremene otplate, depoziti s mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.).
- Rizikom kreditnog spreda (marže) koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata vrednovanja portfolija HOV usled promena kreditnog spreda prouzrokovanog kreditnim rejtingom.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kamatnim rizikom, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu kamatnog rizika, definisan Politikom Upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju efikasnijeg upravljanja izloženosti kamatnom riziku banka je uspostavila sistem limita po različitim valutama i vremenskim intervalima, a u skladu sa dospećem, odnosno vremenom ponovnog određivanja cena. Banka mesečno procenjuje negativne efekte promene kamatnih stopa na finansijski rezultat banke (bilans uspeha), na ekonomsku vrednost banke i ekonomsku vrednost portfolija HOV. Kamatno osetljiva aktiva obuhvata sve kamatonosne kredite i plasmane u hartije od vrednosti, sredstva obavezne rezerve, kao i sredstva na računima kod centralne banke i poslovnih banaka na koja se obračunava kamata. Uzimajući u obzir malu verovatnoću otplate NPL kredita (kreditni klijenata D i E boniteta) Banka uključuje u kamatno osetljive stavke samo očekivane novčane tokove po osnovu ovih kredita.

Kamatno osetljivu pasivu čine depoziti, uzeti krediti i izdate hartije od vrednosti na koje se obračunava kamata.

Vanbilansne pozicije daju mogućnost klijentima povlačenja sredstava do iznosa odobrenih kreditnih linija koje su evidentirane na vanbilansu. Na osnovu interne metodologije izračunava se stopa i iznos povlačenja vanbilansna koja se primenjuje u uključivanju vanbilansnih stavki u kamatno osetljivu aktivu.

Dodatno, kamatno osetljive vanbilansne stavke čine i izvedeni finansijski instrumenti koji su osetljivi na promenu kamatne stope. Ove instrumente čine interest rate swap, interest rate forward, interest rate futures, interest rate option i sl.

Osetljivost na promenu kamatnih stopa:

u 000 EUR	Scenario 1: 50 b.p.	Scenario 2: 100 b.p.	u 000 EUR	Scenario 1: 50 b.p.	Scenario 2: 100 b.p.
Povećanje kamatnih stopa	P&L	P&L	Smanjenje kamatnih stopa	P&L	P&L
RSD	2.995	5.991	RSD	-2.995	-5.991
EUR	5.152	10.305	EUR	-5.152	-10.305
CHF	59	119	CHF	-63	-128
USD	-18	-36	USD	18	36
OTH	-132	-263	OTH	132	263
TOTAL P/L Effect	8.057	16.115	TOTAL P/L Effect	-8.060	-16.124

Kretanje pokazatelja EVE, NII i credit spread ratio:

IRR risk	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	31.12.2022	LIMIT	Δ Q-1
EVE in 000 EUR (with stability of sight deposits)	-14.952	-18.395	-18.907	-14.876	-11.366	-48.474	3.509
EVE in % of Tier 1 capital	-2,69%	-3,42%	-3,12%	-2,47%	-1,88%	-8,00%	0,60%
Change in NII 100/50 bp in 000 EUR	-6.907	-6.258	-7.784	-9.325	-10.468	-21.207	-1.142
Change in NII 100/50 bp in % of Tier 1 capital	-1,24%	-1,16%	-1,28%	-1,55%	-1,73%	-3,50%	-0,18%
Credit spread ratio total (100bp) u 000 EUR	-30.004	-25.977	-24.054	-21.301	-20.214	-48.474	1.087
Credit spread ratio total (100bp) % Tier 1 kapitala	-5,40%	-4,83%	-3,97%	-3,54%	-3,34%	-8,00%	0,20%
Credit spread ratio FVOCI (100 bp) u 000 EUR	-29.827	-24.591	-22.618	-20.261	-18.948	-48.474	1.313
Credit spread ratio FVOCI (100 bp) % Tier 1 kapitala	-5,37%	-4,57%	-3,73%	-3,37%	-3,13%	-8,00%	0,24%

Rizik likvidnosti

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizikom likvidnosti, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti, koji je definisan Politikom upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti banka je uspostavila Proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnosti (ILAAP). Na operativnom nivou opisuje se kako se u Banci odvija proces upravljanja rizikom likvidnosti uključujući dva glavna dela, koji se odnose na kvalitativne i kvantitativne elemente procesa. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije i uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti. Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u izuzetnim okolnostima je takođe predstavljen u kvalitativnom delu, kao i uloga Interne revizije. Kvantitativni aspekti ILAAP-a, su direktno vezani za kvalitativne elemente, uključujući uvid u ispunjenost interno propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije banke.

Banka meri i upravlja likvidnošću u tri faze:

- operativna likvidnost koja se odnosi na izmirivanje obaveza u kraćim rokovima (do 30 dana);
- strukturna likvidnost koja se odnosi na upravljanje rizikom likvidnosti na dugoročnijem nivou;
- likvidnost u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Ciljevi praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti u banci su:

- osiguranje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava;
- minimiziranje troškova održavanja likvidnosti;
- optimiziranje visine rezervi likvidnosti;
- osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti za različite situacije i scenarije stresa;
- predviđanje vanrednih situacija ili kriznih uslova i sprovođenje planova za vanredne situacije u slučaju vanrednih okolnosti;
- priprema dinamičkih projekcija likvidnosti uzimajući u obzir nekoliko scenarija novčanih tokova banke;
- priprema predloga za uspostavljanje dodatnih finansijskih sredstava kao kolaterala za izvore finansiranja

Rizik likvidnosti i upravljanje sredstvima

Kako bi se efikasno upravljalo rizikom likvidnosti, Sektor za upravljanje rizicima je definisao Politiku Upravljanje rizikom likvidnosti.

Osnovni ciljevi upravljanja likvidnosti su:

- Dnevno ispunjavanje svih obaveza banke na odgovarajući način i u odgovarajućoj valuti
- Ispunjavanje svih zakonskih propisa kojima se uređuje područje likvidnosti
- Izbegavanje pribavljanja sredstava usled njihovog manjka po ceni koja je veća od tržišne ili prisilnom prodajom sopstvenih ulaganja
- Obezbeđivanje stabilnosti i diversifikacije izvora finansiranja

Merenje izloženosti banke riziku likvidnosti vrši se izračunavanjem pokazatelja dnevne likvidnosti LIK, užeg pokazatelja likvidnosti banke i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom. Pokazatelj dnevne likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- 1) pokazatelj likvidnosti:
 - iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
 - ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
 - iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 2) uži pokazatelj likvidnosti:
 - iznosi najmanje 0,7 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
 - ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
 - iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 3) pokazatelj pokrića likvidne aktive:
 - iznosi najmanje 100%.

Kritično nizak nivo likvidnosti banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj, uži pokazatelj i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom niži od jednog od limita utvrđenog u stavu 1. ove tačke.

Prikaz kretanja pokazatelja likvidnosti je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2022		31.12.2021	
	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj
Kraj godine	2,84	2,71	3,88	3,65
Maksimalni	3,95	3,76	4,68	4,42
Minimalni	2,44	2,21	3,51	3,37
Prosečan	3,19	2,98	4,18	3,96

Prikaz kretanja pokazatelja pokrića likvidnom aktivom je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2022	31.12.2021
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom		
Kraj godine	216%	454%
Maksimalni	427%	757%
Minimalni	216%	425%

Pokazatelj dnevne likvidnosti, uži pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrivenosti likvidnom aktivom u toku 2022. godine kretali su se u okvirima zakonski propisanih limita.

Upravljanje rezervama likvidnosti

Banka održava dovoljan nivo likvidnih rezervi u obliku gotovine i drugih visoko likvidnih nezaloženih sredstava koji se mogu u relativno kratkom roku unovčiti.

Banka u cilju formiranja rezervi likvidnosti kupuje dužničke hartije od vrednosti visokog kvaliteta, pre svega državne hartije od vrednosti u skladu sa postojećim sistemom limita izloženosti prema državi na nivou NLB Grupe (CRD limiti). Banka samostalno formira rezerve likvidnosti imajući u vidu specifičnosti svojih bilansnih struktura kao i mogućnosti za korišćenje rezervi likvidnosti za finansiranje preko dostupnih instrumenata Narodne banke Srbije.

Ciljana struktura portfolija hartija od vrednosti, kao i plan za dostizanje ciljane strukture, godišnje se definišu tokom procesa planiranja (izrada godišnjeg budžeta banke). Pri tome se vodi računa o usvojenim limitima otvorenih kamatno osetljivih pozicija. Plan investiranja u hartije od vrednosti treba da deluje u pravcu obezbeđenja dodatne likvidnosti u slučaju značajnih poremećaja na tržištu.

Banka ima obavezu da održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u stresu. Osim toga visina likvidnih rezervi mora biti u skladu sa propisanim limitima pokazatelja strukturne likvidnosti.

U toku 2022. godine banka je raspolagala sa adekvatnim nivoom rezervi likvidnosti.

U navedenoj tabeli prikazana je struktura likvidnih rezervi banke:

KEUR	31.12.2022	31.12.2021
Žiro račun i viškovi likvidnih sredstava	227.506	210.793
Devizna OR	345.250	330.853
Gotovina	121.315	140.417
Repo plasmani	102.282	0
Portfolio HOV	965.579	1.199.147
Ukupno	1.761.933	1.881.210

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke, usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje i pravni rizik.

Cilj upravljanja operativnim rizicima jeste da se ograniči obim potencijalnih gubitaka i verovatnoća njihove realizacije na nivo prihvatljiv za banku sa aspekta finansijske štete i uticaja na ugled banke.

Poreski i zakonski rizici se tretiraju u okviru operativnog rizika i predstavljaju rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjavanja ugovornih i zakonskih obaveza. Takođe, pravni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka po sudskim ili vansudskim postupcima u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radni odnosi i sl.).

Banka ima uspostavljen sistem upravljanja operativnim rizicima, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima definisanim Politikom Upravljanja operativnim rizikom. Vlasnici operativnih rizika su organizacione jedinice/delovi u kojima nastaju operativni rizici i oni identifikuju i upravljaju tim rizicima. Potrebno je redovno praćenje postojećih i prepoznavanje i prijavljivanje potencijalnih operativnih rizika, kao i aktivno upravljanje njima, putem utvrđenih mera za njihovo savlađivanje u cilju što kvalitetnijeg upravljanja operativnim rizicima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima, kao i sprovođenja što kvalitetnije identifikacije i ocene operativnih rizika banka je definisala vlasnike procesa operativnih rizika, koji su odgovorni za otkrivanje glavnih / ključnih nedostataka i grešaka u procesu, kao i za njihovo poboljšanje.

Uspostavljen je sistem praćenja štetnih događaja po osnovu operativnih rizika. Posebna pažnja se posvećuje aktuelnim štetnim događajima, kao i izveštavanju o potencijalnim događajima po osnovu operativnih rizika, u cilju, ne samo njihovog evidentiranja već i donošenja dodatnih mera kako bi se sprečila njihova realizacija u budućnosti i poboljšale interne kontrole. Praćenje potencijalnih i realizovanih štetnih događaja se vrši centralizovano u okviru Sektor za upravljanje rizicima.

Nakon sprovođenja dodatnih mera za upravljanje identifikovanim operativnim rizicima, nastavlja se sa strategijom aktivnog upravljanja operativnim rizikom, kroz uvođenje ključnih indikatora rizika (KIR) kao alata sistemskog ranog upozorenja, koji upozorava Banku na opasnost od budućih gubitaka tj. koji upozoravaju o potencijalnim promenama u profilu operativnog rizika kako bi se efikasnije upravljalo operativnim rizicima. Na osnovu identifikacije i ocene operativnih rizika, Sektor za upravljanje rizicima jednom godišnje priprema Izveštaj o profilu operativnih rizika banke. Operativnim rizicima visokog prioriteta se aktivno upravlja, uspostavljanjem dodatnih mera za njihovo savlađivanje. Istovremeno, poseban akcenat se stavlja na trenutno aktuelne rizike.

Nulta tolerancija je definisana na: interne prevare, davanje informacija neovlašćenim licima, pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebe na tržištu finansijskih instrumenata, ostale štetne događaje koji su rezultat grubog kršenja i nepoštovanja kreditnih procedura.

Odbor za operativne rizike je organ upravljanja operativnim rizicima na kojem se razmatraju prijavljeni događaji po osnovu operativnih rizika (potencijalni i realizovani) kao i identifikovani rizici po procesima u Banci. Rizicima sa najvišim prioritetom se aktivno upravlja, donošenjem dodatnih mera u cilju smanjenja.

UPRAVLJANJE KAPITALOM

Proces upravljanja kapitalom je jedan od najvažnijih procesa u savremenim bankama. U poslednjih deset godina bankarski sektor se suočava sa intenzivnim razvojem regulative u ovoj oblasti što je rezultiralo povećanjem složenosti procesa upravljanja kapitalom i dovelo do velikih neizvesnosti u proceni budućih kapitalnih potreba. Dodatno, iznos kapitala potrebnog za pokriće istog nivoa preuzetog rizika je znatno povećan i dodatno će se uvećavati u narednim godinama.

Adekvatnost kapitala je jedan od instrumenata nadzora kojima regulator ograničava rizičnost poslovanja banaka i time štiti interese deponenata. Banka je u obavezi da u svakom trenutku raspolaže dovoljnim iznosom kapitala imajući u vidu obim i rizičnost svog poslovanja. U tom smislu, ključni ciljevi upravljanja kapitalom jesu:

- obezbeđivanje i održavanje dovoljnog nivoa kapitala (odgovarajućeg kvaliteta):
 - da pokrije sve regulatorne zahteve,
 - da pokrije sve rizike preuzete u poslovanju banke,
 - da pokrije sve interne zahteve za pokrivanje rizika od strane NLB Grupe
 - da omogući sprovođenje strateških ciljeva banke,
- Postizanje optimalne stope prinosa.

Upravljanje kapitalom u NLB Komercijalnoj banci definisano je kroz Strategiju upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd i Politiku upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala banke se prati mesečno od strane rukovodstva banke.

Banka je dužna da obezbedi da visina njenog kapitala nikada ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10 miliona EUR. Dodatno, potrebno je da Banka raspolaže dovoljnim kapitalom da pokrije sledeće elemente adekvatnosti kapitala:

- Zahteve stuba 1 (zahtevi za kapitalom propisani Odlukom o adekvatnosti kapitala):
 - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala ne bude niži od 4,5%,
 - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala ne bude niži od 6%,
 - Da pokazatelj adekvatnosti kapitala ne bude niži od 8%.
- Zahteve stuba 2, u skladu sa članom 23. Zakona o bankama i tačkom 5 Odluke o adekvatnosti kapitala banke - dodatni regulatorni zahtevi za kapitalom (veći od dva iznosa koji proizlaze iz SREP ili ICAAP procesa).

Banka mora u svakom trenutku ispunjavati regulatorne zahteve u pogledu kapitalne adekvatnosti. Banka mora ispuniti ukupni kapitalni zahtev koji se sastoji od:

- USZK – ukupni supervizorski zahtev za kapitalom koji se sastoji od zahteva iz Stuba 1 (minimum kapitalne adekvatnosti propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka) i od dodatnih zahteva iz Stuba 2 (SREP process). USZK za 2022. godinu iznosio je 12,16%;
- SZK – sveobuhvatni zahtev za kapitalom koji predstavlja ukupni supervizorski zahtev za kapitalom uvećan za kombinovani zaštitni sloj kapitala. SZK za 2022. godinu iznosio je 18,43%.

Kombinovani zaštitni sloj kapitala može se sastojati samo iz elemenata osnovnog akcijskog kapitala i čine ga:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive banke, u skladu sa tačkom 424 Odluke o adekvatnosti kapitala banke.
- Kontraciklični zaštitni sloj kapitala koji utvrđuje NBS svakog tromesečja i može da se kreće u rasponu od 0 – 2,5% rizične aktive u skladu sa tačkom 437. Odluke o adekvatnosti kapitala banke. Svakog kvartala Odlukom o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja NBS propisuje važeći iznos. Vrednost kontracikličnog zaštitnog sloja na dan 31.12.2022. godine iznosi 0%.
- Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik predstavlja iznos 3% deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke privredi i stanovništvu u Republici Srbiji. Ne izračunava se u slučaju da ukupni bančini devizni i devizno indeksirani plasmani čine manje od 10% svih plasmana privredi i stanovništvu Banke. Visina zaštitnog sloja kapitala propisana je Odlukom o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik. Izraženo kroz iznos rizikom ponderisanih izloženosti, zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik za 2022. godinu propisan je supervizorskim zahtevom Narodne banke Srbije u iznosi od 1,77% rizikom ponderisanih izloženosti.
- Zaštitni sloj za sistemski značajne banke se kreće u rasponu od 0 – 2% rizične aktive. NBS jednom godišnje putem Odluke o utvrđivanju liste sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i stopa zaštitnog sloja kapitala za te banke utvrđuje sistemski značajne banke i stope zaštitnog sloja kapitala koji su u obavezi da održavaju. Banka spada u grupu sistemski značajnih banaka i sa stanjem na dan 31.12.2022. godine imala je obavezu održavanja zaštitnog sloja u visini od 2% rizikom ponderisanih izloženosti.

Kapital NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2022. se sastoji od elemenata osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital se sastoji od: 1) osnovnog akcijskog kapitala koga čine uplaćeni akcijski kapital po osnovu izdatih običnih akcija, emisiona premija, neraspoređena dobit iz ranijih godina, ostale rezerve iz dobiti, revalorizacione rezerve, nerealizovani dobici/gubici kao i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala i 2) dodatnog osnovnog kapitala koga čini kapital po osnovu izdatih preferencijalnih akcija. Dopunski kapital se u celosti sastoji od subordiniranog kredita uzetog od matične banke NLB dd Ljubljana.

U skladu sa zakonskom regulativom, NLB Komercijalna banka ad Beograd izračunava kapitalne zahteve za sledeće rizike:

- Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke – primenom standardizovanog pristupa,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik – primenom pristupa osnovnog indikatora,
- Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti,
- Rizik prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Banka je krajem 2022. godine iskazala pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou od 24,62%. Tokom godine kapitalna adekvatnost je smanjena za 3,93 p.p.

U 2022. godini banka je otkupila 487.054 akcija od nesaglasnih akcionara po ukupnoj knjigovodstvenoj vrednosti od RSD 487.054,01 hiljada. Istovremeno banka je otuđila ukupan portfelj raspoloživih sopstvenih akcija i to 455.060 po ceni od RSD 4.176,53 i 31.994 komada po ceni od 4.532,2. Neto gubitak po osnovu kupoprodaje sopstvenih akcija u 2022. godini u iznosu od RSD 189.520.727,94 proknjižen je na teret dobitka ranijih godina.

Banka je godinu završila sa rizičnom aktivom po osnovu kreditnog rizika u iznosu od RSD 295.832 miliona, što je rast od 3% na godišnjem nivou. Ipak, kao posledica manje kreditne aktivnosti izazvane pandemijom COVID-19 i boljom kolaterizovanošću portfolija, rizična aktiva je bila manja od planirane za 10%. Rizična aktiva po osnovu operativnih rizika je uvećana u odnosu na prošlu godinu za RSD 287 miliona. Na kraju 2021. godine, Banka nije iskazala kapitalni zahtev za devizni rizik s obzirom da je otvorena devizna pozicija bila manja od 2% iznosa kapitala.

U izveštajnom periodu, regulatorni kapital Banke je povećan za RSD 7.492. miliona. Kapital je u najvećoj meri uvećan po osnovu pripajanja NLB Komercijalne banke AD Beograd i to u iznosu od RSD 5.827 miliona, od čega:

- akcijskog kapitala- obične akcije po osnovu XVIII emisije akcija u iznosu od 1.658 miliona;
- emisiona premija po osnovu XVIII emisije akcija u iznosu od RSD 4.167 miliona; i
- dobit iz ranijih godina za koju je Skupština NLB banke AD Beograd donela odluka da se uključi u osnovni akcijski kapital u iznosu od RSD 2.389 miliona.

Od ostalih elemenata regulatornog kapitala važno je napomenuti isknjižavanje odloženih poreskih sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze, u iznosu od 106 miliona, što je uticalo na povećanje kapitala u istom iznosu.

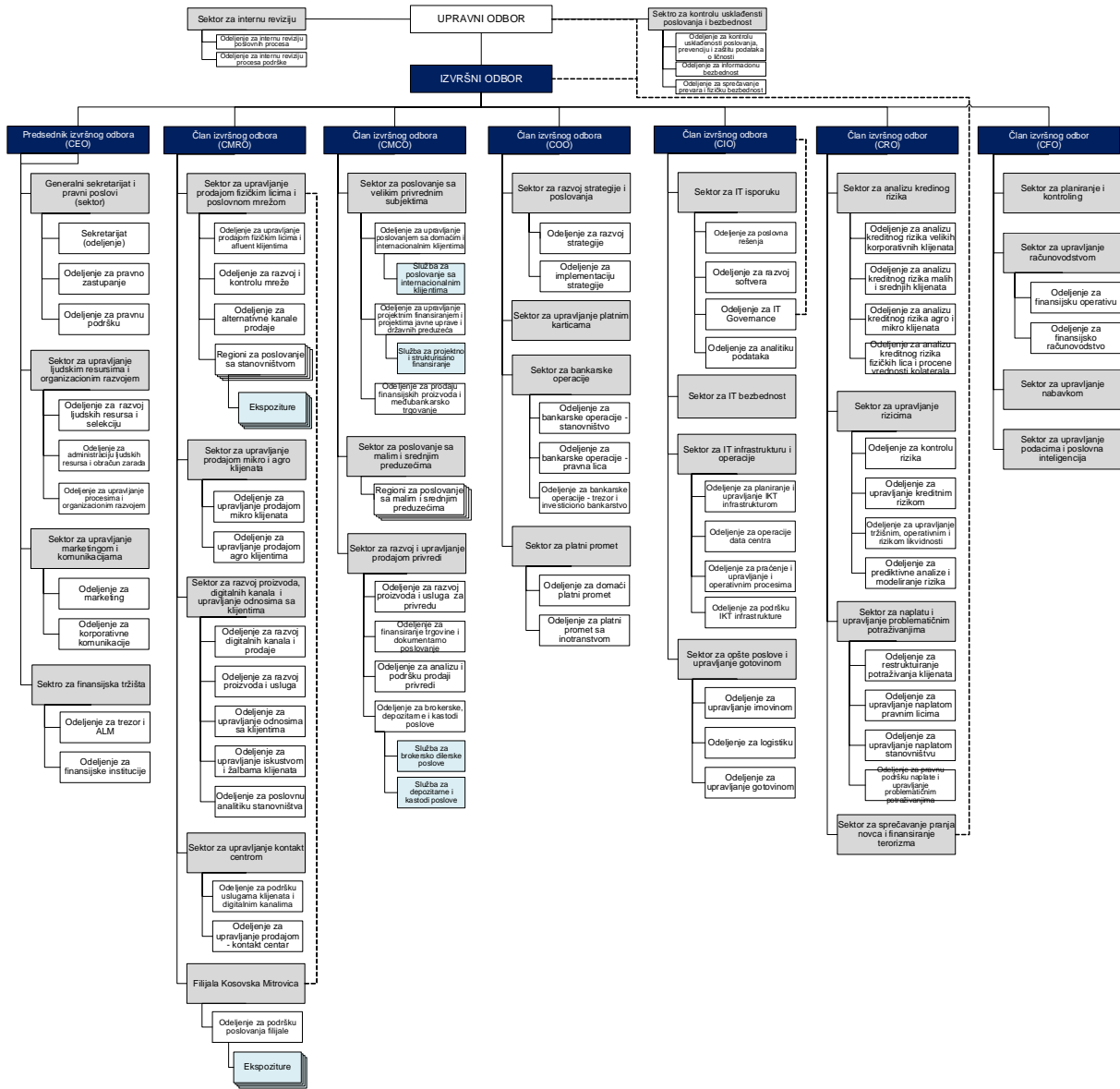
Najveći negativan efekat na kapital imalo je smanjenje revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka / gubitaka u iznosu od RSD 2.557 miliona, kao posledica smanjenja vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, zbog promene / povećanja kamatnih stopa na finansijkom tržištu.

DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Na osnovu Odluke Izvršnog odbora Banke 851/IO od 22.11.2022. godine, izvršena je prodaja nepokretnosti u Beogradu. U skladu sa navedenom odlukom razlika između ponuđene kupoprodajne cene i knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 477,976 hiljada dinara priznata je kao ostali prihod u bilansu uspeha po sticanju uslova za uknjižbu prava svojine od strane kupca.

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

Organizaciona šema banke na dan 31.12.2022. prikazana je sledećim dijagramom:

OGRANCI BANKE

LISTA EKSPozITURA REGIONALNIH CENTARA NLB KOMERCIJALNE BANKE 31.12.2022.

Redni broj	Organizacioni oblik	Naziv organizacionog oblika	Mesto	Adresa
REGIONALNI CENTAR BEOGRAD				
1.	Ekspozitura	8V28	Beograd	Trg Nikole Pašića 2 (Igumanova palata)
2.	Ekspozitura	8V54	Beograd	Trg Nikole Pašića 7
3.	Ekspozitura	8VKK	Beograd	Trg Politika 1 (VIP ekspozitura)
4.	Ekspozitura	8VM8	Beograd	Svetogorska II 42-44
5.	Ekspozitura	8VDE	Beograd	Kralja Petra 19
6.	Ekspozitura	8VKG	Beograd	Cara Dušana 62-64
7.	Ekspozitura	8VBG	Beograd	Svetog Save 14
8.	Ekspozitura	8V02	Beograd	Makenzijeva 43
9.	Ekspozitura	8VVR	Beograd	Krušedolska 3
10.	Ekspozitura	8VN1	Beograd	Vatroslava Jagića 1
11.	Ekspozitura	8VVE	Beograd	Rableova 19b (Mirijevo)
12.	Ekspozitura	8V29	Beograd	Kneza Miloša 83
13.	Ekspozitura	8VS4	Beograd	Birčaninova 34
14.	Ekspozitura	8V03	Beograd	Brankova 34
15.	Ekspozitura	8V22	Beograd	Savska 35 (MUP)
16.	Ekspozitura	8V30	Beograd	Despota Stefana 107 (MUP)
17.	Ekspozitura	8VF5	Beograd	Ruzveltova 41-45
18.	Ekspozitura	8VGM	Beograd	Marijane Gregoran 56 (Karaburma)
19.	Ekspozitura	8VVA	Beograd	Bratstva i jedinstva 105a (Borča)
20.	Ekspozitura	8VG3	Beograd	Vojvode Stepe 101
21.	Ekspozitura	8VVS	Beograd	Vojvode Stepe 224
22.	Ekspozitura	8VKH	Beograd	Paunova 9 (Banjica)
23.	Ekspozitura	8VF9	Beograd	Ustanička 63
24.	Ekspozitura	8VG5	Beograd	Ustanička 194
25.	Ekspozitura	8V04	Beograd	Ljermontova 12a (MUP)
26.	Ekspozitura	8VS2	Beograd	Kozačinskog 2 (Banovo brdo)
27.	Ekspozitura	8VBB	Beograd	Požeška 152 (Banovo brdo)
28.	Ekspozitura	8V11	Beograd	Blagoja Parovića 25a (Banovo brdo)
29.	Ekspozitura	8V09	Beograd	Kneza Višeslava 118 (Vidikovac)
30.	Ekspozitura	8VV8	Beograd	Titova 2 (Železnik)
31.	Ekspozitura	8VV9	Beograd	Beogradska 157a (Sremčica)
32.	Ekspozitura	8VN6	Beograd	13. oktobra 37 (Umka)
33.	Ekspozitura	8VKE	Beograd	Serdara Janka Vukotića 1a (Petlovo)
34.	Ekspozitura	8V21	Beograd	Čelebićka 11 (Miljakovac)
35.	Ekspozitura	8VFP	Beograd	Bulevar Zorana Đinđića 45a
36.	Ekspozitura	8VDU	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 10a (YU Biznis)
37.	Ekspozitura	8VHO	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165v
38.	Ekspozitura	8VKF	Beograd	Bulevar Maršala Tolbuhina 36
39.	Ekspozitura	8VG7	Beograd	Partizanske avijacije 4a
40.	Ekspozitura	8VDC	Beograd	Jurija Gagarina 16 (Delta City)
41.	Ekspozitura	8VG6	Beograd	Jurija Gagarina 36
42.	Ekspozitura	8V06	Beograd	Bulevar Zorana Đinđića 104, SIV II (MUP)
43.	Ekspozitura	8V27	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 2, SIV I (MUP)

44.	Ekspozitura	8VR1	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165 (MUP)
45.	Ekspozitura	8V46	Beograd	Ljubinke Bobić 14 (MUP)
46.	Ekspozitura	8VN2	Beograd	Rajačićeva 2 (Zemun)
47.	Ekspozitura	8VG8	Beograd	Milana Uzelca 23a (Zemun)
48.	Ekspozitura	8V13	Beograd	Majora Zorana Radosavljevića 252
49.	Ekspozitura	8VV5	Beograd	Bulevar oslobođenja 9 (Grocka)
50.	Ekspozitura	8VFT	Beograd	Smederevski put 3g (Leštane)
51.	Ekspozitura	8VN7	Beograd	Svetosavska 20 (Barajevo)
52.	Ekspozitura	8VH1	Beograd	Milosava Vlajića 1 (Sopot)

REGIONALNI CENTAR VOJVODINA

53.	Ekspozitura	88N9	Subotica	Korzo 10
54.	Ekspozitura	8820	Subotica	Segedinski put 45 (MUP)
55.	Ekspozitura	88SU	Subotica	Park Rajhl Ferenca 3
56.	Ekspozitura	88T5	Bačka Topola	Glavna 9
57.	Ekspozitura	88D2	Sombor	Vojvođanska 3
58.	Ekspozitura	88T3	Crvenka	Moše Pijade 61
59.	Ekspozitura	88V1	Kula	Lenjinova 14
60.	Ekspozitura	88D3	Apatin	Petefi Šandora 2
61.	Ekspozitura	88H8	Odžaci	Železnička 18
62.	Ekspozitura	8866	Novi Sad	Ilije Ognjanovića 24
63.	Ekspozitura	88FC	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 60
64.	Ekspozitura	88GB	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 88
65.	Ekspozitura	88MK	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 102, TC Merkator
66.	Ekspozitura	88KR	Novi Sad	Ložionička 10
67.	Ekspozitura	8815	Novi Sad	Bul.Kralja Petra I br.11 (MUP)
68.	Ekspozitura	88NC	Novi Sad	Trg mladenaca 1-3
69.	Ekspozitura	88K1	Futog	Cara Lazara 7
70.	Ekspozitura	8855	Temerin	Novosadska 318
71.	Ekspozitura	8851	Bačka Palanka	Trg Bratstva i jedinstva 30-32
72.	Ekspozitura	88H6	Vrbas	Maršala Tita 49
73.	Ekspozitura	88D1	Bečej	Novosadska 2
74.	Ekspozitura	88V3	Bač	Trg dr Zorana Đinđića 1
75.	Ekspozitura	88C9	Stara Pazova	Kralja Petra I Oslobođioca 22
76.	Ekspozitura	88U2	Indija	Blok 44, Lamela A
77.	Ekspozitura	8808	Ruma	Poslovni centar bb
78.	Ekspozitura	8848	Sremska Mitrovica	Kralja Petra I 5-7
79.	Ekspozitura	88EA	Šid	Cara Dušana 2
80.	Ekspozitura	8898	Kikinda	Braće Tatić 7
81.	Ekspozitura	88T6	Senta	Glavni trg 8
82.	Ekspozitura	88D7	Kanjiza	Glavna Ulica 16
83.	Ekspozitura	88G2	Zrenjanin	Trg slobode 5
84.	Ekspozitura	8845	Zrenjanin	Beogradska bb (MUP)
85.	Ekspozitura	88N4	Pančevo	Generala Petra Aračića 4-6
86.	Ekspozitura	88V6	Kovačica	JNA 50
87.	Ekspozitura	88V4	Kovin	JNA 26
88.	Ekspozitura	88P8	Bela Crkva	1. oktobra 50
89.	Ekspozitura	8868	Vršac	Trg Svetog Teodora Vršačkog 2

REGIONALNI CENTAR ZAPADNA SRBIJA

90.	Ekspozitura	8HHE	Obrenovac	Vojvode Mišića 201
91.	Ekspozitura	8HN3	Mladenovac	Kralja Petra I 235 i 239g
92.	Ekspozitura	8HP5	Lazarevac	Dimitrija Tucovića 1

93.	Ekspozitura	8HC2	Valjevo	Vuka Karadžića 7
94.	Ekspozitura	8HH3	Lajkovac	Vojvode Mišića 8
95.	Ekspozitura	8HH5	Ub	Kralja Petra I oslobodioca 2
96.	Ekspozitura	8HC4	Osečina	Karađorđeva 123
97.	Ekspozitura	8H53	Kragujevac	Save Kovačevića 1
98.	Ekspozitura	8HP4	Kragujevac	Kralja Aleksandra I Karađorđevića 41a
99.	Ekspozitura	8H36	Kragujevac	Trg slobode 3 (MUP)
100.	Ekspozitura	8HH2	Lapovo	Njegoševa 15
101.	Ekspozitura	8HD5	Arandelovac	Knjaza Miloša 176
102.	Ekspozitura	8HE9	Topola	Bulevar kralja Aleksandra 26
103.	Ekspozitura	8H73	Šabac	Gospodar Jevremova 2
104.	Ekspozitura	8H74	Bogatić	Mike Mitrovića 2
105.	Ekspozitura	8H76	Vladimirci	Svetog Save bb
106.	Ekspozitura	8H75	Koceljeva	Nemanjina 95
107.	Ekspozitura	8HP9	Loznica	Gimnazijska 1
108.	Ekspozitura	8H38	Čačak	Gradsko šetalište 10-14
109.	Ekspozitura	8HD9	Lučani	Bulevar JNA bb
110.	Ekspozitura	8H96	Guča	Republike 65
111.	Ekspozitura	8HE7	Gornji Milanovac	Karađorđeva 5
112.	Ekspozitura	8HK6	Ivanjica	Milinka Kušića 9
113.	Ekspozitura	8H93	Užice	Dimitrija Tucovića 161
114.	Ekspozitura	8HUE	Užice	Dimitrija Tucovića 93
115.	Ekspozitura	8HD6	Požega	Nikole Pašića 2
116.	Ekspozitura	8HS7	Arilje	Svetog Ahilija 20
117.	Ekspozitura	8HD8	Bajina Bašta	Milenka Topalovića 3
118.	Ekspozitura	8HS8	Kosjerić	Karađorđeva 41
119.	Ekspozitura	8HR8	Nova Varoš	Trg oslobodilaca 1
120.	Ekspozitura	8HR7	Priboj	Meše Selimovića 1
121.	Ekspozitura	8HD4	Prijepolje	Polimska 21
122.	Ekspozitura	8HT8	Kraljevo	Trg srpskih ratnika 1
123.	Ekspozitura	8H35	Kraljevo	Vojvode Putnika 3 (MUP)
124.	Ekspozitura	8HB6	Vrnjačka Banja	Nemanjina 11
125.	Ekspozitura	8HCK	Raška	Nemanjina 10
126.	Ekspozitura	8HE4	Novi Pazar	Njegoševa 1
127.	Ekspozitura	8HB1	Trstenik	Vuka Karadžića 46

REGIONALNI CENTAR JUGOZAPADNA SRBIJA

128.	Ekspozitura	8717	Niš	Nikole Pašića 41
129.	Ekspozitura	87R2	Niš	Trg kralja Aleksandra 2 (PC Aleksandrija)
130.	Ekspozitura	87GH	Niš	Episkopska 32
131.	Ekspozitura	8742	Niš	Nade Tomić 14 (MUP)
132.	Ekspozitura	87B0	Aleksinac	Drakčeta Milovanovića 6
133.	Ekspozitura	87A0	Kruševac	Trg fontana 1
134.	Ekspozitura	8701	Aleksandrovac	29. novembra 102
135.	Ekspozitura	87A2	Brus	Kralja Petra I bb
136.	Ekspozitura	87A5	Ćićevac	Karađorđeva 96
137.	Ekspozitura	87E8	Prokuplje	Ratka Pavlovića 15
138.	Ekspozitura	87CS	Žitorađa	Topličkih heroja 53
139.	Ekspozitura	87P3	Blace	Karađorđeva 47
140.	Ekspozitura	8769	Kuršumlija	Svete Ane 10
141.	Ekspozitura	87C7	Leskovac	Bulevar oslobođenja 103
142.	Ekspozitura	8757	Vlasotince	Trg oslobođenja 6
143.	Ekspozitura	87P2	Lebane	Cara Dušana 12

144.	Ekspozitura	87K8	Medveđa	Kralja Milana 61
145.	Ekspozitura	87E1	Pirot	Trg pirotskih oslobodilaca 15a
146.	Ekspozitura	8758	Vranje	Kralja Stefana Prvovenčanog 58
147.	Ekspozitura	87C5	Vladičin Han	Svetosavska 35
148.	Ekspozitura	87C8	Surdulica	V septembar bb
149.	Ekspozitura	87P6	Bujanovac	Karađorđev Trg bb
150.	Ekspozitura	87E2	Preševo	Save Kovačevića 2
151.	Ekspozitura	87K9	Bosilegrad	Georgi Dimitrova 74
152.	Ekspozitura	87C6	Jagodina	Skver narodne omladine bb
153.	Ekspozitura	87K2	Čuprija	Karađorđeva 67
154.	Ekspozitura	87DK	Paraćin	Tome Živanovića 5
155.	Ekspozitura	87H9	Despotovac	Kralja Milana 11
156.	Ekspozitura	8795	Svilajnac	Ustanička 1
157.	Ekspozitura	8772	Bor	Zeleni Bulevar 4
158.	Ekspozitura	8791	Negotin	Trg Đorđa Stanojevića 11/3
159.	Ekspozitura	87CF	Majdanpek	28. marta 2
160.	Ekspozitura	87P1	Kladovo	22. septembra 11
161.	Ekspozitura	8756	Zaječar	Nikole Pašića 25
162.	Ekspozitura	87K7	Boljevac	Kralja Aleksandra 20/2
163.	Ekspozitura	87N5	Knjaževac	Trg oslobođenja 16
164.	Ekspozitura	8792	Smederevo	Karađorđeva 14
165.	Ekspozitura	87M0	Požarevac	Moše Pijade 8
166.	Ekspozitura	87M7	Kostolac	Trg Bratstva i jedinstva 6
167.	Ekspozitura	87M3	Veliko Gradište	Kneza Lazara 47
168.	Ekspozitura	87M5	Golubac	Golubački Trg 1
169.	Ekspozitura	87M2	Petrovac na Mlavi	Srpskih vladara 240
170.	Ekspozitura	87K4	Smederevska	Prvog srpskog ustanka 57
171.	Ekspozitura	87K3	Velika Plana	Miloša Velikog 77

FILIJALA KOSOVSKA MITROVICA

172.	Ekspozitura	8U37	Kosovska Mitrovica	Čika Jovina 11
173.	Ekspozitura	8UCA	Štrpce	Štrpce bb
174.	Ekspozitura	8UCB	Leposavić	24. novembra 42a
175.	Ekspozitura	8UCD	Zubin Potok	Vojvode Rada 10
176.	Ekspozitura	8UCE	Zvečan	Kralja Milutina 52
177.	Ekspozitura	8UEB	Šilovo	Selo Šilovo
178.	Ekspozitura	8UGS	Dragaš	Dragaš
179.	Ekspozitura	8UU7	Gračanica	Glavna bb
180.	Ekspozitura	8UU8	Ranilug	MZ Ranilug (naselje Bare)

NEFINANSIJSKE INFORMACIJE

Poslovni model Banke

NLB Komercijalna Banka a.d. Beograd je poslovna banka univerzalnog tipa. Banka je u svom poslovanju podjednako usmerena na rad sa stanovništvom i pravnim licima, kao i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima.

Banka posluje po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakona, drugih propisa i opštih principa bankarskog poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom.

Poslovni model Banke opredeljen je kao prikupljanje, držanje slobodnih novčanih sredstava od pravnih i fizičkih lica pod definisanim uslovima i plasiranje prikupljenih novčanih sredstava pravnim i fizičkim licima u obliku kredita definisanim uslovima, investiranje u hartije od vrednosti i druge registrovane poslove.

U saradnji sa klijentima, Banka se vodi najvišim standardima NLB Grupe, najveće finansijske institucije sa sedištem u regionu, za koju je Srbija tržište od strateškog značaja. Značaj srpskog tržišta u strategiji razvoja NLB Grupe garant je aktivne podrške banci u Srbiji, kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica. To je posebna prednost za sve naše klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama u regionu jugoistočne Evrope.

Misija Banke – Banka je posvećena kulturi odgovornosti, postupa u skladu sa zakonima i pravilima profesije, principima izvrsnosti i integriteta, i neguje organizaciju NLB Grupe u kojoj sa postojećim resursima donosi veću vrednost za svoje klijente. Poverenje koje Banka uživa među klijentima, kolegama zaposlenih, akcionarima i društvu u celini nosi veliku odgovornost. To poverenje Banka opravdava radom sa zainteresovanim stranama radi pozitivne promene, uzajamnih koristi i rasta. Inkorporiranjem vrednosti u sve što radi, Banka doprinosi pozitivnim promenama u okruženju.

Vizija Banke – Banka je posvećena razvoju kulture fokusiranosti na klijente, svesti o rizicima, integritetu, posvećenosti i društvenoj odgovornosti. Poverenje između klijenata, zaposlenih, akcionara i same Banke predstavlja veliku odgovornost, koja se opravdava tako što svi rade zajedno sa svim ciljnim javnostima na pozitivnim promenama, uzajamnoj koristi i razvoju. Uključivanjem navedenih vrednosti u svaki aspekt svog poslovanja, Banka doprinosi pozitivnim promenama u svom okruženju.

Naš cilj je da u NLB Grupi promoviramo ideju da konačna rešenja koja nudimo treba da budu najbolja za sve one sa kojima radimo. Izuzetno cenimo postavljanje ciljeva i otvorenu komunikaciju. Svakog dana se fokusiramo na svoje klijente i trudimo se da razumemo njihove potrebe i želje. Posvećeni smo aktivnostima u oblasti društvene odgovornosti. Rad sa integritetom i odgovornošću je ključni element naše korporativne kulture. Nije važno samo postići poslovne ciljeve, već i način na koji ih postižemo.

Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Kao regionalna bankarska grupa koja pruža finansijsko savetovanje i širok spektar usluga u oblasti kreditiranja korporacija i stanovništva, za klijente u različitim sektorima, Banka prepoznaje da poslovne odluke i odluke klijenata mogu da utiču na okolne zajednice i životnu sredinu. Banka poklanja izuzetnu pažnju da svoja sredstva ulaže isključivo u projekte koji ne ugrožavaju kako životnu, tako i društvenu sredinu. Zaštita životne i društvene sredine osim ekoloških aspekata obuhvata i pitanja zaštite radnika i probleme lokalne zajednice.

U toku 2022. godine, NLB Komercijalna Banka je usvojila veći broj različitih politika, pravilnika, metodologija, uputstava i procedurakoji daju bolje razumevanje aktivnosti klijenata Banke, pomažu u rešavanju problema koji izazivaju zabrinutost, pomažu u prepoznavanju i minimiziranju ESG rizika za NLB Grupu i upravljaju očekivanjima zainteresovanih strana. Ovaj set usvojene dokumentacije pruža referentnu tačku zaposlenima o minimalnim standardima, procedurama i upravljanju i nadzoru u vezi sa ekološkim i socijalnim rizicima kada rade sa klijentima i konkretnim transakcijama. Usvojena pravila, uputstva i procedure nastaviće da se razvijaju tokom vremena kako bi odražavali promene očekivanja zajednice, povratne informacije zainteresovanih strana ili regulatorne zahteve.

Tokom 2022. godine usvojena je i ažurirana kontrolna lista koja je kreirana kako bi zaposlenima u NLB Grupi pružila vodič za tipični nivo ekološkog i socijalnog rizika koji se odnosi na određene poslovne aktivnosti i industrije u kojima klijenti posluju. To bi, zauzvrat, trebalo da pomogne zaposlenom u identifikaciji odgovarajućeg nivoa procene ekološkog i socijalnog rizika koji bi trebalo izvršiti.

Stvarna izloženost banke finansijskom, pravnom i reputacionom riziku (koji proističe iz ekoloških i socijalnih pitanja) zavisiće i od drugih faktora kao što su priroda i veličina transakcije i finansijski i upravljački kapacitet kompanije da efikasno upravlja ekološkim i socijalnim pitanjima. S tim u vezi, razlikovaće se stepen i opseg analize rizika po životnu i društvenu sredinu onih transakcija koje imaju veći volumen u iznosu i viši nivo ESG rizika, od analize za transakcije koje su manje u volumenu i sa nižim ESG rizikom.

Banka poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine. Banka je definisala standarde za identifikovanje, praćenje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja kredita. Cilj sistema upravljanja rizikom zaštite životne sredine je uvođenje ovog sistema u proces kreditne aktivnosti i praćenja kredita, i na taj način povećanje mogućnosti za prihvatljiv i održiv ekonomski razvoj sa stanovišta zaštite životne sredine i minimiziranje mogućnosti pojave ekoloških i društveno negativnih uticaja. Ovaj Sistem, kao i ESG koordinator koji je odgovoran za pravilno funkcionisanje i unapređenje Sistema, upravo je i uspostavljen kako bi sve nove procedure i aktivnosti bile na pravilan način sprovedene, rizici po životnu i društvenu sredinu na pravi način analizirani, a međunarodne obaveze ispoštovane.

Pristupi upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine obuhvataju dva nivoa upravljanja: na nivou pojedinačnog plasmana i klijenta i na nivou celokupnog portfolija. Za svaku delatnost klijenata Banka definiše nivo rizičnosti, odnosno kategoriju rizika, sa aspekta uticaja na životnu i društvenu sredinu. Banka ne finansira aktivnosti koje su isključene pod svim okolnostima - aktivnosti koje su nezakonite ili strogo ograničene nacionalnim ili međunarodnim pravom. Kao članica NLB Grupe Banka je potpisala ugovor o garanciji za kapitalne investicije sa Multilateralnom agencijom za garancije ulaganja (MIGA) i obavezala se na poštovanje limita za finansiranje određenih proizvodnih delatnosti, gde smo u posmatranom periodu bili u skladu sa propisanim limitima.

Banka neće podržavati nikakva nova finansiranja i projekte povezane sa eksploatacijom i vađenjem uglja ili proizvodnjom električne energije na ugalj na bilo koji način, uključujući eventualna prelazna poboljšanja.

Sa druge strane, NLB Komercijalna Banka je odlučna da kroz finansijske proizvode i usluge na pravi način promovise rešenja i investicije koje će doprineti razvoju i očuvanju životne i društvene sredine. Zato su u 2022. godini uspostavljeni i prvi ESG proizvodi i isplaćeni prvi ESG krediti, odnosno krediti koji kroz energetska efikasna rešenja, sprečavanje zagađenja ili korišćenja obnovljivih izvora energije, doprinose našem okruženju. NLB Komercijalna Banka će i u narednom periodu nastaviti sa razvojem ESG proizvoda i investicija i promocijom istih.

Banka tradicionalno organizuje konkurs NLB Organic, u okviru kojeg nagrađuje najbolje projekte iz oblasti organske proizvodnje, sa željom da na taj način podrži i doprinese promociji organske proizvodnje, kao proizvodnje koja doprinosi zdravlju ljudi i očuvanju životne sredine.

NLB Komercijalna banka Beograd nastavlja da pruža podršku daljem razvoju tog vida poljoprivredne proizvodnje, pokazujući istu istrajnost koju pokazuju sertifikovani proizvođači u svojim namerama da građanima ponude zdrave, organske proizvode.

Dodatno, NLB Komercijalna banka sprovodi mere usmerene na zaštitu životne sredine i u domenu redukcije potrošnje električne energije, kao i potrošnje papira. Banka vrši odvajanje starog papira i ambalažnog otpada koji ustupa ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje i transport neopasnog otpada, reciklira tonere, štampanje u banci se vrši dvostrano, a uvedene su i mere usmerene na uštedu energije. U toku 2022. godine, instalirani su novi BMS Sistemi na nekoliko lokacija (Sistemi centralnog upravljanja grejanjem i hlađenjem zgrada), krenulo se sa merenjem potrošnje vode, rashladnih gasova, potrošnje goriva kao i emisija koje nastaju prevozom zaposlenih od koče do posla – a u narednom periodu, primeniće se rešenja usmerena na smanjenje potrošnje svih resursa i emisije svih štetnih gasova.

Pokrenute su i procedure koje se odnose na analizu održivosti poslovanja svih dobavljača sa kojima Banka sarađuje. Cilj te inicijative je da, kada god je to moguće, nabavka koja se sprovodi na neki način doprinosi okruženju, ili da bar ne šteti istom. S tim u vezi, bitno je napomenuti i da je celokupna električna energija korišćena u prostorijama NLB Komercijalne Banke nastala iz obnovljivih izvora energije, čime je emisija CO₂ smanjena za više od 6.000 tona.

Posvećenost i življenje ESG principa nije orijentisano samo prema klijentima i zajednici u kojoj poslujemo već i prema našim zaposlenima. Sektor za ljudske resurse, projekte i organizaciju je aktivno radio na transformaciji organizacione kulture, bazirane na novim vrednostima: razvijamo ljude, podstičemo preduzetništvo i poboljšavamo kvalitet života. Svaka od vrednosti podrazumeva određen set ponašanja, usklađenih sa ESG principima.

Promocija vrednosti i unapređenje iskustva zaposlenih su podrazumevale brojne dugoročne i jednokratne aktivnosti, a neke od njih su imale izražen ESG kontekst, kao npr. sadnja stabala i prikupljanje donacija za decu korisnike Centra za integraciju mladih. Uticaj ovih inicijativa je bio višestruk. Osim što su imali priliku da se povežu i upoznaju, kolege su u velikom broju prepoznale vrednost ovakvih društveno odgovornih aktivnosti i na taj način pokazali da su ESG postulati značajan deo naše nove organizacione kulture i njihovih ličnih i profesionalnih vrednosti.

U sklopu naših EX planova smo pokrenuli i već realizovali brojne inicijative koje se fokusiraju na inkluziju, gde nam je prvi korak bio da revidiramo proces onboardinga.

Osim toga, jedno od ponašanja koje se prožima kroz sve vrednosti je slušanje i otvorena komunikacija. Zato svakog drugog meseca održavamo doručak sa CEO gde zaposleni imaju slobodu da postavljaju pitanja i podele razmišljanja. Postavljajući pitanja, pružajući prilike da kolege budu aktivno uključene u unapređenja, osnažujemo osećaj vrednovanja i pripadanja što je ključno za društveno odgovorne poslodavce.

Socijalna i kadrovska pitanja

U 2022. godini smo realizovali jednu od najuspešnijih integracija dve Banke i otpočeli program transformacije koji će nas do kraja prvog kvartala 2025. godine dovesti do realizacije naših strateških ciljeva. Jedan od tri najveća strateška cilja, koji se naročito tiče našeg sektora je da budemo banka prvog izbora naših zaposlenih i naših klijenata.

Iz našeg ugla, fokus na naše zaposlene je dvojak u ovom cilju, jer samo zadovoljni zaposlenih mogu dovoljno dobro odgovoriti potrebama klijenata i pozicionirati nas kao Banku prvog izbora za zaposlene.

Postati Banka prvog izbora za zaposlene je proces. Dok su svi ključni aspekti životnog ciklusa zaposlenog opšte poznati, proces identifikacije naših snaga i razvojnih oblasti, kao i aktivan rad na unapređenju je dugoročan proces. Unutar programa transformacije naši projekti su podeljeni na 5 oblasti: *transformacije kulture, brendiranje poslodavca, razvoj menadžementa i zaposlenih, upravljanje talentima i zadržavanje ključnih zaposlenih i upravljanje performansom i sistem nagrađivanja.*

Transformacija organizacione kulture je otpočela prikupljanjem informacija o realnom stanju kroz podsticanje otvorene dvosmerne komunikacije i zajedničkim radom na identifikaciji prilika i izazova. Dodatno, nova kultura je utemeljena na novim vrednostima koje su identifikovane i predstavljene tokom prošle godine na nivou Grupe: razvijamo ljude, podstičemo preduzetništvo i poboljšavamo kvalitet života. Oslanjajući se na naše vrednosti, koje su usklađene i sa ESG principima, pokrenuli smo niz projekata i inicijativa koje će imati dugoročno pozitivan uticaj na iskustvo zaposlenih, zadržavanje i bolje pozicioniranje brenda poslodavaca, ali i realno poboljšanje kvaliteta života naših zaposlenih.

Deo naše kulture, jedna vrednost je i fokus na razvoj ljudi. Zato smo i u 2022. godini nastavili stratešku posvećenost razvoju znanja i veština zaposlenih. Grafički prikaz održanih internih i eksternih obuka u 2022 godini:

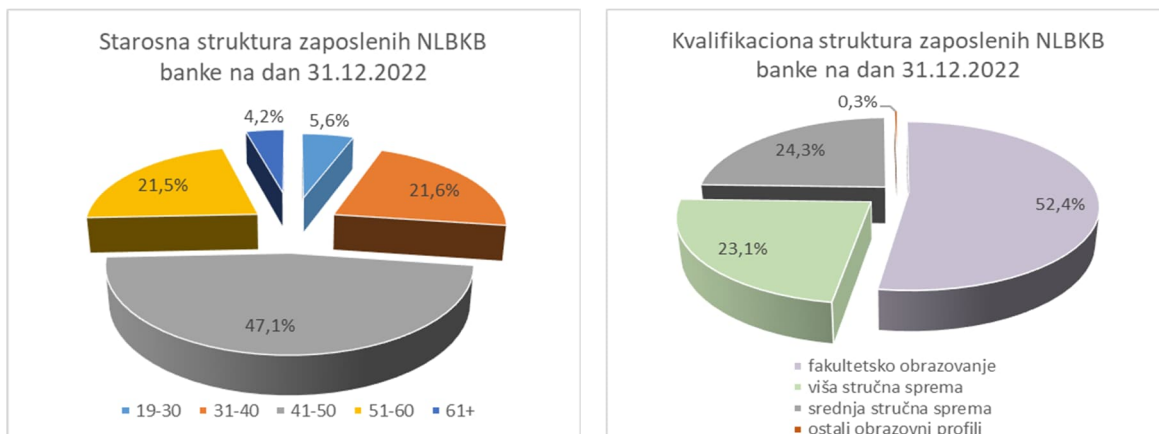
Praćenje učinka kroz sistem procene omogućava svakom menadžeru da definiše jasne ciljeve i postavi smernice koje su u skladu sa poslovnom strategijom banke. Zalažemo se da izgradimo okruženje u kom će svi zaposleni dostići svoj potencijal, razviti veštine za budućnost, brinuti o blagostanju, primati platu i biti deo raznovrsne radne snage. Sa tim u vezi smo radili i na unapređenju procesa praćenja performansi i usklađivanja sistema nagrađivanja kako bismo upotpunili iskustvo kolega i ovaj aspekt životnog ciklusa zaposlenog uskladili sa željenom kulturom koja nam omogućava realizaciju strateških ciljeva.

Naročit fokus smo stavili i na identifikaciju ključnih ljudi i talenata kako bismo kroz adekvatno upravljanje njihovim iskustvom ih uspešno zadržali i osigurali stratešku prednost koju ostvarujemo kroz njihov doprinos.

Misija upravljanja ljudskim resursima u NLB Komerčijalnoj banci je razvoj i održavanje visokog nivoa stručnosti i motivacije zaposlenih u cilju realizacije poslovnih planova Banke. Uz kontinuiranu optimizaciju broja i strukture zaposlenih, rasla je i efikasnost Banke, mereno pokazateljem aktiva po zaposlenom.

Principi nagrađivanja zaposlenih su jasno definisani Politikom zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih u NLB Komerčijalnoj banci a.d. Beograd i Pravilnikom o praćenju, ocenjivanju i nagrađivanju uspešnosti u radu. Cilj navedenih akata je, ne samo adekvatno nagrađivanje zaposlenih, već i njihovo motivisanje za postizanje boljih rezultata rada.

Na kraju 2022. godine Banka ima 2.503 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih na dan 31.12.2022. godine žene čine 73%, dok muškarci čine 27%. Žene i muškarci su ravnopravni u pogledu iznosa plate za posao za koji su potrebne iste kvalifikacije i iste složenosti, odnosno primaju istu platu za istu vrstu posla koji obavljaju.

Poštovanje ljudskih prava

U Banci se poštuju sva ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srbije.

Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

U NLB Komerčijalnoj banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti. Banka poštuje privatnost zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa zaposleni popunjava i potpisuje obrazac Banke:

- „Obaveštenje o obradi podataka o ličnosti zaposlenih“ kojim Banka pruža informacije o načinu prikupljanja podataka o ličnosti, ko ima pristup podacima o ličnosti, o pravima zaposlenih, o svrsi i pravnom osnovu obrade podataka, o kategorijama podataka, načinu obrade podataka o ličnosti, o bezbednosti podataka o ličnosti i periodu čuvanja podataka o ličnosti.

Banka ulaže napore da zaposlenima obezbedi bezbednost na radu, u kom pravcu je usvojen veći broj akata i procedura.

Banka je obavezna da, u skladu sa zakonom i Kolektivnim ugovorom Banke:

- obezbedi rad zaposlenog na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih kao i potrebna finansijska sredstva za njihovu primenu;
- osposobljava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
- donese odgovarajuća uputstva za bezbedan i zdrav rad i da sa istim upozna zaposlenog prilikom zasnivanja radnog odnosa, odnosno premeštaja na druge poslove i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom;
- obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, kao i da vrši kontrolu njihove upotrebe u skladu sa namenom;
- na vidno mesto istakne upozorenja i/ili oznake za bezbednost i/ili zdravlje zaposlenih;
- na vidno mesto istakne obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu, a koji se odnose na zaposlene žene za vreme trudnoće i zaposlene sa smanjenom radnom sposobnošću, kao i obaveštenje o merama kojima se ti rizici otklanjaju.

Banka u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora kolektivno osigurava sve zaposlene za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija i za slučaj smrti usled nezgode i invaliditeta (24/7/365).

Zaposleni je dužan da poštuje propise o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, a nepoštovanje tih propisa i neobaveštavanje Banke o svakoj vrsti potencijalne opasnosti koja bi mogla da utiče na bezbednost i zdravlje na radu zaposlenog ili drugih zaposlenih, predstavlja povredu radne discipline, saglasno odredbama Kolektivnog ugovora. Banka sprovodi obuke iz oblasti bezbednosti na radu i protivpožarne zaštite koje se inače sprovode uživo za sve novozaposlene kroz onboarding proces, a tokom trajanja pandemije obuka se sprovodi online i obavezna je za ceo kolektiv.

Ugovori sa klijentima ne sadrže diskriminacione odredbe i ugrožavanje ljudskih prava, uz transparentnu i poverljivu komunikaciju.

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

U Banci je u primeni dokument Politika - Upravljanje sukobom interesa i sprečavanje korupcije (u daljem tekstu: Politika) kojom je regulisano pitanje borbe protiv korupcije i podmićivanja.

U primeni Politike, Banka se pridržava važećih zakonskih propisa, standarda usklađenosti poslovanja i jačanja integriteta NLB Grupe i Kodeksa ponašanja NLB Grupe. U skladu sa Politikom:

- „Sukob interesa“ znači sukob između privatnih interesa pojedinca i osoba povezanih s njima (uključujući članove njihove uže porodice) i interesa NLB d.d. ili članica NLB Grupe koje je pojedinac dužan da zaštiti, a koji bi mogao imati negativne posledice na sprovođenje poslovnih aktivnosti, donošenje poslovnih odluka, izvršavanje radnih zadataka i ispunjavanje obaveza.;
- „Korupcija“ znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.;

- „Podmićivanje“ znači tražiti ili prihvatiti, za sebe ili za nekoga drugog, nezakonitu nagradu, poklon ili bilo koju drugu korist ili obećanje ili ponudu takve koristi kojom bi, zbog sticanja ili zadržavanja transakcije ili druge nezakonite koristi, zanemarili interese članice NLB Grupe ili drugog fizičkog lica ili im naneli štetu. Podmićivanje takođe znači obećanje, ponudu ili davanje nedozvoljene nagrade, poklona ili bilo koje druge koristi kako bi se sebi ili nekome priuštila neopravdana prednost pri dobijanju ili zadržavanju transakcije ili druge nezakonite koristi, takođe u zamenu za uslugu pribavljanja ili zadržavanja transakcije ili druge koristi.

Zabranjene radnje u vezi sa korupcijom

U NLB Grupi bilo koji oblik korupcije je strogo zabranjen, odnosno NLB Komercijalna banka a.d. Beograd i NLB Grupa imaju apsolutno nultu toleranciju prema svim oblicima korupcije. Zabranjeno je korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za kontrolu usklađenosti poslovanja.

U okviru borbe protiv korupcije Banka ima razvijene procedure u cilju borbe protiv nedozvoljenih i nepoželjnih aktivnosti i postupanja, naročito u pogledu:

- nezakonitog prihvatanja i nedozvoljenog davanja poklona (podmićivanje);
- plaćanja olakšica;
- nepotizma;
- lobiranja i političkih doprinosa;
- sponzorstava i donacija;
- standarda za dobavljače i / ili spoljne pružaoce usluga;
- korišćenja posrednika;
- zapošljavanja ili naručivanja usluga od bivših državnih službenika ili njihovih rođaka;
- kontakata sa visokim državnim zvaničnicima; i
- kontakata sa drugim licima.

Kao proces koji je posebno podložan riziku korupcije, poseban akcenat je stavljen na detaljno uređenje procesa nabavke roba i usluga. Učesnici u postupku nabavke potpisuju izjavu u vezi sa sprečavanjem korupcije i sukobom interesa. U postupku dostavljanja ponuda, u okviru dokumentacije koju dostavljaju dobavljači uključena je antikorupciona klauzula, koja je i sastavni deo svih ugovora.

Ostale nedozvoljene odnosno zabranjene radnje u obavljanju poslovnih aktivnosti Banke i Grupe su opisane u pomenutom dokumentu - Politici, a Banka kontinuirano preduzima aktivnosti u cilju podizanja svesti iz oblasti koje Politika uređuje održavanjem redovnih internih obuka koje su obavezne za sve zaposlene i eksternih obuka.

Tokom 2022. godine nije bilo prijava po osnovu korupcije.

Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

NLB Komercijalna banka Banka je tokom 2022. godine detaljno i ažurno pratila dešavanja na finansijskom tržištu redovnim istraživanjem, analiziranjem finansijskih potreba klijenata i uspešnom prilagođavanju novim uslovima i promenama.

Ostali smo usmereni na unapređenje proizvoda i usluga Banke i nastojali da, na bazi informacija i zaključaka koje dobijemo kroz aktivnosti istraživanja tržišta i potreba klijenata, razvijemo nove i unapredimo postojeće proizvode i usluge, pre svega u domenu digitalizacije, elektronskog i mobilnog bankarstva.

Akvizicija Komercijalne banke, kao veoma dobro tržišno pozicionirane i banke prepoznatljivog brenda, doprinela je još boljoj analizi i mogućnostima istraživanja i razvijanja proizvoda i usluga, dok je prethodna godina protekla u znaku pozicioniranja novog brenda – NLB Komercijalne banke. Obeležile su je kampanje koje su nas još bolje pozicionirale na tržištu kao jednog od lidera – kampanja za keš, poljoprivredne, stambene i stambene kredite za mlade, platne kartice itd.

Pored tradicionalnih kanala prodaje i komunikacije, nastavljena je sveobuhvatna komunikacija preko veb sajta i društvenih mreža. Svi ovi kanali doprineli su boljoj informisanosti klijenata, ali i lakši pristup tradicionalnim uslugama preko elektronskih servisa Banke – mobilnog i elektronskog bankarstva, bankomata i platnih kartica, umesto direktnog odlaska u banku.

U Beogradu, dana 14. marta 2023. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora